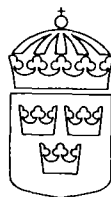


Regeringens proposition

1991/92:93

om ett nytt avgiftssystem vid försenade
skattebetalningar m.m.



Prop.
1991/92:93

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 30 januari 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den fasta restavgift som för närvarande tas ut när skatter m.m. inte betalas i tid ersätts med en rörlig dröjsmålsavgift vars storlek beror på dröjsmålets längd.

Den särskilda tilläggsavgift som kan påföras arbetsgivare som inte betalar innehållen skatt avskaffas.

Vid indrivningen av skatter och andra fordringar i allmänna mål skall ersättning i form av grundavgift få tas ut för kronofogdemyndighetens förrättningskostnader.

I propositionen läggs vidare fram förslag om ändringar i räntereglerna på skatte- och avgiftsområdena. Räntesatserna föreslås knyta an till statslåneräntan i stället för till diskontot. Beräkningsgrunderna för ö-skatteränta och kvarskatteavgift justeras och de skillnader mellan ränta som staten betalar ut och den enskilde betalar in utjämnas.

Bestämmelser om ränta förs in i lagen om mervärdeskatt efter mönster från uppbördslagen. Dröjsmålsavgift skall tas ut när mervärdeskatt beräknas skönmässigt i avsaknad av deklaration. Förseningsavgiften slopas. Motsvarande förändringar föreslås på socialavgiftsområdet.

De nya bestämmelserna avses gälla i huvudsak fr.o.m. den 1 januari 1993.

1 Förslag till
Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹
dels att 54 § 3 mom. skall upphöra att gälla,
dels att i 53 § 2 mom. och 77 a § ordet ”restavgift” i olika böjningsformer
skall bytas ut mot ”dröjningsavgift” i motsvarande form,
dels att 2 § 2 mom., 22 §, 27 § 3 och 4 mom., 27 a och 32 §§, 49 § 4 mom.,
51 §, 58 § 1 och 2 mom. samt 59, 64, 66, 67 §§, 68 § 4 mom., 69, 75 a, 76 och
77 b §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas fyra nya moment, 58 § 3–6 mom. och en ny
paragraf, 78 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 mom.² I denna lag förstås med
slutlig skatt: skatt som har påförts vid den årliga debiteringen på grund av
skattemyndighets beslut eller på grund av annat beslut, som enligt gällande
föreskrifter skall beaktas vid sådan debitering, och återstår efter iakttagande
av bestämmelserna om nedsättning av skatt enligt 4 mom.;

preliminär skatt: i 3 § nämnd skatt, som betalas i avräkning på slutlig skatt;

överskjutande ingående mervärdeskatt: den del av ingående mervärdeskatt
som återstår sedan utgående mervärdeskatt avräknats;

kvarstående skatt: skatt, som kvarstående skatt: skatt, som
återstår att betala, sedan *preliminär* återstår att betala, sedan *gott-*
skatt och överskjutande ingående skrivits enligt 27 § 2 mom.;

mervärdeskatt har avräknats från
slutlig skatt;

överskjutande skatt: sådan *överskjutande skatt*: sådan
preliminär skatt och överskjutande enligt 27 § 2 mom. *gottskrivna skatt*
ingående mervärdeskatt som överstiger slutlig skatt;

tillkommande skatt: skatt som skall betalas på grund av eftertaxering eller
enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har avslutats;

kvarskatteavgift: avgift enligt 27 § 3 mom.;

respirränta: ränta enligt 32 §;

anståndsränta: ränta enligt 49 § 4 mom.;

ö-skatteränta: ränta enligt 69 § 1 mom.;

restitutionsränta: ränta enligt 69 § 2 mom.;

skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 4 mom.;

inkomstår: det kalenderår, som närmast har föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med februari månad ett år till och med januari
månad det följande året;

uppbörds månad: varje månad under uppbördsåret;

gift skattskyldig: skattskyldig som taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom.
kommunalskattelagen (1928:370) och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om stat-
lig inkomstskatt;

ogift skattskyldig: annan skattskyldig fysisk person än nyss har sagts.

¹ Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

² Senaste lydelse 1991:1869.

22 §³

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. Skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. Skatt, avgift och ränta enligt denna lag *utgår* i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. Skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. Skatt, avgift och ränta *beräknas* enligt denna lag i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

27 §

3 mom.⁴ Överstiger skattskyldigs slutliga skatt, efter avdrag för överskjutande ingående mervärdesskatt, den preliminära skatt som han har betalat senast den 18 februari året efter inkomståret och *den preliminära skatt* som skall gottskrivas honom enligt 2 mom. 1 *eller* 2, skall den skattskyldige betala en avgift (kvarskatteavgift) på det överskjutande beloppet. Kvarskatteavgift *utgår* med *två* procent på det överskjutande beloppet till den del det har täckts av preliminär skatt som har betalats senast den 30 april året efter inkomståret och med *tio* procent på resterande del. Om särskild beräkning i vissa fall föreskrivs i 4 mom.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt, efter avdrag för överskjutande ingående mervärdesskatt, den preliminära skatt som han har betalat senast den 18 februari året efter inkomståret och *vad* som skall gottskrivas honom enligt 2 mom. *första stycket 1, 2 eller 5 eller andra stycket samma moment*, skall den skattskyldige betala en avgift (kvarskatteavgift) på det överskjutande beloppet. Kvarskatteavgift *tas ut* med *en procentsats motsvarande 20 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret* på det överskjutande beloppet till den del det har täckts av preliminär skatt som har betalats senast den 30 april året efter inkomståret och med *en procentsats motsvarande 125 procent av statslåneräntan* på resterande del. *Procentsatserna bestäms till tal med högst en decimal*. Om särskild beräkning i vissa fall föreskrivs i 4 mom.

Avgift, i förekommande fall efter avdrag för ö-skatteänta, påförs inte om beloppet understiger femtio kronor. Vid beräkningen av avgiften gäller

att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324),

att avgift inte skall beräknas på överskjutande belopp till den del det uppgår till högst den mervärdesskatt som avses i 1 § första stycket jämte 20 000 kronor och har betalats se-

Avgift, i förekommande fall efter avdrag för ö-skatteänta, påförs inte om beloppet understiger femtio kronor. Vid beräkningen av avgiften gäller att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) och att avgift inte skall beräknas på överskjutande belopp till den del det uppgår till högst den mervärdesskatt som avses i 1 § första stycket jämte 20 000 kronor och har betalats senast den 30 april året efter inkomståret.

³ Senaste lydelse 1991:1908.

⁴ Senaste lydelse 1991:1908.

nast den 30 april året efter inkomst-
året;

*att belopp, som avgiften skall be-
räknas på, avrundas till närmast
lägre hundratal kronor.*

Ändras debitering eller *tillgodo-
räkning av preliminär skatt eller
överskjutande ingående mervärde-
skatt* eller debiteras tillkommande
skatt, görs ny beräkning av kvar-
skatteavgift. Avgiften bestäms där-
vid till belopp som skulle ha utgått,
om beräkningen gjorts vid den årliga
debiteringen av motsvarande slut-
liga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om kvarstående skatt och tillkommande skatt
skall tillämpas på kvarskatteavgift om inte annat anges.

4 mom. Har skattskyldig, som
har fått anstånd med självdeklara-
tionen till någon dag efter den 30
april taxeringsåret, betalat in preli-
minär skatt för inkomståret efter
den 30 april men senast den 30 juni
taxeringsåret, skall kvarskatteavgif-
ten beräknas på den del av det över-
skjutande beloppet enligt 3 mom.
som täcks av den inbetalade skatten.
Avgiften skall *utgå* med två procent
på belopp *upp t.o.m.* 20 000 kronor
och med *fyra* procent på resterande
del.

Ändras debitering eller *gottskriv-
ning enligt 27 § 2 mom.* eller debite-
ras tillkommande skatt, görs ny be-
räkning av kvarskatteavgift. Avgif-
ten bestäms därvid till belopp som
skulle ha utgått, om beräkningen
gjorts vid den årliga debiteringen av
motsvarande slutliga skatt.

4 mom. Har skattskyldig, som
har fått anstånd med självdeklara-
tionen till någon dag efter den 30
april taxeringsåret, betalat in preli-
minär skatt för inkomståret efter
den 30 april men senast den 30 juni
taxeringsåret, skall kvarskatteavgif-
ten beräknas på den del av det över-
skjutande beloppet enligt 3 mom.
som täcks av den inbetalade skatten.
Avgiften skall *tas ut* med *en procent-
sats motsvarande 20 procent av den
statslåneränta som gällde vid ut-
gången av november inkomståret* på
belopp *som inte överstiger* 20 000
kronor och med *en procentsats mot-
svarande 40 procent av statslånerän-
tan* på resterande del. *Procentsat-
serna bestäms till tal med högst en de-
cimal.*

För överskjutande belopp som inte täcks av inbetalning under tiden den 1
maj – den 30 juni gäller bestämmelserna i 3 mom.

Har skattskyldig, som på grund av omständighet som utgör laga förfall inte
har fullgjort sin deklARATIONSSKYLDIGHET senast den 30 april taxeringsåret, be-
talat in preliminär skatt för inkomståret efter den 30 april men senast den 30
juni taxeringsåret, skall skattemyndigheten på ansökan av den skattskyldige
beräkna kvarskatteavgiften på sätt som anges i första stycket. Ansökan skall
ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av året efter det då kvar-
skatteavgiften påfördes.

27 a §⁵

Har skattskyldig påförts kvar-
skatteavgift och beror skillnaden
mellan den slutliga och den prelimi-
nära skatten på förhållande, som

Har skattskyldig påförts kvar-
skatteavgift och beror skillnaden
mellan den slutliga och den prelimi-
nära skatten på förhållande, som

⁵ Senaste lydelse 1991:1908.

den skattskyldige inte har kunnat råda över, får skattemyndigheten efter ansökan av den skattskyldige besluta att avgiften skall *utgå* med *endast fem* procent.

Vid beslut om nedsättning enligt första stycket skall bortses från den del av avgiften som har beräknats efter *två* eller *fyra* procent enligt 27 § 3 eller 4 mom.

Ansökan skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av året efter det då avgiften påfördes.

den skattskyldige inte har kunnat råda över, får skattemyndigheten efter ansökan av den skattskyldige besluta att avgiften skall *tas ut* med *en procentsats motsvarande 90* procent *av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret. Procentsatsen bestäms till tal med högst en decimal.*

Vid beslut om nedsättning enligt första stycket skall bortses från den del av avgiften som har beräknats efter *20* eller *40* procent *av statslåneräntan* enligt 27 § 3 eller 4 mom.

(Se vidare anvisningarna.)

32 §

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (respitränta). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta *utgår* för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar *det av riksbanken fastställda diskonto* som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår *med tillägg av tre procentenheter*. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och inte heller kvarskatteavgift och respitränta;

att ränta *utgår* från och med den *1 maj* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteänta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall *utgå* från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; samt

att ränta *utgår* till och med den *månad* då skatten förfaller till betalning.

Andras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (respitränta). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta *beräknas* för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar *75 procent av den statslåneränta* som gällde vid utgången av *november* närmast föregående kalenderår. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret. *Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.*

att ränta *tas ut* från och med den *19 april* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteänta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall *tas ut* från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; samt

att ränta *tas ut* till och med den *dag* då skatten förfaller till betalning.

49 §

4 mom.⁶ Den som har fått anstånd enligt 1 eller 2 a mom. skall betala ränta (anståndsränta) för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Anståndsränta utgår från utgången av den månad, då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den månad, då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, till och med den månad betalning skett.

Bifalls den skattskyldiges yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten eller bifaller domstol ett överklagande skall betald ränta återbetalas. På återbetalat belopp beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Bestämmelserna i 58 § gäller i fråga om anståndsränta.

Anståndsränta tas ut från den dag, då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den dag, då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, till och med den dag betalning skett.

Bifalls den skattskyldiges yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten eller bifaller domstol ett överklagande skall betald ränta återbetalas.

51 §

Sedan anstånd har meddelats, får den av anståndet omfattade skatten inte indrivras under tiden för anståndet, ej heller får restavgift uttagas för skatten.

Är skattskyldig berättigad att få tillbaka för mycket erlagd skatt, får denna tagas i anspråk för betalning av skatt, som avses med anståndet.

Har anståndstiden gått till ända utan att skatten till fullo har betalats, skall den skattskyldige erlägga restavgift på den del av skatten, som då var obetald.

Sedan anstånd har meddelats, får den av anståndet omfattade skatten inte indrivras under tiden för anståndet.

Har anstånd medgetts, tas dröjsmålsavgift enligt 58 § ut endast på den del av skatten som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

58 §

1 mom. Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har betalats, dock inte mindre än femtio kronor.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den upp-

1 mom. Har en skattskyldig eller en arbetsgivare som gjort skatteavdrag inte betalat in skatt, kvarskatteavgift eller ränta i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall en avgift (dröjsmålsavgift) tas ut.

⁶ Senaste lydelse 1991:1908.

bördsmanad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller storleken av det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala blivit bestämd enligt 77 §. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta moment jämställs med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

2 mom. Då särskilda omständigheter därtill föranleda, må befrielse från skyldighet att erlagga restavgift meddelas av skattemyndighet.

Riksskatteverket äger meddela föreskrifter i fråga om befrielse från skyldighet att erlagga restavgift.

2 mom. Dröjsmålsavgift tas, om inte annat sägs nedan eller i 3 eller 4 mom., ut med

1. två procent på belopp som betalas före utgången av den månad då beloppet förfaller till betalning (förfallomånaden),

2. fyra procent på belopp som betalas under första månaden efter förfallomånaden,

3. sex procent på belopp som betalas under andra månaden efter förfallomånaden,

4. sex procent, med tillägg av en procentenhet för varje påbörjad ytterligare månad, på belopp som betalas efter andra månaden efter förfallomånaden.

Dröjsmålsavgift tas ut med två procent på belopp som betalas inom tio dagar från den dag då beloppet förföll till betalning.

3 mom. Dröjsmålsavgiften är minst 100 kronor. Om det ursprungligen obetalda beloppet är mindre än 100 kronor, får dröjsmålsavgift dock endast tas ut med motsvarande belopp.

4 mom. Har den skattskyldige eller arbetsgivaren skrifligen påmint om sin betalningsskyldighet och sker betalning senast viss i påminnelsen angiven dag, skall dröjsmålsavgift tas ut som om betalning skett den dag påminnelsen sändes.

Första stycket tillämpas inte i fråga om påminnelse av kronofogdemyndigheten sedan myndigheten beviljat uppskov med betalningen.

5 mom. Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf jämsställs med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

6 mom. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

59 §

Det åligger kronofogdemyndigheten att verkställa indrivning av skatt. Därvid får verkställighet enligt utsökningsbalken äga rum.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, restavgift, tilläggsavgift, förseningsavgift eller ränta enligt denna lag.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, dröjsmålsavgift och ränta enligt denna lag.

64 §

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrives i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Restavgift utgår enligt 58 § 1 mom. Under den tid, då sådan fordran är föremål för indrivning genom kronofogdemyndighets försorg, beräknas ej ränta som på grund av särskild föreskrift skall utgå efter förfallodagen.

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrives i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Dröjsmålsavgift tas därvid ut enligt 58 § 2–5 mom. Dröjsmålsavgift tas dock inte ut i fråga om fordran på vilken enligt särskild föreskrift skall beräknas ränta efter förfallodagen.

66 §

Avskrivning av debiterad skatt, kvarskatteavgift eller ränta må äga rum:

Avskrivning av debiterad skatt, avgift eller ränta får äga rum:

1) då den skattskyldige saknar utmätningsbara tillgångar och fordringen ej kan uttas genom införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken, dock att avskrivning icke må ske för fordran, för vilken fast egendom svarar, med mindre utretts att betalning för fordringen icke kunnat vinnas ur egendomen;

2) då upplysning icke kunnat erhållas om skattskyldigs vistelseort eller skattskyldig icke kunnat anträffas å ort, där han enligt inhämtade upplysningar antagits uppehålla sig;

3) då den skattskyldige vistas utomlands och kronofogdemyndigheten vidtagit åtgärd för att driva in fordringen i utlandet utan att uppnå något resultat eller avstått från sådan åtgärd därför att den framstått som utsiktslös eller inte var försvarlig med hänsyn till kostnaderna för förfarandet;

4) då fordran icke överstiger trehundra kronor och förutsättningar för övrigt föreligga för avskrivning enligt föreskrifter av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer; samt

5) då fordran preskriberats eller bortfallit på grund av ackord som antagits enligt 62 § tredje stycket.

Avskrivning av preliminär skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av andra uppbördsåret efter det, under vilket skatten förfallit till betalning.

Avskrivning av kvarstående och tillkommande skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten förfallit till betalning.

Då arbetsgivare jämlikt 75 § är ansvarig för arbetstagares skatt, må avskrivning av denna icke äga rum, förrän det befunnits, att skatten av anledning, som i första stycket sägs, ej heller kan utfås av arbetsgivaren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer äger föreskriva att avskrivning av skattefordran hos juridisk person i särskilda fall får äga rum före de tidpunkter som angivits i andra och tredje styckena.

67 §

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt, *kvarskatteavgift* eller ränta prövas av skattemyndigheten.

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt, *avgift* eller ränta prövas av skattemyndigheten.

Avskrivning medför icke ändring i betalningsskyldighet enligt denna lag.

68 §

4 mom.⁷ Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller ränta enligt 49 § 4 mom. eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt eller ränta inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den *restavgift* som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av det obetalda beloppet och *restavgiften* samt i förekommande fall tillställas annan skattemyndighet med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd *preliminär* skatt, *överskjutande ingående mervärdeskatt* eller ränta enligt 49 § 4 mom. eller 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt, enligt beslut om debitering för det år vartill den *preliminära* skatten eller *överskjutande*

4 mom. Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller ränta enligt 49 § 4 mom. eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt eller ränta inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den *dröjsmålsavgift* som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av det obetalda beloppet och *dröjsmålsavgiften* samt i förekommande fall tillställas annan skattemyndighet med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd skatt, *som skall gottskrivas enligt 27 § 2 mom.*, eller ränta enligt 49 § 4 mom. eller 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt, enligt beslut om debitering för det år vartill den *erlagda* skatten hänförs sig. Har, då återbetalning en-

⁷Lydelse enligt prop. 1991/92:82.

ingående mervärdeskatten hänförs sig. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras genom beslut om debitering, får den *preliminära skatten, överskjutande ingående mervärdeskatten* eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

Kan det med fog antas att skatt som belöper på inkomst förvärvat i en främmande stat och som har betalats här i landet skall överföras till den främmande staten med stöd av 69 a §, får skatten och ränta som belöper på skatten innehållas i avvaktan på framställning från denna stat om överföring av skatten.

69 §

1 mom.⁸ Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, och överskjutande ingående mervärdeskatt överstiger den slutliga skatten skall ränta (ö – skatteränta) beräknas på det överskjutande beloppet.

Vid ränteberäkningen gäller att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324);

att i den preliminära skatten inte inräknas sådan preliminär skatt som avses i 27 § 2 mom. 3 och som har betalats efter den 30 april året efter inkomståret;

att det belopp som räntan skall beräknas på avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 februari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kronor enligt en ränte-

ligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras genom beslut om debitering, får den *erlagda skatten* eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

1 mom. Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag eller enligt 27 § 2 mom. första stycket 4 eller 5 eller andra stycket samma moment, överstiger den slutliga skatten skall ränta (ö-skatteränta) beräknas på det överskjutande beloppet.

Vid ränteberäkningen gäller att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) och att i den preliminära skatten inte inräknas sådan preliminär skatt som avses i 27 § 2 mom. 3 och som har betalats efter den 30 april året efter inkomståret.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kronor enligt en ränte-

⁸ Senaste lydelse 1991:1908.

sats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före taxeringsåret och på övrig del enligt en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot.

Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Ränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarskatteavgift, betalas inte ut om beloppet understiger 50 kronor.

Ändras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller överskjutande ingående mervärdeskatt eller debiteras tillkommande skatt, görs ny beräkning av ränta. Räntan bestäms därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på öskatteränta.

2 mom.⁹ På skatt, kvarskatteavgift och respitränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger femtio kronor betalas inte ut.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalats som preliminär skatt, och på belopp, som avser överskjutande ingående

sats som motsvarar 60 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret och på belopp däröver enligt en räntesats som motsvarar 45 procent av statslåneräntan. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 februari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, beräknas räntan enligt en räntesats som motsvarar 30 procent av statslåneräntan. Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal.

Ändras debitering eller gottskrivning enligt 27 § 2 mom. eller debiteras tillkommande skatt, görs ny beräkning av ränta. Räntan bestäms därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

2 mom. På skatt, avgift och ränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp som understiger femtio kronor betalas inte ut.

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalats som preliminär skatt, och på belopp, som avses i 27 § 2 mom. första stycket

⁹Lydelse enligt prop. 1991/92:82.

mervärdesskatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalats;

4 eller 5 eller i andra stycket samma mom., från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalats;

att, om skatt har betalats före den uppbörds månad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbörds månad;

att, om skatten har betalats i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalats; samt

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas.

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i 49 § 4 mom. fjärde stycket och 75 a § fjärde stycket. Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i 75 a § fjärde stycket.

75 a §

Har betalningsskyldighet enligt 75 § ålagts både arbetsgivare och arbetstagar och vistas arbetstagar på känd ort inom riket, får arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstagar har underrättats om sin skyldighet att betala skattebeloppet.

Efterkommer arbetsgivaren inte anmodan att betala beloppet, får det uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt. Införsel får dock ej beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagar, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala *restavgift* på beloppet.

Arbetsgivare eller arbetstagar, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala *dröjsmålsavgift* på beloppet. *Som förfallodag räknas därvid den dag då beloppet skulle ha betalats om skatteavdrag hade gjorts.*

Om arbetsgivare efter omprövning eller överklagande av skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagens skatt, skall skattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagen, samt betald *restavgift*. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Om arbetsgivare efter omprövning eller överklagande av skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagens skatt, skall skattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagen, samt betald *dröjsmålsavgift*. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstagens skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och *restavgift*. I lagen (1985:146) om avräk-

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstagens skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och *dröjsmålsavgift*. I lagen (1985:146) om

ning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Har arbetstagares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållanden anmärkas på indrivningskvittot.

76 §

Arbetsgivare som har betalat skatt i enlighet med beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får söka beloppet åter av arbetstagaren. Den arbetsgivare som vill söka belopp åter av arbetstagaren skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han har fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat skatten.

Kronofogdemyndigheten får hos arbetstagaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas. *Arbetstagaren skall betala restavgift på beloppet.*

Kronofogdemyndigheten får hos arbetstagaren driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om arbetsgivarens regressfordran enligt första stycket.

77 b §¹⁰

Har gift skattskyldig icke i föreskriven tid och ordning inbetalat skatt som påförts på grund av sådan inkomst som avses i tredje stycket av anvisningarna till 52 § kommunal-skattelagen (1928:370), är maken jämte den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet *jämte restavgift*. Beloppet får uttagas hos maken i den ordning som gäller för indrivning av skatt som påförts honom.

Har gift skattskyldig icke i föreskriven tid och ordning inbetalat skatt som påförts på grund av sådan inkomst som avses i tredje stycket av anvisningarna till 52 § kommunal-skattelagen (1928:370), är maken jämte den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet. Beloppet får uttagas hos maken i den ordning som gäller för indrivning av skatt som påförts honom.

Makes ansvarighet enligt första stycket avser det belopp som utgör skillnaden mellan den skattskyldige debiterad skatt på grund av inkomst och den skatt på grund av inkomst som skulle ha påförts den skattskyldige om denne icke haft att erlägga skatt för inkomst som avses i första stycket. Skatt, som har erlagts på annat sätt än genom indrivning hos den skattskyldiges make, anses i första hand avse annat än inkomst enligt första stycket. I fråga om betalning av skatt enligt detta stycke äger bestämmelserna i 29 § första stycket motsvarande tillämpning.

Beslut om makes betalningsskyldighet enligt första och andra styckena skall fattas av skattemyndigheten.

78 a §

Vid tillämpning av 75 och 77 §§ får beslut om betalningsskyldighet som fattas efter uppbördsårets utgång anses gälla belopp hänförligt till den

¹⁰ Senaste lydelse 1991:1908.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1992.

1. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om skatt, avgift eller ränta som förfallit till betalning före den 1 februari 1993.

2. Äldre lydelse av 27 § 3 och 4 mom., 27 a § och 69 § 1 mom. gäller fortfarande i fråga om debitering av skatt på grund av 1992 eller tidigare års taxering utom såvitt gäller de nya bestämmelserna i 27 § 3 mom. och 69 § 1 mom. om vad som skall gottskrivas den skattskyldige vid beräkning av kvarskatteavgift och ö-skatte ränta.

3. Respittränta, anstånds ränta och restitutionsränta som belöper på tid före den 1 januari 1993 beräknas enligt äldre föreskrifter utom såvitt gäller den nya bestämmelsen i 69 § 2 mom. andra stycket om underlaget för beräkning av restitutionsränta.

4. Hänvisning i annan lag till bestämmelser om restavgift i uppbördslagen (1953:272) avser dessa bestämmelser i deras lydelse intill den 1 januari 1993.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 52 § 1 mom., 53, 61 och 61 a §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 §

1 mom.² Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd megivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta *utgår under* visst kalenderår efter den räntesats som motsvarar *det av riksbanken fastställda diskonto* som gäller vid utgången av december det föregående året med tillägg av tre procentenheter. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till skattemyndigheten i det län, dit underrätten hör, och eljest till den skattemyndighet, som är beskattningsmyndighet.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

53 §³

I fall där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppborgsmyndighet, snarast översända till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten jämlikt tredje stycket sistnämnda paragraf. Därjämte åligger det rätten att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, tillställa skattemyndigheten de uppgifter, som fordras för uppborg av skatten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857.

² Senaste lydelse 1990:337.

³ Senaste lydelse 1990:337.

skattskyldig vitsordad anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgirokonto hos skattemyndigheten. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara erlagd den dag, då inbetalningskort eller försändelse innehållande girokort inkommit till postanstalt.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall skattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördslagen (1953:272) gäller för indrivning av restförd skatt. Därvid *utgår restavgift* enligt 58 § 1 mom. *första stycket* lagen.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall skattemyndigheten, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördslagen (1953:272) gäller för indrivning av restförd skatt. Därvid *tas dröjsmålsavgift ut* enligt 58 § 2–5 mom. *lagen. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.*

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

61 §⁴

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av överrätts beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som är föreskriven i uppbördslagen (1953:272) i fråga om resitution av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till den skattemyndighet som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet. På skattebelopp samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av överrätts beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som är föreskriven i uppbördslagen (1953:272) i fråga om resitution av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till den skattemyndighet som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet. På skattebelopp, *dröjsmålsavgift* samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

I fall, som avses i 57–58 a §§, ankommer det på regeringen att förordna i vad mån ränta skall utgå.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall beskattningsmyndigheten eller överrätten ompröva anståndsbeslutet.

⁴ Senaste lydelse 1990:337.

61 a §⁵

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan, vilken skall beräknas av skattemyndigheten, gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan *under* visst kalenderår skall dock *utgå* efter en räntesats som motsvarar *halva det av riksbanken fastställda diskonto* som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, *som i förekommande fall avrundas uppåt*.

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan, vilken skall beräknas av skattemyndigheten, gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan *för* visst kalenderår skall dock *beräknas* efter en räntesats som motsvarar *75 procent av den statslåneränta* som gällde vid utgången av *november* närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

⁵ Senaste lydelse 1990:337.

3 Förslag till Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 14 § 2 och 3 mom., 17 a, 17 b och 18 §§, 21 § 1 mom. samt 36 § 3 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

2 mom.² Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall *restavgift och tilläggsavgift utgå beräknade* enligt bestämmelserna i 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). *Tilläggsavgiften bestäms dock i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som har påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skulle ha betalats, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till indrivning.*

Befrielse från skyldighet att betala restavgift får meddelas, om särskilda omständigheter föranleder det. Närmare föreskrifter om detta meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

3 mom.³ *Redovisas inte sjömansskatt i behörig ordning påförs redaren förseningsavgift med 100 kronor. Vidare kan riksskatteverket anmana redaren att lämna redovisning.*

Har redare som har anmanats att lämna redovisning inte fullgjort denna skyldighet inom tid, som har angivits i anmaningen, skall förseningsavgift påföras med 200 kronor.

Förseningsavgift får helt efterges om särskilda skäl föreligger. Närmare föreskrifter om detta meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

2 mom. Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall *dröjsmålsavgift tas ut* enligt bestämmelserna i 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272).

Sjömansskattenämnden får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

3 mom. *Riksskatteverket kan anmana redaren att lämna redovisning.*

¹Lagen omtryckt 1970:933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.

²Senaste lydelse 1981:389.

³Senaste lydelse 1981:389.

17 a §

Bestrids riktigheten av revisionskrav eller inbetalas icke det belopp kravet avser skall det underställas sjömansskattenämnden. Finner nämnden kravet lagligen grundat, skall den fastställa beloppet till betalning.

Avser kravet skatt som redaren avdragit men icke inbetalat och har redaren icke bestritt kravets riktighet, skall kravet icke underställas sjömansskattenämnden.

Redare eller sjöman, som har att erlægga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är skyldig att på beloppet erlægga *restavgift* enligt 14 § 2 mom.

Redare eller sjöman, som har att erlægga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är skyldig att på beloppet erlægga *dröjsmålsavgift* enligt 14 § 2 mom. *Som förfallodag räknas därvid den dag då beloppet skulle ha betalats om skatteavdrag gjorts.*

17 b §⁴

Belopp som sjömansskattenämnden fastställt till betalning eller som avses i 17 a § andra stycket må indrivnas i den ordning, som gäller i fråga om skatt enligt uppbördslagen.

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande *restavgift och tilläggsavgift* hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken må äga rum vid indrivning av sjömansskatt och därå belöpande *dröjsmålsavgift* hos sjömannen och i fall, som avses i 17 § 1 mom. andra stycket, hos redaren.

18 §⁵

Har en redare, som inte har verkställt skatteavdrag, betalat skatt för en sjöman, får redaren söka beloppet åter av sjömannen. Den redare som vill söka belopp åter av sjömannen skall till kronofogdemyndigheten ge in det kvitto som han har fått vid betalningen eller på annat sätt styrka, att han har betalat skatten.

Kronofogdemyndigheten får hos sjömannen driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas. *Sjömannen skall betala restavgift på beloppet enligt bestämmelserna i 14 § 2 mom.*

Kronofogdemyndigheten får hos sjömannen driva in beloppet i den ordning som gäller för indrivning av skatt. Införsel får dock inte beviljas.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om redarens regressfordran enligt första stycket.

21 §

*1 mom.*⁶ Det åligger sjömansskattenämnden att

1) lämna besked beträffande de fartyg, ombord på vilka de anställda skall betala sjömansskatt, samt beträffande den tabell, enligt vilken sjömansskatt skall beräknas,

2) fastställa grunder, enligt vilka drickspenningar skall uppskattas vid beräkning av sjömansskatt,

⁴ Senaste lydelse 1981:842.

⁵ Senaste lydelse 1982:192.

⁶ Senaste lydelse 1981:389.

- 3) meddela beslut om jämkning och om rättelse av skatteavdrag,
 4) pröva ärenden angående revisionskrav,
 5) meddela beslut i andra frågor rörande betalning och beräkning av sjömansskatt,
 6) fastställa de belopp, med vilka ersättning skall utgå till kommun och landstingskommun,
 7) lämna anvisningar i frågor angående betalning och uppbörd av sjömansskatt,
 8) meddela beslut i fråga om befrielse från skyldighet att betala *restavgift, tilläggsavgift eller förseningsavgift* enligt denna lag.

36 §

3 m o m.⁷ Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta (restitutionsränta) på beloppet. Ränta *utgår under* ett visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar *halva det av riksbanken fastställda diskonto* som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, *som i förekommande fall avrundas uppåt*. Räntebelopp som understiger femtio kronor utbetalas ej.

3 m o m. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt *eller dröjsmålsavgift* skall erhålla ränta (restitutionsränta) på beloppet. Ränta *beräknas för* ett visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar *75 procent av den statslåneränta* gällde vid utgången av *november* närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp som understiger femtio kronor utbetalas ej.

Vid beräkning av ränta skall iakttagas,

att ränta för skatt, avseende visst beskattningsår, utgår från och med den 1 mars nästföljande år, om skatten erlagts före denna tidpunkt, och i annat fall från och med månaden efter den då skatten erlagts,

att ränta utgår till och med den månad, då beslut om återbetalning meddelas, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Har beslut som föranlett ränta ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är sjöman eller redare skyldig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna om revisionskrav äga därvid motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

⁷ Senaste lydelse 1986:476.

4 Förslag till Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹
dels att 64 e § skall upphöra att gälla,
dels att 42, 46–49, 51 och 70 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 44 a och 50 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Skatt för viss redovisningsperiod förfaller till betalning den dag då deklARATIONEN senast skall lämnas enligt 22 § tredje stycket.

Skatten betalas genom insättning på särskilt postgirokonto.

Föreslagen lydelse

42 §

Skatt för viss redovisningsperiod förfaller till betalning den dag då deklARATIONEN senast skall lämnas enligt 22 § tredje stycket *eller, om anstånd medgetts enligt 22 a §, senast den dag då deklARATIONEN skall lämnas enligt anståndsbeslutet.*

44 a §

Ränta (respitränta) skall tas ut på skatt som avses i 43 § om skatten inte uppskattats med stöd av 30 § andra stycket i avsaknad av deklARATION. Ränta beräknas från den dag då skatten skulle ha betalats enligt 42 § till och med den dag skatten skall betalas enligt skattemyndighetens beslut. Ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall dock beräknas från utgången av den månad då beloppet återbetalades. Vid räntebereäkningen gäller bestämmelserna i 32 § uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.

Skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala respitränta, om det finns synnerliga skäl.

Bestämmelserna i denna lag om beskattningsbeslut gäller för beslut om respitränta.

46 §

Om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned, kan den skattskyldige av skattemyndigheten få anstånd med att betala skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) gäller då i tillämpliga delar.

Den som fått anstånd enligt första stycket skall betala ränta

¹ Lagen omtryckt 1990:576.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:885.

(*anståndsränta*) för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller bestämmelserna i 49 § 4 mom. uppbördslagen.

Skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

Bestämmelserna i denna lag om beskattningsbeslut gäller för beslut om anståndsränta.

47 §

Betalas icke skatt i behörig ordning inom den tid då deklaration för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket, utgår restavgift på sålunda icke betalad belopp. Har anstånd med betalning av skatt beslutats enligt 45 §, utgår dock restavgift endast på skattebelopp som betalas sedan anståndstiden gått till ända.

Restavgiften är sex öre för varje hel krona av den skatt som icke betalats, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning jämnas till närmast högre hela kronotal.

Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) om befrielse från restavgift gäller i tillämpliga delar beträffande restavgift för mervärdesskatt. Bestämmelserna i denna lag om beskattningsbeslut gäller i tillämpliga delar om beslut i fråga om befrielse från restavgift.

48 §²

Betalas inte skatt i behörig tid och ordning skall skatten och den restav-

En avgift (*dröjsmålsavgift*) skall tas ut på

1. skatt som tagits upp i en deklaration men inte betalas inom den tid som anges i 42 §,

2. skatt som beräknats med stöd av 30 § andra stycket i avsaknad av deklaration,

3. skatt i övrigt, ränta och skatte-tillägg som inte betalas inom den tid som har bestämts enligt 43 §.

Har anstånd med betalning av skatten medgetts enligt 45 eller 46 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

Dröjsmålsavgiften beräknas enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272). När dröjsmålsavgift tas ut enligt första stycket 2 anses skatten ha förfullit till betalning inom tid som anges i 42 §.

Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om beskattningsbeslut gäller i tillämpliga delar i fråga om beslut om dröjsmålsavgift.

Betalas inte skatt i behörig tid och ordning skall skatten och den ränta

² Senaste lydelse 1990:1319.

gift, som belöper på denna, drivas in.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt och *restavgift på skatten*.

och *dröjsmålsavgift*, som belöper på denna, drivas in.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller i tillämpliga delar i fråga om mervärdeskatt. Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum vid indrivning av mervärdeskatt, *ränta* och *dröjsmålsavgift*.

48 a §³

Har någon, i egenskap av företrädare för skattskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala in skatt i den tid och ordning som anges i 22, 22 a och 42 §§, är han tillsammans med den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet och *restavgift* enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Har någon, i egenskap av företrädare för skattskyldig som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala in skatt i den tid och ordning som anges i 22, 22 a och 42 §§, är han tillsammans med den skattskyldige betalningsskyldig för skattebeloppet, *ränta* och *dröjsmålsavgift* enligt 47 §. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan den skattskyldiges betalningsskyldighet för skattebeloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för skatt.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för skattebelopp eller *restavgift* enligt första stycket får söka beloppet åter av den skattskyldige.

Den som fullgjort betalningsskyldighet för skattebelopp, *ränta* eller *dröjsmålsavgift* enligt första stycket får söka beloppet åter av den skattskyldige.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

49 §

Överstiger ingående avdragsgill skatt enligt deklaration den utgående skatten, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet i den mån kvittning inte skett enligt 17 § nionde stycket.

Överstiger skatt som skattskyldig betalat för viss redovisningsperiod skatt som *fastställts eller anses fastställd*, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet.

Överstiger skatt som skattskyldig betalat för viss redovisningsperiod *beslutad* skatt, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet.

Den som i annat fall får nedsättning i eller befrielse från skatt som avkrävts honom, återfår av skattemyndigheten vad han betalat för mycket.

Står den skattskyldige i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad

Står den skattskyldige i skuld för mervärdeskatt, har han vid återbetalning enligt första, andra eller tredje stycket rätt att återfå bara vad

³ Senaste lydelse 1990:1319.

som överstiger skulden och avgifter som belöper på denna. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Fordran på överskjutande ingående skatt får ej särskilt överlåtas eller utmätas.

I övrigt gäller uppbördslagens (1953:272) bestämmelser om restitution av skatt i tillämpliga delar beträffande återbetalning av mervärdesskatt.

som överstiger skulden och *de räntor och avgifter* som belöper på denna. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Fordran på överskjutande ingående skatt *eller ränta på sådan skatt* får ej särskilt överlåtas eller utmätas.

50 §⁴

Ränta (restitutionsränta) skall betalas på skatt, skattetillägg, ränta och dröjsmålsavgift som skall återbetalas enligt 49 § första och andra styckena.

Ränta beräknas från utgången av den första månaden efter den då deklarationen för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket. Har deklaration lämnats senare eller har betalning skett efter den tidpunkt som anges i 42 §, beräknas ränta från utgången av den första månaden efter den då deklaration lämnats eller betalning skett. Ränta beräknas till och med den månad då beloppet återbetalas. Vid ränteberäkningen gäller 69 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.

Vid återbetalning som skett med stöd av 76 – 76 b §§ betalas inte ränta.

Bestämmelserna i denna lag om beskattningsbeslut gäller för beslut om restitutionsränta.

51 §

Följande beslut av skattemyndighet får överklagas hos länsrätten:

- | | |
|---|------------------------------------|
| 1. beslut om skattrevision, samt | 4. beslut om skattskyldighet eller |
| 2. beslut att avvisa en begäran om omprövning av beskattningsbeslut, | anstånd med att lämna deklaration |
| 3. beslut enligt 19 § fjärde och femte styckena i fråga om registrering, samt | eller betala skatt. |
| 4. beslut om skattskyldighet, <i>rest-</i> | |
- avgift eller anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt.

Följande beslut får inte överklagas:

1. beslut om skattrevision, samt
2. skattemyndighetens beslut i fråga om föreläggande av vite.

Skattemyndighetens beslut i övrigt enligt denna lag överklagas hos riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

⁴Förutvarande 50 § upphävd genom 1990:330.

70 §

Belopp som avser omsättning *eller* skatt enligt denna lag anges i helt krontal så att öretal bortfaller.

Belopp som avser omsättning, skatt, ränta *eller* dröjningsavgift enligt denna lag anges i helt krontal så att öretal bortfaller.

Skattebelopp under 25 kronor behöver icke betalas in till staten och återbetalas ej heller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om mervärdesskatt och avgift som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Restitutionsränta, respitränta och anståndsränta skall inte beräknas för tid före ikraftträdandet.

5 Förslag till Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 19, 21 och 22 §§ kupongskattelagen (1970:624)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §²

Kupongskatt betalas genom insättning på särskilt postgirokonton. Inbetalning anses ha skett den dag inbetalningskort eller försändelse, som innehåller gireringskort, inkommit till postanstalt.

Inbetalas kupongskatt ej inom den tid som anges i 8 eller 15 § eller i den ordning som anges i första stycket, utgår restavgift beräknad efter sex öre för varje hel krona av det icke sålunda erlagda beloppet, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall jämnas till närmast högre hela kronantal. Utöver restavgift utgår tilläggsavgift. Tilläggsavgift utgår för varje påbörjad tidrymd av sex månader, första gången dock för den tidrymd, som börjar två månader efter utgången av den månad då betalning skulle ha skett, till dess betalning sker eller förordnande om indrivning meddelas. Tilläggsavgift beräknas för varje tidrymd som nu nämnts till fyra öre för varje hel krona av det icke erlagda beloppet, dock högst tolv öre för hel krona. I övrigt tillämpas i fråga om tilläggsavgift bestämmelserna i denna lag om restavgift.

När särskilda omständigheter föranleder det, får riksskatteverket befria från restavgift och tilläggsavgift.

Inbetalas kupongskatt ej inom den tid som anges i 8 eller 15 § eller i den ordning som anges i första stycket, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272).

Riksskatteverket får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

21 §³

Utgår utdelning i annat än pengar i svenskt mynt och föreligger enligt 8 eller 15 § skyldighet att inbetala kupongskatt, skall aktiebolaget senast en vecka efter beslutet om utdelning till riksskatteverket inlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde vid utdelningstillfället. Föreligger anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall riksskatteverket hos

Utgår utdelning i annat än pengar i svenskt mynt och föreligger enligt 8 eller 15 § skyldighet att inbetala kupongskatt, skall aktiebolaget senast en vecka efter beslutet om utdelning till riksskatteverket inlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde vid utdelningstillfället. Föreligger anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall riksskatteverket hos

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 1982:1212.

³ Senaste lydelse 1990:359.

skattemyndigheten i den län där bolagets styrelse har sitt säte anmärka förhållandet och förete den utredning som står verket till buds för bedömning av värdet. Skattemyndigheten har att företa värdering av de utdelade tillgångarna och meddela beslut med anledning av anmärkningen. Finner skattemyndigheten det av bolaget uppgivna värdet böra höjas, skall skattemyndigheten lämna riksskatteverket och bolaget underrättelse därom med föreläggande för bolaget att inom viss tid inbetala felande kupongskatt. Sker ej inbetalningen inom den utsatta tiden, skall bolaget erlægga *restavgift och tilläggsavgift*. Därvid äger 19 § andra stycket motsvarande tillämpning.

Har då beslut meddelats om inbetalning av ytterligare kupongskatt utdelning ägt rum utan att tillräckligt belopp till kupongskatten innehållits, skall bolaget förskjuta skattebeloppet men får kräva det åter av den skattskyldige.

22 §⁴

Inbetalar värdepapperscentralen eller aktiebolag ej kupongskatt i föreskriven tid eller ordning, skall riksskatteverket förelägga centralen eller bolaget att inom viss tid fullgöra sin betalningsskyldighet.

Efterkommes ej föreläggandet, skall riksskatteverket anmäla förhållandet till skattemyndigheten i den län där bolagets styrelse har sitt säte. Skattemyndigheten förordnar om indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt *restavgift och tilläggsavgift* i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt.

Efterkommes ej föreläggandet, skall riksskatteverket anmäla förhållandet till skattemyndigheten i den län där bolagets styrelse har sitt säte. Skattemyndigheten förordnar om indrivning av obetalt kupongskattebelopp samt *dröjsmålsavgift* i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953:272) om indrivning av restförd skatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om kupongskatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

⁴ Senaste lydelse 1990:359.

6 Förslag till
Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 1 § skattebrottslagen (1971:69)¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

¹ Senaste lydelse av 1 § 1991:1484.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

¹ Senaste lydelse av 1 § 1991:1485.

8 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1972:435) om överlastavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Bestämmelserna i 3 § andra stycket och tredje stycket första meningen, 9 §, 10 § andra stycket, 45 § första stycket, 56, 66 och 85 §§ vägtrafikskattelagen (1988:327) äger motsvarande tillämpning på överlastavgift. Vad där sägs om beskattningsmyndighet gäller då länsstyrelsen. Allmänt ombud för överlastavgift är den som förordnats som ombud med stöd av 3 § fjärde stycket vägtrafikskattelagen.

Bestämmelserna i 3 § andra stycket och tredje stycket första meningen, 9 §, 10 § andra stycket, 45 § första stycket, 56, 61–63, 66 och 85 §§ vägtrafikskattelagen (1988:327) äger motsvarande tillämpning på överlastavgift. Vad där sägs om beskattningsmyndighet gäller då länsstyrelsen. Allmänt ombud för överlastavgift är den som förordnats som ombud med stöd av 3 § fjärde stycket vägtrafikskattelagen.

Denna lag gäller ej i fråga om fordon som är registrerat i militära fordonsregistret, brukas av försvarsmakten enligt skriftligt avtal med militär myndighet, är taget i anspråk med nyttjanderätt enligt förfogandelagen (1978:262) eller civilförsvarslagen (1960:74).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om överlastavgift som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1988:334.

9 Förslag till
Lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 16 § studiestödslagen (1973:349)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Årsbelopp och andra avgifter enligt denna lag som inte har betalats inom föreskriven tid får tas ut genom utmätning utan föregående dom eller utslag.

Årsbelopp eller del därav som inte har betalats, frivilligt eller genom utmätning, före utgången av november månad det tredje året efter betalningsåret, skall inte föranleda vidare indrivningsåtgärder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993 och tillämpas även vid utmätning av avgiftsbelopp som påförts enligt äldre bestämmelser.

Föreslagen lydelse

8 kap.
16 §²

Årsbelopp och andra avgifter enligt denna lag som inte har betalats inom föreskriven tid får tas ut genom utmätning utan föregående dom eller utslag. *Dröjsmålsavgift enligt uppbördslagen (1953:272) tas inte ut.*

¹ Lagen omtryckt 1987:303.

² Senaste lydelse 1988:877.

10 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 13 § lagen (1976:206) om felparkeringsavgift¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

¹ Senaste lydelse av 13 § 1982:195.

11 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 6 § lagen (1976:339) om saluvagnsskatt¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

¹ Senaste lydelse av 6 § 1981:845.

12 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för
skatter, tullar och avgifter

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 2 § lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

¹ Senaste lydelse av 2 § 1984:870.

13 Förslag till Lag om ändring i utsökningsbalken

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 1 och 15 §§ samt 17 kap. 1, 3 och 7 §§ utsökningsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.
1 §¹

Införsel får äga rum för

1. underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken,
2. skatter och allmänna avgifter i fall som särskilt föreskrivs samt böter och viten.

Införsel får också äga rum för förrättningskostnaderna i målet.

15 §

Är fråga om införsel för fordringar som är upptagna under skilda punkter i 1 §, har de inbördes företräde efter nummerordningen.

Fordran enligt 1 § första stycket har företräde framför förrättningskostnaderna i målet.

Vid samtidig införsel för två eller flera underhållsberättigade fördelas innehållet belopp efter de löpande bidragens storlek. Om mera har innehållits än som svarar mot de löpande bidragen, har bidrag som har stått ute längre företräde vid fördelningen av det överskjutande beloppet.

Delbetalning, som inflyter på viss underhållsberättigads fordran, avräknas i första hand på det belopp som har stått ute längst och alltjämt kan tagas ut genom införsel.

17 kap.
1 §

I utsökningsmål tas ut ersättning för statens kostnader för förfarandet hos kronofogdemyndigheten i den omfattning regeringen föreskriver (förrättningskostnader). *Vid införsel tas dock ej ut någon ersättning.*

I utsökningsmål tas ut ersättning för statens kostnader för förfarandet hos kronofogdemyndigheten i den omfattning regeringen föreskriver (förrättningskostnader).

3 §

Sökanden ansvarar ej för förrättningskostnaderna för utmätning enligt 7 kap. 17 § eller 15 kap. 19 § jämförd med 7 kap. 17 § eller för handräckning enligt 8 kap. 18 §.

Sökanden ansvarar ej heller för förrättningskostnaderna i mål om införsel.

Vid avhysning ansvarar sökanden ej för kostnad för förvaring av svarandens egendom eller för annan åtgärd som väsentligen avser att skydda svaranden mot förlust. Detsamma gäller kostnad för försäljning enligt 16 kap. 7 §.

7 §

Förrättningskostnader i mål om utmätning tas ut ur köpeskillingen för såld egendom, behållen avkastning och andra tillgängliga medel. De får vid behov genast utsökas hos gäldenären.

¹ Senaste lydelse 1987:793.

Förrättningskostnad för handräckning enligt 8 kap. 18 § får genast utlösas hos den mot vilken åtgärden har vidtagits.

Förrättningskostnad i mål om införsel får genast tas ut genom införsel hos gäldenären.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om utlösningssmål som har kommit in till kronofogdemyndigheten före ikraftträdandet.

14 Förslag till Lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 27 § arbetstidslagen (1982:673) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Frågor om övertidsavgift prövas av allmän domstol efter ansökan som skall göras av allmän åklagare inom två år från den tidpunkt då överträdelsen begicks. I fråga om sådan ansökan gäller bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott, på vilket inte kan följa svårare straff än böter, och bestämmelserna om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit från den tidpunkt då överträdelsen begicks, får övertidsavgift ej tas ut. Övertidsavgifter tillfaller staten.

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt *restavgift* beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Beslut varigenom någon har påförts övertidsavgift skall genast sändas till länsstyrelsen. Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får avgiften samt *dröjsmålsavgift* beräknad enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in i den ordning som enligt den lagen gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får inte vidtas sedan fem år har förflutit från det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om övertidsavgift som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

15 Förslag till Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar
*dels att i 22 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift",
dels att 7, 15 och 19 §§ skall ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

I fråga om inbetalning och redovisning av ett innehållet belopp skall bestämmelserna i 24 § 2 mom. samt 52 – 55 och 83 §§ uppbördslagen (1953:272) om arbetsgivarens inbetalning och redovisning av preliminär A-skatt gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utbetalade ersättningen finns i 3 kap. lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

På ett innehållet belopp som inte har betalats i rätt tid och ordning skall *restavgift och tilläggsavgift utgå* enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen. *Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas.*

På ett innehållet belopp som inte har betalats i rätt tid och ordning skall *dröjsmålsavgift tas ut* enligt 58 § 2 – 5 mom. uppbördslagen. *Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.*

15 §²

Fråga om betalningsskyldighet enligt 12 eller 13 § eller på grund av att uppdragsgivaren inte har betalat in ett innehållet belopp i rätt tid skall prövas av den skattemyndighet som skall utfärda uppdragsgivarens eller den uppgiftsskyldiges skattsedel på slutlig skatt för det inkomstår då ersättningen betalades ut. Om uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige är handelsbolag eller annars enligt 53 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) inte skall taxeras för ersättningen, är skattemyndighet, som skall utfärda sådan skattsedel för delägare, i stället behörig.

På ett belopp för vilket betalningsskyldighet har ålagts enligt 12 eller 13 § skall *utgå restavgift* enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). *Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas.*

På ett belopp för vilket betalningsskyldighet har ålagts enligt 12 § skall *dröjsmålsavgift tas ut* enligt 58 § 2 – 5 mom. uppbördslagen (1953:272). *Som förfallodag räknas därvid den dag då beloppet skulle ha betalats om det innehållits. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.*

19 §

Om en uppdragsgivare eller uppgiftsskyldig har betalat ett belopp för uppdragstagaren i cnlighet med ett beslut om betalningsskyldighet på grund av underlåtenhet att innehålla beloppet eller ett beslut om betalningsskyldighet

¹ Senaste lydelse 1990:388.

² Senaste lydelse 1990:388.

med stöd av 13 §, får uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige söka detta åter av uppdragstagaren. Därvid skall till kronofogdemyndigheten överlämnas det indrivningskvitto som har utfärdats vid betalningen eller på annat sätt styrkas att beloppet har betalats.

Kronofogdemyndigheten får driva in beloppet hos uppdragstagaren i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). <i>Uppdragstagaren skall betala restavgift enligt 58 § 1 mom. samma lag.</i>	Kronofogdemyndigheten får driva in beloppet hos uppdragstagaren i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272).
--	---

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om belopp som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

16 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och
prisregleringsavgifter

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:151) om punktskatter och
prisregleringsavgifter

dels att i 1 kap. 4 § samt 5 kap. 8 och 9 §§ ordet "restavgift" i olika böjnings-
former skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift" i motsvarande form,

dels att rubriken närmast före 5 kap. 8 § skall lyda "Dröjsmålsavgift",

dels att 5 kap. 10, 11 och 12 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §

*Restavgiften är sex öre för varje hel
krona av den skatt som inte har beta-
lats, dock minst femtio kronor. Vid
beräkningen av restavgiften skall av-
rundning ske till närmast högre hela
krontal.*

*Dröjsmålsavgiften tas ut enligt be-
stämmelserna i 58 § 2–5 mom. upp-
bördslagen (1953:272)*

11 §

*Om särskilda omständigheter före-
ligger får beskattningsmyndigheten
meddela befrielse från skyldighet att
betala restavgift. Bestämmelserna
om fastställande av skatt i denna lag
gäller även om beslut i fråga om så-
dan befrielse.*

*Beskattningsmyndigheten får
medge befrielse helt eller delvis från
skyldigheten att betala dröjsmålsav-
gift, om det finns särskilda skäl.*

*Beskattningsmyndigheten får
meddela föreskrifter i fråga om befri-
else från skyldighet att betala restav-
gift.*

12 §¹

Ränta skall utgå på

1. skatt som avses i 1 § tredje stycket,

2. skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt 5 § till den
del skattebeloppet skall betalas senast vid anståndstidens utgång.

I fall som avses i första stycket 1
utgår räntan från den dag då skatten
skulle ha betalats enligt 1 § första
stycket till och med den dag då skat-
ten skall betalas enligt beskattnings-
myndighetens beslut. I fall som av-
ses i första stycket 2 skall bestäm-
melserna om ränta i 49 § 4 mom.
uppbördslagen (1953:272) tillämpas.
Räntan skall dock beräknas från
den dag, då skattebeloppet skulle ha
betalats om anstånd inte medgetts, till
och med den dag då anståndstiden
går ut.

I fall som avses i första stycket 1
utgår räntan från den dag då skatten
skulle ha betalats enligt 1 § första
stycket till och med den dag då skat-
ten skall betalas enligt beskattnings-
myndighetens beslut. I fall som av-
ses i första stycket 2 skall bestäm-
melserna om ränta i 49 § 4 mom.
uppbördslagen (1953:272) tillämpas.

¹ Senaste lydelse 1990:331.

Beskattningsmyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta, om det finns synnerliga skäl.

14 §²

Räntan beräknas, i fall som avses i 12 §, för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter.

Räntan beräknas, i fall som avses i 13 §, för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande avrundas uppåt.

För tid som infaller efter utgången av det år då skatten beslutas tillämpas den räntesats som gäller för det året.

Vid ränteberäkningen skall avrundning ske till närmast lägre hela krontal. Räntebelopp under femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt eller ränta som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

Räntan beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

² Senaste lydelse 1986:478.

Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

*dels att i 35 § ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift",
dels att 34 och 40 §§ skall ha följande lydelse.*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

34 §

Har den skattskyldige inte betalat skatten inom föreskriven tid, skall *restavgift* tas ut *med sex öre för varje hel krona av den skatt som inte har betalats i rätt tid, dock med minst femtio kronor. Öretal jämnas till närmast högre hela krontal. Restavgiften* betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Inskrivningsmyndigheten får *befria från restavgiften om särskilda omständigheter föreligger.*

Har den skattskyldige inte betalat skatten inom föreskriven tid, skall *dröjsmålsavgift* tas ut *enligt 58 § 2-5 mom. uppbördslagen (1953:272). Dröjsmålsavgiften* betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Inskrivningsmyndigheten får *medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.*

40 §¹

Återbetalning av skatt på grund av ett beslut enligt denna lag görs av inskrivningsmyndigheten eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Återbetalning skall ske även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Ränta skall, om inte annat följer av 42 §, *utgå på det återbetalade beloppet* från och med den dag då *skatten* har betalats till och med den dag då återbetalning görs.

Räntan beräknas för visst kalenderår efter *den* räntesats som motsvarar *halva det av riksbanken fastställda diskonto* som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, *som i förekommande fall avrundas uppåt.*

Vid ränteberäkningen skall avrundning ske till närmast lägre hela krontal. Räntebelopp under femtio kronor betalas inte ut.

Ränta skall, om inte annat följer av 42 §, *beräknas på återbetald skatt och dröjsmålsavgift* från och med den dag då *beloppet* har betalats till och med den dag då återbetalning görs. Räntan beräknas för visst kalenderår efter *en* räntesats som motsvarar *75 procent av den statslåneränta* som gällde vid utgången av *november* närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet. I fråga om restavgift gäller 35 § i dess lydelse intill den 1 januari 1993. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

¹ Senaste lydelse 1986:479.

18 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på
aktier

Härigenom föreskrivs att i 5 § lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier¹ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

¹Lagen omtryckt 1986:317.

19 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare¹

- dels att rubriken närmast före 30 § skall utgå,
- dels att nuvarande 9 och 30 §§ skall betecknas 12 § respektive 13 §,
- dels att 2, 7, 10, nya 12 och 13, 21, 24, 27 a, 28, 31, 32, 34, 50, 75 och 76 §§ samt rubriken närmast före 10 § skall ha följande lydelse,
- dels att rubriken närmast före 8 § skall lyda "Beräkning av månadsavgift",
- dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 14 §, och närmast före nya 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag förstås med

lön: sådan lön eller annan ersättning enligt 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter på vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas;

uppbördsdeklaration: sådan uppbördsdeklaration som anges i 54 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272);

månadsavgift: de arbetsgivaravgifter som skall redovisas enligt 4 §;

utgiftsår: det kalenderår för vilket arbetsgivaravgifter skall betalas;

årsavgift: summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på utgiftsåret;

redaravgift: de arbetsgivaravgifter som avser lön för vilken sjömansskatt skall betalas;

restitutionsränta: ränta enligt 24 §;

anståndsränta: ränta enligt 30 §.

anståndsränta: ränta enligt 13 §;

respiränta: ränta enligt 14 §.

7 §

Skattemyndigheten kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.

Skattemyndigheten i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § första stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.

Skattemyndigheten kan om särskilda skäl föreligger medge arbetsgivare anstånd med att redovisa månadsavgift.

Skattemyndigheten kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § första stycket sista meningen redovisar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.

Ansökan om anstånd skall ha kommit in till skattemyndigheten senast den dag då uppbördsdeklarationen skulle ha lämnats.

Andras förutsättningarna för anståndet innan anståndstiden gått ut skall anståndet omprövas.

¹ Lagen omtryckt 1991:98.

Beslut om månadsavgift**Beslut om månadsavgift m.m.**

10 §

Månadsavgift skall beslutas för varje månad med ledning av uppbördsdeklaration och övriga tillgängliga handlingar.

Efter den 1 mars året efter utgiftsåret får beslut om månadsavgift ersättas med beslut om årsavgift.

Efter den 1 mars året efter utgiftsåret får beslut om månadsavgift ersättas med beslut om årsavgift. *I ett beslut om årsavgift får arbetsgivaravgifterna hänföras till den sista månaden under utgiftsåret.*

Har arbetsgivaren inte lämnat uppbördsdeklaration eller kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den avgift som skall beslutas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

Betalning av månadsavgift(9 §)²

Månadsavgiften skall betalas till den skattemyndighet till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas och inom den tid som gäller för deklarationens avlämnande. I övrigt skall bestämmelserna i 52 § uppbördslagen (1953:272) om inbetalning tillämpas. Vad där sägs om inbetalning från landsting och kommun av preliminär A-skatt som innehållits genom skatteavdrag gäller också i fråga om månadsavgift.

Har en arbetsgivare betalat in ett lägre belopp än som enligt uppbördsdeklarationen skall betalas som arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och innehållen skatt skall beloppet i första hand räknas som

12 §³

Månadsavgift som beslutats enligt 11 § skall betalas till den skattemyndighet till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas och inom den tid som gäller för deklarationens avlämnande. *Har anstånd med redovisningen medgetts enligt 7 §* skall månadsavgiften betalas senast den dag då deklarationen skall lämnas enligt anståndsbeslutet eller den tidigare dag skattemyndigheten bestämmer. I övrigt skall bestämmelserna i 52 § uppbördslagen (1953:272) om inbetalning tillämpas. Vad där sägs om inbetalning från landsting och kommun av preliminär A-skatt som innehållits genom skatteavdrag gäller också i fråga om månadsavgift.

Arbetsgivaravgifter som har beslutats på annat sätt än enligt 11 § skall betalas till den skattemyndighet som fattat beslutet och inom den tid som skattemyndigheten bestämmer.

Har en arbetsgivare betalat in ett lägre belopp än som enligt uppbördsdeklarationen eller särskilt beslut skall betalas som arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och innehållen skatt skall beloppet i första

² Senaste lydelse 1991:1907.

³ Förutvarande 12 § upphävd genom 1990:1318.

betalning av den innehållna skatten och därefter som betalning av arbetsgivaravgifterna.

hand räknas som betalning av den innehållna skatten och därefter som betalning av arbetsgivaravgifterna.

(30 §)

13 §⁴

Har omprövning begärts av ett beslut om arbetsgivaravgifter eller har ett sådant beslut överklagats eller kan annars avgiftsbeloppet antas komma att sättas ned får skattemyndigheten medge anstånd med betalningen. Därvid gäller bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.

Den som har fått anstånd skall betala ränta (anstånds-ränta) för den del av anståndsbeloppet för vilket betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anstånds-ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Den som har fått anstånd skall betala ränta (anstånds-ränta) för den del av anståndsbeloppet för vilket betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anstånds-ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november det föregående året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Anstånds-ränta utgår från och med månaden efter den, då beloppet skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgetts, till och med den månad, då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, till och med den månad betalning skett. Anstånds-ränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Anstånds-ränta utgår från den dag, då beloppet skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgetts, till och med den dag, då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, till och med den dag betalning skett. Anstånds-ränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Bifalls arbetsgivarens yrkande av skattemyndigheten skall erlagd ränta återbetalas. Bifaller domstol ett överklagande skall erlagd ränta återbetalas sedan domen vunnit laga kraft. På återbetalat belopp beräknas restitutions-ränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar 24 §.

Bifalls arbetsgivarens yrkande skall erlagd ränta återbetalas.

Skattemyndigheten får befria en arbetsgivare helt eller delvis från skyldigheten att betala anstånds-ränta, om det finns synnerliga skäl.

Bestämmelserna i 58 § uppbörds-lagen gäller i fråga om anstånds-ränta.

I fråga om befrielse från anstånds-ränta gäller bestämmelserna i 49 § 5 mom. uppbörds-lagen.

⁴ Förutvarande 13 § upphävd genom 1990:1318.

14 §⁵

Ränta (respitränta) skall betalas på avgiftsbelopp som avses i 12 § andra stycket om beloppet inte uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklaration. I avgiftsbeloppet skall inte inräknas avgiftstillägg. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då avgiften debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Ränta beräknas från den dag, då avgiften skulle ha betalats enligt 12 § första stycket, till och med den dag då avgiften skall betalas enligt skattemyndighetens beslut. Ränta på avgiftsbelopp, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, skall dock beräknas från utgången av den månad, då beloppet återbetalades. Ränta som understiger 50 kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfuller.

Skattemyndigheten får befria en arbetsgivare helt eller delvis från skyldigheten att betala respitränta, om det finns synnerliga skäl.

21 §

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 9 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den *restavgift* och *tilläggsavgift* som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 12 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den *ränta* och *dröjsmålsavgift* som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

⁵ Förutvarande 14 § upphävd genom 1987:1208.

den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Därvid får införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken äga rum.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

24 §

På avgiftsbelopp som en arbetsgivare har rätt att få tillbaka och som återbetalas efter den 30 juni året efter utgiftsåret utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

På avgiftsbelopp som betalats in senast den 30 juni året efter det utgiftsåret som avgiften avser beräknas restitutionsränta från utgången av nämnda månad till och med den månad då beloppet återbetalas. I andra fall beräknas restitutionsränta från utgången av den månad då beloppet betalades in. Har avgiftsbeloppet betalats in i flera poster och avser restitutionen endast viss del av detta, skall det belopp som restitueras avräknas mot den eller de poster som betalats sist.

Restitutionsränta som understiger 50 kronor betalas inte ut. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Har ett beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha beräknats eller skulle ha beräknats med lägre belopp om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är arbetsgivaren skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Sedan skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för beloppet får det omedelbart drivas in.

27 a §

Arbetsgivaravgifter och anstånds-ränta som inte har betalats i rätt tid och ordning får omedelbart drivas in.

På avgiftsbelopp, avgiftstillägg, ränta och dröjsmålsavgift som en arbetsgivare har rätt att få tillbaka utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Restitutionsränta beräknas från utgången av den månad då beloppet betalades in till och med den månad då beloppet återbetalas. Har avgiftsbeloppet betalats in i flera poster och avser restitutionen endast viss del av detta, skall det belopp som restitueras avräknas mot den eller de poster som betalats sist.

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid och ordning får omedelbart drivas in.

28 §

Har arbetsgivaravgifter inte betalats i den tid och ordning som är föreskriven i denna lag för betalning av sådan avgift eller som har bestämts enligt 7 § eller 30 §, utgår restavgift och tilläggsavgift enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. första stycket samma lag tillämpas.

En avgift (dröjsmålsavgift) skall tas ut på

1. arbetsgivaravgifter som tagits upp i en deklARATION men inte betalats inom den tid som anges i 12 § första stycket,

2. arbetsgivaravgifter som uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklARATION,

3. arbetsgivaravgifter i övrigt, ränta och avgiftstillägg som inte betalats inom den tid som bestämts enligt 12 § andra stycket.

Har anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter medgetts enligt 13 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

Dröjsmålsavgiften tas ut enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1952:273). När dröjsmålsavgift tas ut enligt första stycket 2 anses arbetsgivaravgifterna ha förfallit till betalning inom tid som anges i 12 § första stycket.

Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utskönningsbalken får äga rum.

31 §

Bestämmelserna i 1–12, 21–30 och 50–67 §§ gäller också redaravgift, om inte annat följer av vad som föreskrivs i andra stycket eller i 32–35 och 37 §§.

Bestämmelserna i 1–8, 10–14, 21–29 och 50–67 §§ gäller också redaravgift, om inte annat följer av vad som föreskrivs i andra stycket eller i 32–35 och 37 §§.

I stället för tidsangivelsen den 1 mars året efter utgiftsåret i 10 § skall i fråga om redaravgift gälla den 30 april året efter utgiftsåret.

32 §

Skattemyndighetens behörighet enligt 11, 15 och 30 §§ tillkommer skattemyndigheten i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av skattemyndigheten i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.

Skattemyndighetens behörighet enligt 11 och 13 §§ tillkommer skattemyndigheten i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av skattemyndigheten i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.

Det allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt får

hos sjömansskattekontoret yrka att redaravgift påförs en redare.

34 §

Redaravgift skall redovisas och betalas för de perioder och i den tid och ordning som gäller för redovisning och inbetalning av sjömansskatt enligt 14 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd, *restavgift, tilläggsavgift och förseningsavgift* skall också tillämpas på redaravgift.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd och *dröjsmålsavgift* skall också tillämpas på redaravgift.

50 §

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut enligt denna lag i en fråga som kan ha betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, ränta eller *särskild* avgift, om arbetsgivaren begär det eller om det finns andra skäl. Beslut om förhandsbesked enligt 22 a § får dock omprövas endast på begäran av någon av sökandena. Att omprövning skall ske när ett beslut har överklagats framgår av 72 §

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut enligt denna lag i en fråga som kan ha betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, *avgiftstillägg*, ränta eller avgift, om arbetsgivaren begär det eller om det finns andra skäl. Beslut om förhandsbesked enligt 22 a § får dock omprövas endast på begäran av någon av sökandena. Att omprövning skall ske när ett beslut har överklagats framgår av 72 §.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

75 §

Om riksskatteverket har överklagat ett avgiftsbeslut, skall därav föranledd talan om avgiftstillägg och *förseningsavgift* föras samtidigt.

Om riksskatteverket har överklagat ett avgiftsbeslut, skall därav föranledd talan om avgiftstillägg föras samtidigt.

76 §

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, 22 a § andra stycket eller 30 § första stycket får inte överklagas.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 22 a § andra stycket eller 30 § första stycket får dock inte överklagas.

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, *13 § första stycket* eller 22 a § andra stycket får inte överklagas.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, *13 § första stycket* eller 22 a § andra stycket får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om arbetsgivaravgifter, andra avgifter och ränta som förfallit till betalning före den 1 februari 1993. Respittränta skall inte betalas för tid före ikraftträdandet. Anståndsrenta och restitutionsränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

20 Förslag till
Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 29 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.
29 §

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en *restavgift* beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Betalas inte avgiften inom den tid som anges i 28 §, får avgiften tillsammans med en *dröjsmålsavgift* beräknad enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt.

Vid fördelning mellan staten och kommunen av medel som har influtit skall medel i första hand avsättas för kommunens fordran.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om avgift enligt 10 kap. som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1987:246.

21 Förslag till Lag om ändring i tullagen (1987:1065)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (1987:1065)¹
dels att i 37, 99 och 100 §§ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift",
dels att 29, 32 och 33 §§ samt rubriken närmast före 29 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse
Restavgift

Föreslagen lydelse
Dröjsmålsavgift

29 §

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall *restavgift* tas ut *med sex öre för varje hel krona av obetalt belopp, dock minst femtio kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast lägre hela kronantal.* Generaltullstyrelsen får medge befrielse helt eller delvis från *skyldighet* att betala *restavgift*, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande *restavgift* enligt första stycket.

Om tull eller annan skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall *dröjsmålsavgift* tas ut *enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272).* Generaltullstyrelsen får medge befrielse helt eller delvis från *skyldigheten* att betala *dröjsmålsavgift*, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelserna i denna lag om tull och annan skatt tillämpas även beträffande *dröjsmålsavgift* enligt första stycket.

32 §

På belopp som återbetalas enligt 28 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 30 § som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

På belopp som återbetalas enligt 28 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 30 § *och dröjsmålsavgift* som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas.

33 §

Ränta beräknas för visst kalenderår efter *den* räntesats som motsvarar *det av riksbanken fastställda diskonto* som gällde vid utgången av *december* det föregående året, *i fall som avses i 30 § med ett tillägg av tre procentenheter och i fall som avses i 32 § med ett avdrag som motsvarar halva diskontot.* Räntesatsen bestäms i sistnämnda fall till procenttal med högst en decimal, *som i förekommande fall avrundas uppåt.* För den tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slut-

Ränta beräknas för visst kalenderår efter *en* räntesats som motsvarar *75 procent av den statslåneränta* som gällde vid utgången av *november* det föregående året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. För den tid som infaller efter utgången av det år då tull och annan skatt slutligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som inte uppgår till femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

¹ Senaste lydelse av
99 § 1991:157
100 § 1991:157.

ligt fastställs tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntebelopp som inte uppgår till femtio kronor tas inte ut och återbetalas inte.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om tull och annan skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

22 Förslag till Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327)

Prop. 1991/92:93

Häriigenom föreskrivs i fråga om vägtrafikskattelagen (1988:327) dels att i 2 och 88 §§ ordet "restavgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift" dels att 57, 60–63 och 66 §§ och rubriken närmast före 61 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 §

Vid beräkning av skatt eller skattetillegg som skall påföras eller återbetalas skall beloppet avrundas till närmast lägre hela kronotal.

Vid beräkning av skatt, skattetillegg eller dröjsmålsavgift enligt 62 § som skall påföras eller återbetalas skall beloppet avrundas till närmast lägre hela kronotal.

Skattebelopp under 25 kronor behöver inte betalas in till staten och återbetalas inte heller.

60 §¹

Om ett beslut om skatt har överklagats eller skatten annars kan antas komma att avkortas, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Ränta skall utgå på skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt första stycket till den del skattebeloppet fastställs av den domstol som prövar överklagandet. För sådan ränta tillämpas bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen och i 5 kap. 14 och 15 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter. Röntan skall dock beräknas från den dag då skattebeloppet skulle ha betalats, om anstånd inte medgetts, till och med den dag då anståndstiden går ut.

Ränta skall beräknas på skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt första stycket för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. För sådan ränta tillämpas bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen och i 5 kap. 14 och 15 §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Restavgift

Dröjsmålsavgift

61 §

Restavgift skall tas ut om skatten inte betalas inom den tid och i den ordning som har bestämts enligt denna lag.

Har anstånd med betalning av skatten medgetts enligt 59 eller 60 §, tas restavgift ut endast på det skattebelopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

En avgift (dröjsmålsavgift) skall tas ut om skatten inte betalas inom den tid och i den ordning som har bestämts enligt denna lag.

Har anstånd med betalning av skatten medgetts enligt 59 eller 60 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det skattebelopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

62 §

Restavgiften är sex öre för varje hel

Dröjsmålsavgiften tas ut enligt be-

¹ Senaste lydelse 1990:403.

krona av den skatt som inte har betalats, dock minst femtio kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast högre hela krontal.

stämmelserna i 58 § 2–5 mom. upp-
bördslagen (1953:272).

63 §

Om särskilda omständigheter föreligger, får beskattningsmyndigheten medge befrielse från skyldigheten att betala restavgift. Bestämmelserna om skattebeslut i denna lag gäller även beslut om sådan befrielse.

Beskattningsmyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl. Bestämmelserna om skattebeslut i denna lag gäller även beslut om sådan befrielse.

66 §²

Betalas inte skatten i rätt tid skall den drivas in.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller även skatt enligt denna lag. Vad som sägs i 58 § 2 mom. första stycket och 67 § första stycket uppbördslagen om skattemyndighet skall därvid i stället gälla beskattningsmyndigheten. Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har erlagts får avkortas genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av skatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt som inte erlagts, restavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt, förseningsavgift enligt 48 § samt sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av vägtrafikskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas.

Bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272) om indrivning, avkortning och avskrivning gäller även skatt enligt denna lag. Vad som sägs i 67 § första stycket uppbördslagen om skattemyndighet skall därvid i stället gälla beskattningsmyndigheten. Fordonsskatt som skulle ha betalats men inte har erlagts får avkortas genom automatisk databehandling på grundval av uppgifter i bilregistret. Vid återbetalning av skatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt som inte erlagts, dröjsmålsavgift och skattetillägg som belöper på sådan skatt, förseningsavgift enligt 48 § samt sådana avgifter enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbärs i samband med uppbörd av vägtrafikskatt. I fråga om avräkningen skall 37, 38, 45 och 84 §§ tillämpas. Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum vid indrivning av skatten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om vägtrafikskatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet. Ränta som belöper på tid före ikraftträdandet beräknas enligt äldre föreskrifter.

² Senaste lydelse 1990:403.

23 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 17 § lagen (1989:41) om TV-avgift ordet "rest-avgift" skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

24 Förslag till Lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 8 § utlänningslagen (1989:529) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

8 §

Frågor om påförande av avgift enligt 7 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år från det att överträdelsen upphörde. I fråga om sådan talan tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och bestämmelserna om kvarstad i brottmål på motsvarande sätt. När fem år har gått efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, får den tillsammans med *restavgift*, som beräknas enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in på det sätt som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Avgiften skall betalas till länstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Om avgiften inte betalas inom denna tid, får den tillsammans med *dröjsmålsavgift*, som beräknas enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272), drivas in på det sätt som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas när fem år har gått efter det att beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om avgift enligt 10 kap. 7 § som förfallit till betalning för i kraftträdandet.

25 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för
anställning på fartyg

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Frågor om påförande av avgift enligt 5 § prövas av allmän domstol efter ansökan, som skall göras av allmän åklagare inom två år efter det att överträdelsen upphörde. I frågor om sådan talan gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter och om kvarstad i brottmål. Sedan fem år har förflutit efter det att överträdelsen upphörde, får avgift inte påföras. Avgiften tillfaller staten.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får den jämte *restavgift*, som beräknas enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft.

Avgiften skall betalas till länsstyrelsen inom två månader från det att beslutet vann laga kraft. En upplysning om detta skall tas in i beslutet. Betalas inte avgiften inom denna tid, får den jämte *dröjsmålsavgift*, som beräknas enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272), indrivnas i den ordning som enligt nämnda lag gäller för indrivning av skatt. Indrivningsåtgärder får dock inte vidtas sedan fem år har förflutit från det beslutet vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om avgift enligt 5 § som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1990:328) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 och 7 §§ lagen (1990:328) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Om inte innehållen skatt betalas in inom föreskriven tid, skall ett skriftligt meddelande lämnas inom den föreskrivna tiden till skattemyndigheten i Örebro län om storleken av den innehållna skatt som sålunda borde ha inbetalats. *Om inte meddelandet lämnas inom föreskriven tid, påförs förseningsavgift enligt 54 § 3 mom. uppbördslagen (1953:272).*

Om inte innehållen skatt betalas in inom föreskriven tid, skall ett skriftligt meddelande lämnas inom den föreskrivna tiden till skattemyndigheten i Örebro län om storleken av den innehållna skatt som sålunda borde ha inbetalats.

7 §

Vid tillämpningen av bestämmelserna i 58 § uppbördslagen (1953:272) i fall som avses i 5 § beräknas *restavgift* från utgången av den för inbetalning föreskrivna tiden och *tilläggsavgift* för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den månad under vilken inbetalningen skulle ha skett.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i 58 § uppbördslagen (1953:272) i fall som avses i 5 § beräknas *dröjsmålsavgift* från utgången av den för inbetalning föreskrivna tiden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Har skatt inte betalats in inom den tid som anges i 6 § tas en *restavgift* ut. *Restavgiften är sex öre för varje hel krona av den skatt som inte har betalats, dock minst 50 kronor. Vid beräkning av restavgiften skall avrundning ske till närmast högre hela kronotal.*

Utöver restavgift tas tilläggsavgift ut. Tilläggsavgiften tas ut för varje påbörjad tidrymd av sex månader, första gången dock för den tidrymd som börjar två månader efter utgången av den månad då betalning skulle ha skett, till dess betalning sker eller förordnande om indrivning meddelas. Tilläggsavgift beräknas för varje tidrymd som nu nämnts till fyra öre för varje hel krona. I övrigt tillämpas i fråga om tilläggsavgift bestämmelserna i denna lag om restavgift. När särskilda omständigheter föranleder det får riksskatteverket befria från restavgift och tilläggsavgift.

Har skatt inte betalats in inom den tid som anges i 6 § tas en *dröjsmålsavgift* ut. *Dröjsmålsavgiften tas ut enligt 58 § 2–5 mom. uppbördslagen (1953:272). Riksskatteverket får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Härigenom föreskrivs att 23 § lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om förseningsavgift i 54 § 2 och 3 mom., om indrivning m.m. i 57 a–59 och 61–64 §§, om avkortning och avskrivning av skatt i 65–67 §§, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84–94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla riksskatteverket. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om särskild inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som sägs om anstånd med inbetalning av skatt i 49 och 51 §§, om uppbörd i 52 §, om indrivning m.m. i 57 a–59 och 61–64 §§, om avkortning och avskrivning av skatt i 65–67 §§, om rätt att taga del av preliminär självdeklaration m.m. i 73 §, om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt m.m. i 77, 77 a och 78 §§, om straffbestämmelser m.m. i 79, 80, 81 och 83 §§, om omprövning m.m. i 84–94 §§, om beslut om särskilda debiteringsåtgärder i 95 § samt om överklagande m.m. i 97, 99 och 103 §§ uppbördslagen (1953:272). Vad som där sägs om arbetsgivare skall då gälla den som är redovisningskyldig enligt 14 § denna lag och vad som där sägs om skattemyndighet skall gälla riksskatteverket. Med uppbördsdeklaration avses enligt denna lag redovisning enligt 14 §. Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

29 Förslag till Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att 19 och 20 §§ kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:
vad som vid fördelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring, samt belopp som arbetsgivare utan att försäkring har tecknats för anställdas räkning betalar ut och som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring, i den mån beloppet inte väsentligt överstiger vad som utgår för befattningshavare i statens tjänst;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser annan byggnad än privatbostad eller markanläggning, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av näringsverksamhet och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för näringsverksamhet;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller

¹ Senaste lydelse 1991:1832.

punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendium som är avsett för mottagarens utbildning och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav de bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestri- das med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag, samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen efter varje avliden förälder inte överstiger 0,4 basbelopp;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor enligt 3 kap. 7 a § samma lag eller enligt 3 kap. 5 d § lagen om arbetsskadeförsäkring eller 10 § lagen om statligt personskadeskydd, särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbe- hövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn; ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser reseersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

hittelön samt ersättning till den som i särskilt fall räddat person eller egen- dom i fara eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott;

sedvanlig ersättning till den som lämnat organ, blod eller modersmjölk;

tävlingsvinst som inte hänför sig till anställning eller uppdrag och som ut- går i annan form än kontant eller därmed likställd ersättning, om vinsten avser minnesföremål eller värdet inte överstiger 0,01 basbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor och inte kan hänföras till näringsverksamhet som utgör rörelse eller till lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 69 § 1 och 2 mom., 69 a § tredje stycket eller 75 a § fjärde stycket uppbördslagen (1953:272), 36 § 3 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt, 22 § tullagen (1973:670), 20 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 24 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller 32 och 34 §§ tullagen (1987:1065);

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 69 § 1 och 2 mom., 69 a § tredje stycket eller 75 a § fjärde stycket uppbördslagen (1953:272), 36 § 3 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt, 50 § lagen (1968:430) om mervärdesskatt, 22 § tullagen (1973:670), 20 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 24 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller 32 och 34 §§ tullagen (1987:1065);

ränta som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 4 och 5 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor.

Beträffande ersättning som utfaller på grund av avtalsgruppsjukförsäkring gäller särskilda bestämmelser i 32 § 3 a mom. och punkt 12 av anvisningarna till 22 §.

(Se vidare anvisningarna.)

20 §²

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (bruttointäkt) som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret.

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, så som vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

sådana kostnader för hälsovård, sjukvård samt företagshälsovård som anges i anvisningarna;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

² Senaste lydelse 1991:1832.

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestöds-
lagen (1973:349);

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestöds-
lagen (1973:349), 52, 52 a och 55 §§
lagen (1941:416) om arvsskatt och
gåvoskatt, 32 § och 49 § 4 mom. upp-
bördslagen (1953:272), 44 a och
46 §§ lagen (1968:430) om mervärde-
skatt, 5 kap. 12 § lagen (1984:151)
om punktskatter och prisreglerings-
avgifter, 13 och 14 §§ lagen
(1984:668) om uppbörd av socialav-
gifter från arbetsgivare, 30 § tullagen
(1987:1065) och 60 § vägtrafikskatte-
lagen (1988:327) samt kvarskatteav-
gift och dröjsmålsavgift enligt upp-
bördslagen;

avgift enligt lagen (1972:435) om överlastavgift;
avgift enligt 10 kap. plan- och bygglagen (1987:10);
avgift enligt 10 kap. 7 § utlänningslagen (1989:529);
avgift enligt 26 § arbetstidslagen (1982:673);
skadestånd, som grundas på lagen (1976:580) om medbestämmande i ar-
betslivet eller annan lag som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och ar-
betstagare, när skadeståndet avser annat än ekonomisk skada;
företagsbot enligt 36 kap. brottsbalken;
straffavgift enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken;
belopp för vilket arbetsgivare är betalningsskyldig enligt 75 § uppbörds-
lagen (1953:272) eller för vilket betalningsskyldighet föreligger på grund av
underlåtenhet att göra avdrag enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och upp-
giftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar;
avgift enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift;
kontrollavgift enligt lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parke-
ring;
överförbrukningsavgift enligt ransoneringslagen (1978:268);
vattenföroreningsavgift enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot vatten-
förorening från fartyg;
avgift enligt 3 § lagen (1975:85) med bemyndigande att meddela föreskrif-
ter om in- eller utförsel av varor;
lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och
kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet;
avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om
elektriska anläggningar;
kapitalförlust m.m. i vidare mån än som särskilt föreskrivs.
(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft 1 januari 1993. De nya bestämmelserna om ränta
i 20 § tillämpas på ränta som belöper på tid efter ikraftträdandet.

30 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

Kommun är berättigad att under visst år av staten uppbära kommunalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen enligt skattemyndighetens beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret.

Har enligt 8 kap. 9 § andra stycket kommunallagen (1991:900) annan skattesats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering som har bestämts i samband med att budgeten fastställdes.

Kommunen är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt skattemyndighets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket. Vid avräkningen för taxeringsåren 1991 och 1992 skall skattesatsen justeras med de belopp som anges i 2 § lagen (1991:1149) om särskild skatteväxling med anledning av ändrat huvudmannaskap för service och vård för äldre och handikappade.

Är antalet hos skattemyndigheten registrerade folkbokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare, skall förskott, beräknat enligt tredje stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan de angivna tidpunkterna. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos staten och avräknas enligt tredje stycket. Skattemyndigheten skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande beräknade antalet skattekronor och skatteören, som skall ligga till grund för ökningen av förskottet.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos staten enligt denna paragraf, fördelas med en tolfedel på varje kalendermånad. Vad som återstår, sedan avräkning har skett enligt 52 § uppborðslagen (1953:272), 16 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos staten enligt denna paragraf, fördelas med en tolfedel på varje kalendermånad. Vad som återstår, sedan avräkning har skett enligt 52 § uppborðslagen (1953:272), 16 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och

¹ Lagen omtryckt 1973:437.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1977:191.

² Senaste lydelse 1991:1678.

kommunalt bostadstillägg till folkpension, 9 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 8 § lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift, 4 § lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift och 6 § lagen (1991:1148) om mellankommunal kostnadsutjämnning med anledning av ändrat huvudmannaskap för service och vård för äldre och handikappade, skall skattemyndigheten utanordna till kommunen den 20 i månaden. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får skattemyndigheten dock förordna att utbetalningen skall grundas på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari och februari grundats på inte motsvarar en tolfedel av kommunens fordran, skall den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i mars månad.

Vad som har sagts om kommunalskatt tillämpas på motsvarande sätt i fråga om landstingsskatt.

kommunalt bostadstillägg till folkpension, 12 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 8 § lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift, 4 § lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift och 6 § lagen (1991:1148) om mellankommunal kostnadsutjämnning med anledning av ändrat huvudmannaskap för service och vård för äldre och handikappade, skall skattemyndigheten utanordna till kommunen den 20 i månaden. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får skattemyndigheten dock förordna att utbetalningen skall grundas på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari och februari grundats på inte motsvarar en tolfedel av kommunens fordran, skall den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i mars månad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

31 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1992:000) om koncessionsavgift på televisionens område

Prop. 1991/92:93

Härigenom föreskrivs att i 14 § lagen (1992:000) om koncessionsavgift på televisionens område ordet ”restavgift” skall bytas ut mot ”dröjsmålsavgift”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om restavgift.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 januari 1992.

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Björck, Könberg, Lundgren, Unckel, Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar m.m.

1 Inledning

Den restavgift som för närvarande tas ut om skatter och liknande medel inte betalas i tid infördes under 1940-talet. Avgiften är fast och utgår med samma belopp oavsett hur länge en betalningsförsening varar.

Sedan lång tid har en förändring av avgiftens konstruktion diskuterats. Under årens lopp har också flera utredningar behandlat de problem som restavgiften ger upphov till. Utredningsarbetena har utmynnat i olika förslag till konstruktioner med mer eller mindre rörliga avgifter.

Under år 1980 tillsattes skatteindrivningsutredningen (SIU) för att se över indrivningslagstiftningen. I utredningsuppdraget ingick att lämna förslag till enhetliga regler för påföring och redovisning av restavgift.

År 1981 diskuterade SIU i ett betänkande (Ds B 1981:12) Restavgift på skatt m.m. olika avgiftsmodeller men ansåg att en rörlig avgift fortfarande medförde alltför stora problem för de kronofogdemyndigheter som arbetade utan datorstöd.

Riksrevisionsverket (RRV) har i två revisionsrapporter från år 1985 (Dnr 1985:301 och 1066) uttalat att det bör införas en rörlig restavgift med en koppling till räntelagens bestämmelser om dröjsmålsränta.

I slutet av år 1988 lade SIU fram betänkandet (SOU 1988:60) Tänk ekonomiskt – betala skatten i tid, Förslag till nytt avgiftssystem. SIU konstaterar i betänkandet att de datatekniska förutsättningarna nu finns för en ändring av avgiftskonstruktionen och föreslår en rörlig avgift i tre steg. En sammanfattning av SIU:s förslag bör fogas som *bilaga 1* till protokollet i detta ärende.

Förslaget har remissbehandlats. Yttranden har avgetts av justitiekanslern, generaltullstyrelsen, riksskatteverket (RSV), statskontoret, RRV, kammarrätten i Jönköping, centrala studiestödsnämnden, Centralorganisationen SACO/SR, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas riksförbund, Småföretagens riksförbund, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Bokförings- och revisionsbyråers förbund, Sveriges industriförbund, Tjänstemännens centralorganisation och Föreningen Sveriges krono-

fogdar. En sammanställning över remissyttrandena har upprättats och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 60/89). Jag avser att nu ta upp frågan om ett nytt avgiftssystem till behandling.

Ett nytt avgiftssystem aktualiserar vissa ränte frågor på bl.a. mervärdeskattens område. Bestämmelser om ränteberäkning i samband med inbetalning och återbetalning av mervärdeskatt saknas i lagen (1968:430) om mervärdeskatt (ML). Efter uppdrag från dåvarande regering överlämnade RSV den 23 oktober 1986 en promemoria med förslag till såväl restitutionsränta som respitränta och anstånds ränta i ML. En sammanfattning av promemorian bör fogas som *bilaga 2* till protokollet i detta ärende.

Promemorian har remissbehandlats. Yttranden har avgetts av kammarrätten i Jönköping, dåvarande länsskattemyndigheterna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Värmlands samt Norrbottens län, RRV, Föreningen Auktoriserade revisorer FAR, Företagareförbundet, Kooperativa förbundet, Landstingsförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, Småföretagens riksorganisation, Svensk industriförening, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund och Sveriges köpmannaförbund. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet (Dnr 4444/86). Jag avser att nu också ta upp promemorian till behandling.

Regeringen beslutade den 19 december 1991 att inhämta lagrådets yttrande över förslagen till lagändringar i nu nämnda frågor. Förslagen hade upprättats inom finansdepartementet, efter samråd med berörda statsråd. Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande bör bifogas protokollet i detta ärende som *bilaga 3*. Lagrådsremissens förslag till ändringar i uppbördslagen och lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, som innehöll förslag som avviker från propositionens lagförslag, bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 4*.

På skatteområdet finns flera slag av räntor, bl.a. restitutionsränta, respitränta och anstånds ränta. Restitutionsränta, som är skattefri, betalas för närvarande efter en räntesats som motsvarar halva diskontot. Respitränta och anstånds ränta tas ut efter en räntesats som motsvarar diskontot med ett tillägg på tre procentenheter. Jag avser att i det här sammanhanget lägga fram förslag om att nuvarande skillnader i räntesatser mellan ränta som staten betalar ut (restitutionsränta) och ränta som den enskilde betalar in (respitränta och anstånds ränta) skall jämnas ut. Jag kommer också att ta upp vissa förändringar i grunderna för beräkning av ö-skatteränta och kvarskatteavgift. Dessa förslag gäller ett ämne som tillhör lagrådets granskningsområde. De är dock av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande över förslagen i den här delen har därför inte inhämtats. I avsnitt 5.1–5.3 går jag närmare in på dessa frågor.

2 Nuvarande avgiftssystem för skatter m.m. som inte betalas i tid

Med dagens ordning tas en **restavgift** ut om skatt inte betalas i rätt tid. Restavgiften är 6 % av det obetalda beloppet, dock lägst 50 kr. Avgiften är alltså

fast, vilket innebär att den tas ut med samma belopp oberoende av om skatten betalas längre eller kortare tid efter förfallodagen. Reglerna om restavgift gäller också i fråga om arbetsgivaravgifter och vissa andra avgifter.

Sedan restavgiften infördes har den ändrats en gång, nämligen år 1983, då procentsatsen på obetalt belopp höjdes från 4 % till 6 % och det lägsta avgiftsbeloppet höjdes från 10 kr. till 50 kr.

Huvudbestämmelserna om restavgift finns i 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), UBL. Bestämmelserna avser i första hand preliminär B-skatt, kvarstående skatt (K-skatt) och tillkommande skatt (T-skatt) men gäller också för skatt som en arbetsgivare underlåtit att dra av eller redovisa. Det finns vidare ett antal andra lagar med föreskrifter som innebär att restavgift skall tas ut enligt bestämmelserna i UBL. Till dessa lagar hör lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, USAL, lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt samt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Enligt 64 § UBL är bestämmelserna om restavgift även tillämpliga på andra statens fordringar som får tas ut genom utmätning utan föregående dom. Bland sådana fordringar kan nämnas studiemedel och lantmäteravgifter. (Samtidigt är vissa avgifter genom särskilda föreskrifter undantagna från restavgift, i första hand TV-avgift och felparkeringsavgift.) Slutligen finns det lagar med egna bestämmelser om restavgift, exempelvis ML, tullagen (1987:1065) och lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

En arbetsgivare som inte har betalat innehållen skatt i rätt tid skall utöver restavgift betala en **tilläggsavgift**. Tilläggsavgiften tas ut med 4 % av det obetalda skattebeloppet och påförs för varje påbörjad sexmånadersperiod efter den första intill dess skatten betalas eller arbetsgivaren åläggs betalningsansvar enligt bestämmelserna i 77 § UBL. Tilläggsavgiften kan tas ut med högst 12 %.

Enligt UBL samt vissa andra författningar finns det möjlighet till **befrielse** helt eller delvis från restavgift och i förekommande fall tilläggsavgift. Vid kortare dröjsmål medges i allmänhet befrielse.

Restavgiften liksom tilläggsavgiften är inte avdragsgill vid taxeringen. En fordran på avgift är inte heller förenad med förmånsrätt.

Beslut om restavgift och tilläggsavgift fattas normalt av den myndighet till vilken skatten skall betalas (uppbördsmyndigheten).

Betalas inte skatten inom viss tid efter förfallodagen överlämnar uppbördsmyndigheten fordringen till kronofogdemyndigheten för indrivning. Indrivningsförfarandet är oftast inte förenat med något särskilt åliggande för den betalningsskyldige att ersätta staten för förrättningskostnaderna hos kronofogdemyndigheten. På den punkten skiljer sig indrivningen av skatter och liknande medel från verkställigheten av privaträttsliga fordringar eftersom det i de senare målen påförs en utsökningsavgift i form av grundavgift.

Restavgiften skall bidra till att skatter och avgifter betalas i rätt tid. Samtidigt finns det en rad andra faktorer som i skiftande grad gör det angeläget för den betalningsskyldige att betala så snart som möjligt. UBL innehåller exempelvis bestämmelser om kvarskatteavgift. En arbetsgivare som underlåter att göra avdrag för skatt blir solidariskt ansvarig med arbetstagaren för skattebeloppet. Underlåter arbetsgivaren att inbetala skatt som han innehåller

lit kan han under vissa förutsättningar också drabbas av straffansvar. Ställföreträdare för en juridisk person kan åläggas solidariskt betalningsansvar för skatter och avgifter som inte betalas i tid. Tull eller annan skatt som inte betalas till tullmyndighet i rätt tid kan också medföra att den betalningsskyldige förlorar rätten att vara kreditimportör och inneha hemtagningstillstånd. Vidare är uppgifter om en enskilds obetalda skatter och avgifter i princip offentliga hos kronofogdemyndigheten, vilket i sin tur kan påverka kreditbedömningen av den betalningsskyldige.

3 Utgångspunkter för ett nytt avgiftssystem

Det är av väsentlig betydelse för det allmännas verksamhet att skatter och liknande medel betalas inom föreskriven tid. Detta förutsätter en effektiv sanktion som inträder om betalningsskyldigheten inte fullgörs på avsett sätt.

Utgångspunkten bör vara ett avgiftssystem som fyller flera funktioner. Det bör

- främja intresset av att betalning sker senast på förfallodagen,
- verka för en snabb betalning även efter förfallodagen,
- ge staten rimlig ersättning för de extra uppbörds- och indrivningskostnaderna samt
- täcka statens ränteförlust och samtidigt utgöra en affärsmässig kostnad för en faktiskt utnyttjad skattekredit.

Den nuvarande restavgiften avser i och för sig att fylla olika funktioner men den har en konstruktion som medför att den tjänar nästan enbart ett syfte, nämligen att styra betalningen av skatter och liknande medel så att den görs senast på förfallodagen.

De brister som sålunda åvilar restavgiften hänger samman med att den tas ut med ett och samma belopp oavsett hur länge ett betalningsdröjsmål pågår. En fast avgift som restavgiften har en direkt betalningshämmande effekt så snart förfallodagen är passerad; ju längre den betalningsskyldige kan skjuta upp sin betalning desto lägre blir hans kostnad för den kredit som han har tagit sig genom att inte betala. Vidare leder en avgift av restavgiftens storlek till mycket höga avgiftsuttag vid kortvariga dröjsmål. Detta kan i dagsläget motverkas genom att den betalningsskyldige medges befrielse, helt eller delvis, från skyldigheten att betala restavgift. Sådan befrielse förutsätter emellertid normalt prövning i det enskilda fallet, vilket medför byråkrati och kostnader både hos den enskilde och hos berörda myndigheter.

Det behövs alltså ett väsentligt förändrat avgiftssystem. För att tillgodose de syften som jag har angett krävs det att den avgift som tas ut vid betalningsdröjsmål på något sätt är relaterad till dröjsmålets längd. Det är också påkallat att avgiften under dröjsmålets inledningsskede är betydligt lägre än den nuvarande restavgiften.

SIU:s förslag innebär visserligen att den nuvarande restavgiften ersätts med avgifter som är bättre anpassade till tiden för den betalningsskyldiges dröjsmål. Det innebär emellertid inte den genomgripande konstruktionsändring som är en förutsättning för att man skall kunna råda bot på i huvud-

sak alla de brister som finns i dag. Ett avgörande skäl till att SIU inte tagit ett bredare grepp synes vara att det rått oklarhet om berörda myndigheter, främst skatte- och kronofogdemyndigheter, skulle kunna hantera ett system där avgiften successivt höjs med tiden för betalningsförseningen.

Numera är det emellertid klarlagt att skatte- och kronofogdemyndigheterna kan administrera ett avgiftssystem med differentierade avgifter. Mot den bakgrunden anser jag – i likhet med vad också en del remissinstanser föreslagit – att en konstruktionsändring i den riktningen bör komma till stånd.

Även om det behövs en annan inriktning av avgiftssystemet än SIU har föreslagit så har SIU i sitt betänkande på många punkter redovisat överväganden och förslag som jag helt eller delvis kan ansluta mig till. I ytterligare ett avseende kommer jag emellertid att väsentligt avvika från SIU:s förslag. Det gäller frågan om hur staten skall få täckning för sina indrivningskostnader. För att ge staten ersättning för indrivningskostnader är en avgift av liknande slag som restavgiften inte ändamålsenlig. Restavgiften är exempelvis inte på något sätt knuten till den faktiska kostnaden som uppkommer hos kronofogdemyndigheten. Den uttas för övrigt oberoende av om indrivning sker eller betalning görs dessförinnan.

Funktionen att ersätta staten för indrivningskostnaderna bör tydliggöras vid en ny avgiftskonstruktion. Det är rimligt att kostnaderna för indrivning i första hand tas ut av den som förorsakat indrivningen. Samtidigt är det från rättvisesynpunkt angeläget att avgiftsuttaget inte överstiger de kostnader som verkligen uppkommer och att gäldenären ges möjlighet att hålla kostnaderna nere genom att exempelvis betala omedelbart efter anmaning. Här bör man kunna ansluta till hur motsvarande spörsmål hanteras på närliggande områden. Jag tänker då på att det i enskilda utsökningsmål tas ut en utsökningsavgift i form av en grundavgift.

4.1 Dröjsmålsavgiftens konstruktion

Mitt förslag: Restavgiften ersätts med en dröjsmålsavgift som stegvis ökar beroende på längden på betalningsdröjsmålet.

En avgift på 2 % tas ut på skatte- och avgiftsbelopp som inte betalas i tid men före utgången av den månad då skatten förfaller till betalning (förfallomånaden).

För belopp som betalas under månaden efter förfallomånaden är – under förutsättning att beloppet varit obetalt under minst tio dagar – avgiften 4 %.

Betalningar som görs under andra kalendermånaden efter förfallomånaden påförs en dröjsmålsavgift på 6 %.

Efter andra kalendermånaden efter förfallomånaden ökar dröjsmålsavgiften med ytterligare 1 % för varje påbörjad kalendermånad som betalningsskyldigheten inte har fullgjorts.

Sker betalning i enlighet med en betalningspåminnelse som en myndighet har skickat ut kort före ett månadsskifte, skall dröjsmålsavgift tas ut utan den höjning som månadsskiftet annars skulle ha föranlett.

Utredningens förslag: Ett avgiftssystem i tre steg om vardera 2 %, 4 % och 4 %. Den inledande avgiften är alltså 2 % och tas ut från förfalldagen. Avgiften ökas till 6 % tidigast en månad senare. Om uppbördsmyndigheten dessförinnan har skickat ut en betalningspåminnelse inträder avgiftshöjningen först om betalning inte sker enligt påminnelsen. Fyra månader efter det att fordringen har överlämnats för indrivning höjs avgiften på obetalt belopp till 10 %.

Det tredje steget skall tas ut endast om det leder till ett avgiftsuttag på minst 400 kr., vilket innebär att obetalda belopp som understiger 10 000 kr. undantas från den sista ökningen på 4 %.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser godtar i huvudsak utredningens förslag till principer för ett nytt avgiftssystem.

Sveriges advokatsamfund avstyrker dock förslaget och anför att avgiften bör konstrueras med reglerna om dröjsmålsränta i räntelagen som förebild. *RRV* tar, utan att direkt avvisa utredningsförslaget, åter upp frågan om en avgift utformad som en löpande ränta. *Lantbrukarnas riksförbund* ser positivt på utredningsförslaget men anser att all avgift av det aktuella slaget bör ha karaktären av löpande ränta. *Generalullstyrelsen* anser att en ny avgift bör konstrueras som en kombination av dröjsmålsränta och tilläggsavgift i flera steg eftersom förfarandet vid uppbörd av tull, skatt och annan avgift i tullverket väsentligen avviker från andra uppbördsförfaranden.

Skälen för mitt förslag: Svagheten hos det nuvarande restavgiftssystemet är främst att det inte verkar betalningsfrämjande när förfalldagen har passerats och att det – förutom vid kortare dröjsmål – inte heller ersätter staten för ränteförlusterna. Ett effektivt avgiftssystem förutsätter därför att avgiftens storlek på något sätt kopplas till betalningsdröjsmålets längd. Samtidigt

måste avgiften givetvis stimulera till betalning senast på förfallodagen. Båda dessa krav kan uppfyllas genom en konstruktion där avgiften höjs i flera steg med hänsyn till tidpunkten för betalningen.

En sådan ny avgiftskonstruktion bör också leda till att avgiften ges en annan benämning. Den kan lämpligen kallas dröjsmålsavgift.

För att styra betalningen av skatter och avgifter så att den sker i tid är det nödvändigt att för fall av betalningsförseningar påföra avgifter som i relation enbart till dröjsmålet är förhållandevis höga. Det finns emellertid inte anledning att som första steg ta ut avgift av samma storleksordning som restavgiften, dvs. efter 6 % på det obetalda beloppet. Avgiften bör i stället knyta an till den faktiska betalningstidpunkten och således nå den nämnda nivån först om betalning inte skett sedan ytterligare någon tid har gått. Jag delar utredningens uppfattning att betalningar som inte görs på förfallodagen skall föranleda en avgift på 2 %.

SIU har av främst administrativa skäl avvisat varje avgiftskonstruktion som innebär att avgiften efter det inledande uttaget ökar vid mer än två tillfällen och med täta intervall. Den enskilde skulle inte kunna följa och beräkna en avgift som ofta ökar. Risken skulle enligt SIU vara stor att betalning gjordes med felaktigt belopp.

Enligt min bedömning överdriver utredningen svårigheterna med en mera rörlig avgift. I exempelvis Finland kan man enligt vad jag inhämtat utan svårigheter av den art som SIU påtalat administrera ett avgifts- och räntesystem där räntan eller avgiften ökar månadsvis.

Även om en rörlig avgift som skall tillgodose de krav som jag tidigare redovisat (avsnitt 3) kan konstrueras efter flera olika modeller ligger det närmast till hands att utforma dröjsmålsavgiften med bestämmelserna om dröjsmålsränta i räntelagen (1975:635) som förebild, vilket skulle innebära en daglig ökning av avgiftsbeloppet.

En avgift som knyts till räntelagen har emellertid flera nackdelar, som hänger samman med administrationen av avgiftssystemet. Den betalningskyldige har inte samma möjligheter som uppbörds- och indrivningsmyndigheten att kontinuerligt följa skuldens totala belopp. Skulden skulle ju normalt öka från dag till dag. Betalningspåminnelser som myndigheterna sänder ut skulle bli svåra att kontrollera och efterkomma för den enskilde. Därmed skulle risken för felaktiga betalningar öka vilket i sin tur skulle ställa krav på ökad administration hos de berörda myndigheterna. Om betalningen blir felaktig i sådana fall måste myndigheten tillgripa tidsödande manuella rutiner. I detta alternativ har således SIU:s farhågor relevans.

De invändningar som sålunda kan riktas mot en daglig avgiftsjustering gör sig endast i mindre mån gällande om justeringen sker med längre tidsintervall. Mycket talar för ett tidsintervall på en månad. Avgiften justeras då vid ett begränsat antal tillfällen, varigenom risken för felbetalningar som beror på felaktig avgiftsberäkning från den enskilde minskas. Detta påverkar också i hög grad myndigheternas möjligheter att på ett effektivt sätt administrera avgiftssystemet. RSV har under hand också uppgett att såväl skattemyndigheterna som kronofogdemyndigheterna kan hantera ett sådant system.

En månatlig förhöjning av avgiften kan göras antingen med utgångspunkt

i förfallodagen eller vid månadsskiftena. Man bör därvid beakta att den som står i skuld för skatter eller avgifter ofta har skulder som förfallit vid skilda tillfällen. Exempelvis förfaller skatt enligt UBL normalt den 18, mervärdeskatt den 5 och punktskatter den 25 i betalningsmånaden. För den enskilde bör det underlätta om avgiftshöjningen sker vid ett och samma tillfälle oberoende av vad hans skuld avser. Även vid indrivningen är det en fördel om avgiftshöjningen inträder vid en och samma dag för samtliga utestående skatter och avgifter.

För min del anser jag att avgiften – med två undantag som jag strax återkommer till – bör höjas vid varje månadsskifte efter förfallodagen, alltså även vid månadsskiftet närmast efter förfallodagen. Om en höjning inte kan göras efter ganska kort tid skulle det – med hänsyn till att avgiften i det första steget endast är 2 % – i en del situationer rent av kunna vara ekonomiskt lönsamt att vänta med betalningen till en dag i omedelbar anslutning till den då en avgiftshöjning aktualiseras. Den föreslagna lösningen innebär bl.a. att man kan ha en i princip enhetlig reglering på hela skatte- och avgiftsområdet. Det innebär visserligen att det kommer att gå olika lång tid mellan den första och den andra avgiftspåföringen beroende på vilket skatteslag och därmed vilken förfallodag som det är fråga om. Enligt min mening är det emellertid av mindre betydelse att fordringar på olika skatter inte behandlas på exakt samma sätt vid betalningsdröjsmål.

En del skatter har en ordinarie betalningsdag som kan ligga mycket nära ett månadsskifte. Det gäller bl.a. vägtrafikskatt som förfaller den sista dagen i månaden. Även i fall där anstånd med betalningen medges, kan förfallodagen vara en dag i anslutning till ett månadsskifte. För att inte dröjsmålsavgiftens andra steg skall aktualiseras alltför snabbt i de nu angivna fallen föreslår jag att förhöjd avgift skall få tas ut först om skatten inte har betalats sedan minst tio dagar förflutit från förfallodagen.

Den avgiftshöjning som bör göras i anslutning till närmast följande månadsskifte är i första hand avsedd att ha en betalningsfrämjande funktion. Enligt min bedömning bör detta avgiftssteg överensstämja med det inledande steget omedelbart efter förfallodagen. Avgiften bör således öka med 2 % av det belopp som fortfarande är obetalt.

I förhållande till vad SIU har föreslagit om att avgiften skall höjas första gången efter minst en månad innebär mitt förslag att avgiftshöjningen inträffar efter kortare tid. Vad gäller krav på skatter enligt UBL kommer avgiften att höjas efter 12 eller 13 dagar medan höjningen i fråga om mervärdeskatt kommer att inträffa efter den dubbla tiden. Å andra sidan blir avgiftshöjningen endast 2 %, att jämföras med SIU:s förslag om en höjning på 4 %.

SIU har i sitt förslag om det nyssnämnda andra avgiftsstegets knutit an till de rutiner avseende betalningspåminnelser som är vanligt förekommande. I fråga om huvuddelen av obetalda skatter skickar sålunda beskattningsmyndigheten ut en betalningspåminnelse ungefär en månad efter förfallodagen. Påminnelserna spelar en viktig roll. Av de skatter som är obetalda på förfallodagen betalas för närvarande 30–50 % efter uppmaning från skattemyndigheten. Av flera anledningar bör man, som jag ser det, sträva efter att ytterligare utveckla påminnelseförfarandet. Alla medelsslag bör omfattas. En påminnelse bör skickas ut i god tid före det att fordringen överlämnas för

indrivning. Myndigheten bör få underlåta att påminna endast när det är motiverat att skyndsamt överlämna fordringen för indrivning, t.ex. när avräkning aktualiseras i samband med återbetalning av skatt, jfr lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. I påminnelsen bör sättas ut en bestämd dag som senaste tidpunkt för betalning. Denna frist bör givetvis vara ganska kort. Påminnelsen bör också ange storleken på dröjsmålsavgiften och följderna av en fortsatt utebliven betalning. Föreskrifter om detta kan lämpligen ges i förordningsform.

Enligt min mening finns det skäl att efter mönster från SIU:s förslag låta en avgiftshöjning vara beroende av huruvida en uppmaning i en betalningspåminnelse har följts eller inte. Konstruktionen måste emellertid delvis avvika från vad SIU föreslagit bl.a. med hänsyn till att jag föreslår att avgiften i princip skall höjas vid varje månadsskifte.

Den betalningsskyldige får oftast del av påminnelsen i sådan tid att han, om han iakttar den betalningsfrist som anges i påminnelsen, kommer att betala sin skuld kort tid före nästa kalendermånad. I så fall kommer han att undvika den avgiftshöjning som bör ske vid ingången av den andra kalendermånaden efter förfallomånaden, eftersom betalningen ju erläggs före månadsskiftet. En påminnelse kan emellertid sändas ut så sent under den kalendermånad som följer efter förfalldagen att betalning enligt uppmaningen i påminnelsen görs under andra kalendermånaden efter förfallomånaden. I en sådan situation är det enligt min mening inte tilltalande att den som följer uppmaningen drabbas av en ytterligare avgiftshöjning. Jag föreslår därför att betalning som görs i enlighet med denna typ av påminnelse inte skall förändra den högre avgift som annars skulle ha följt av att ytterligare ett månadsskifte passerats.

Om betalning inte sker före utgången av den första månaden efter förfallomånaden eller, när betalningspåminnelse med något utsträckt tidsfrist har sänts ut, enligt påminnelsen, bör dröjsmålsavgiften höjas med ytterligare 2 %.

Dröjsmålsavgiften kommer således att beräknas efter 6 % på sådana skatter eller avgifter som varit obetalda under minst en kalendermånad. För skatter med ordinarie betalningsdag den 18 i månaden har mer än 40 dagar förflutit sedan förfalldagen och för mervärdeskatt, som normalt skall betalas den 5 i månaden, har nästan två månader gått.

Det föreslagna undantaget från avgiftshöjning när betalning sker enligt en påminnelse bör inte begränsas till påminnelser som oppbördsmyndigheten sänder ut i slutet av kalendermånaden efter förfalldagen. Även i andra fall bör betalning enligt en påminnelse som sträcker sig över ett månadsskifte innebära att den höjning uteblir som enligt huvudregeln skulle inträda vid månadsskiftet. Vad som nu sagts bör således också gälla sådana påminnelser där en senaste betalningsdag har angetts som kronofogdemyndigheten skickar ut under indrivningen, under förutsättning att myndigheten inte medgett uppskov med betalningen. Betalning till kronofogdemyndigheten efter betalningserinran om uppgjord avbetalningsplan i samband med uppskov bör självfallet inte omfattas av det nu berörda undantaget från avgiftshöjning vid betalning enligt betalningspåminnelse.

Förutom att verka betalningsfrämjande syftar dröjsmålsavgiften, som jag

tidigare nämnt, också till att ersätta staten för ränteförluster som uppkommer genom att skatter och avgifter inte betalas i tid. Av det följer att avgiften bör fortsätta att öka även efter de inledande avgiftsuttagen, i likhet med vad som gäller för dröjsmålsräntor på privaträttens område. Därigenom kommer avgiften att ha en viss påtryckningseffekt även sedan fordringen lämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning, vilket normalt sker under andra kalendermånaden efter förfallodagen, dvs. efter det att avgiften har höjts till 6 % på belopp som inte har betalats.

Avgiftens storlek efter den inledande uppräknings till 6 % kan lämpligen bestämmas med hänsyn till nivån på dröjsmålsräntan enligt räntelagen. Denna beräknas efter riksbankens diskonto (för närvarande 8,5 %) med tillägg av åtta procentenheter, dvs. i dag 16,5 %. Hänsyn måste också tas till att dröjsmålsavgiften inte skall vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Jag anser att avgiften efter de inledande påslagen bör öka med 1 % per påbörjad kalendermånad till den del fordringen står kvar. Dröjsmålsavgiften i denna del motsvarar då en årlig avgift beräknad efter 12 %, vilket i sin tur – i ett läge där kapitalinkomster beskattas efter en skattesats om 25 % – motsvarar en årlig avdragsgill ränta på 16 %.

Att beräkna avgiftshöjningar som efter en tid grundas på 1 % per månad bereder knappast några svårigheter. Av bl.a. det skälet anser jag att man inte bör justera procentsatsen endast på grund av mindre variationer i det allmänna ränteläget. Den angivna procentsatsen bör alltså tills vidare kunna ligga fast.

En konsekvens av en regelbundet återkommande avgiftshöjning i fall där fordringen inte betalas blir att dröjsmålsavgiften efter någon tid kommer att kraftigt överstiga vad som för närvarande kan tas ut genom restavgift. Den kommer att uppgå till ungefär samma belopp som i motsvarande situation tas ut på förmögenhetsrättens område enligt bestämmelserna i räntelagen. Man kan därför säga att fordringar på skatter m.m. närmast likställs med fordringar av annat slag såvitt gäller följderna vid långa betalningsdröjsmål. Den olikheten kommer emellertid att stå kvar att det för bl.a. skatter finns en gräns för hur länge dröjsmålsavgiften får fortsätta att stiga. En fordran på bl.a. skatt preskriberas ju normalt fem år efter utgången av det kalenderår då den förföll till betalning.

4.2 Dröjsmålsavgiftens tillämpningsområde m.m.

Mitt förslag: Dröjsmålsavgiften skall omfatta – med undantag för studiemedelsavgifter – de skatter och andra medel som nu kan förenas med restavgift.

Lägsta dröjsmålsavgift skall vara 100 kr. Den lägsta avgiften får dock inte överstiga det ursprungligen obetalda beloppet.

Tilläggsavgiften för arbetsgivare avskaffas.

Utredningens förslag: Överensstämmer i stora delar med mitt. Med utredningens förslag finns dock tilläggsavgiften kvar.

Remissinstanserna: *Småföretagarnas riksorganisation* anser att minimibeloppet inte bör tas ut om betalning sker före det att påminnelse har sänts ut. *RSV* föreslår att avgiften inte skall få överstiga skattebeloppet.

Skälen för mitt förslag: Systemet med avgiftsuttag vid betalningsförsening omfattar i dag ett mycket stort antal skatter, avgifter och andra statliga fordringar. Alla skatter av betydelse kan således förenas med avgift. Även i fråga om arbetsgivaravgifter kan avgift tas ut om betalning inte sker i rätt tid. Med stöd av 64 § UBL kan avgift också påföras när statliga fordringar som får verkställas utan föregående dom överlämnas för indrivning. Således kan restavgift tas ut om exempelvis rättshjälpsavgifter, studiemedelsavgifter och lantmåteriavgifter inte betalas innan indrivning begärs. Enligt särskilda föreskrifter är dock bl.a. TV- och felparkeringsavgifter undantagna från restavgift. För dessa är betalningsförseningar i stället förenade med särskilda tilläggs- eller påminnelseavgifter.

Det har inte framkommit några skäl som talar för en förändring av kretsen av skatter och liknande medel som kan förenas med avgift. Liksom SIU föreslår jag därför att de skatter, avgifter och andra statliga fordringar för vilka restavgift nu kan tas ut också skall inbegripas i det nya avgiftssystemet. Jag vill dock göra undantag för avgifter enligt studiestödslagen (1973:349) eftersom dessa vid betalningsförsening redan påförs en särskild avgift.

I likhet med SIU föreslår jag att det nya avgiftssystemet i princip skall vara enhetligt för alla berörda skatter, avgifter och andra medel. Mot bakgrund av dagens situation kan det antas att de beloppsmässigt största medelsslagen som kommer att påföras dröjsmålsavgift är preliminär B-skatt, kvarstående skatt, tillkommande skatt, mervärdeskatt samt innehållen skatt och arbetsgivaravgifter.

Med ett enhetligt avgiftssystem bör också den lägsta avgiften vara densamma för alla medelsslag. Frågan om lägsta avgift har beröringspunkter med frågan om avgiftens funktion att ersätta staten för de bevaknings- och påminnelserutiner som måste finnas för att fånga upp uteblivna skattebetalningar. Dessa rutiner medför betydande kostnader för staten, kostnader som i första hand den som inte betalar sin skatt i tid bör stå för.

Restavgiften tas för närvarande ut med lägst 50 kr. Med hänsyn bl.a. till att även små obetalda skatte- och avgiftsbelopp förorsakar kostnader på uppboresstadiet bör även dröjsmålsavgiften ha ett lägsta belopp som kan tas ut även om den procentuella avgiftsberäkningen utvisar ett lägre belopp. Jag delar SIU:s uppfattning att det är dags att höja det lägsta beloppet till 100 kr. Från den regeln bör emellertid ett undantag göras. I de fall då det ursprungligen obetalda beloppet är mycket lågt är det enligt min mening obilligt att påföra en avgift som är större eller flera gånger större än det obetalda beloppet. Jag föreslår därför att dröjsmålsavgiften aldrig får överstiga det belopp som är obetalt på förfallodagen om beloppet uppgår till högst 100 kr.

Restavgiften liksom tilläggsavgiften utgör en biförpliktelse som genom den föreliggande konstruktionen praktiskt taget med automatik påförs i fall där huvudfordringen inte betalas i tid. De får omedelbart drivas in (57 a och 59 §§ UBL). Ordningen bör vara densamma för dröjsmålsavgiften. Detta innebär bl.a. att den enskilde får begära prövning av fråga om dröjsmålsavgift.

Enligt UBL och några andra författningar skall arbetsgivare som gjort

skatteavdrag men inte betalat skatten i tid erlägga, förutom restavgift, en särskild tilläggsavgift. Tilläggsavgiften infördes för att det i dessa fall förekom så långvariga dröjsmål att det ansågs nödvändigt att ha en högre och mer differentierad avgift än enbart restavgiften. Med den konstruktion för dröjsmålsavgiften som jag nu föreslår kan tilläggsavgiften avskaffas.

Med hänsyn till dröjsmålsavgiftens karaktär kan det sättas i fråga om det inte behövs en författningsreglering av hur influtna belopp skall avräknas när betalning sker endast delvis. För flertalet allmänna mål saknas för närvarande sådana bestämmelser om avräkningsordning. För enskilda mål däremot gäller enligt 13 kap. 13 § första stycket utskönningsbalken att influtna belopp skall avräknas på ränta och andra biförpliktelse före fordringens kapitalbelopp, om inte borgenären har yrkat annat. I balken regleras emellertid inte avräkningsordningen när en borgenär har åberopat två eller flera fristående fordringar. Även frågan om hur avräkning skall ske vid frivillig betalning är delvis oreglerad. Vad gäller utmätning för skatter är praxis för närvarande den att betalda belopp i allmänhet i första hand avräknas på den äldsta skulden. Restavgiften krediteras vanligen sist i målet, vilket enligt uppgift är att föredra från tillämpningssynpunkt. För min del anser jag det inte nödvändigt att nu författningsreglera krediteringsordningen. Dröjsmålsavgiften bör få behandlas på samma sätt som restavgiften. Det kan emellertid finnas skäl att i ett senare sammanhang återkomma i frågan.

Mitt förslag om ändrat avgiftssystem medför att åtskilliga lagar behöver ändras. I första hand gäller det 58 § UBL som bör innehålla huvudbestämmelserna om dröjsmålsavgiften. De övriga lagar som berörs framgår av de upprättade lagförslagen och författningskommentarerna (avsnitt 10).

4.3 Befrielse från dröjsmålsavgift

Mitt förslag: Beskattningsmyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att skattemyndigheten när särskilda skäl föreligger helt får befria från skyldighet att betala avgift eller nedsätta den av utredningen föreslagna avgiften om 6 % till 2 %. I fråga om de närmare skäl som bör godtas för avgiftsbefrielse, helt eller delvis, överensstämmer utredningens förslag i huvudsak med mitt. Utredningen föreslår dock att det i anvisningarna till UBL ges exempel på särskilda skäl och att där också anges omständigheter som inte bör föranleda avgiftsbefrielse.

Remissinstanserna: Sveriges industriförbund, Svenska arbetsgivareföreningen och Svenska bankföreningen har invänt att utredningens förslag om nedsättning och befrielse är alltför restriktivt. De föreslår för sin del att nedsättning/befrielse skall komma i fråga vid bristande erfarenhet eller då svårbedömda skattefrågor ligger bakom dröjsmålet liksom om detta beror på tillfälliga fel hos postgirot, bankgirot eller banker. Föreningen Sveriges kronofogdar anser att avgiftsbefrielse (helt eller delvis) i princip inte skall vara till-

låten sedan så lång tid gått att kravet har överlämnats för indrivning. I övrigt har remissinstanserna godtagit utredningens förslag om principerna för avgiftsbefrielse.

Skälen för mitt förslag: För närvarande får den betalningsskyldige helt eller delvis befrias från restavgift om särskilda omständigheter föreligger. Vad gäller UBL finns bestämmelserna om detta i 58 § 2 mom.

Liksom utredningen föreslår jag att möjlighet till hel eller delvis befrielse från avgift skall finnas även i framtiden. Den kraftiga sänkning av avgiftsnivån vid kortvariga betalningsförseningar som följer med mitt förslag bör dock innebära att frågan om avgiftsbefrielse aktualiseras i betydligt färre ärenden än vad som nu är fallet. Att så sker är också angeläget mot bakgrund av nuvarande ärendemängd – under år 1990 behandlade skattemyndigheterna ca 13 000 ärenden om befrielse från restavgift.

Avgiftsbefrielse skall medges om det finns särskilda skäl. För att en omständighet skall få medföra befrielse från dröjsmålsavgift, helt eller delvis, bör den till sin karaktär i första hand vara sådan att den betalningsskyldige inte kunnat förutse eller råda över den. Särskilda skäl bör således normalt föreligga vid sjukdom eller olyckshändelse av sådant slag att betalningen på förfallodagen därigenom avsevärt försvårats.

Den för närvarande vanligaste grunden för avgiftsbefrielse är att ett dröjsmål har varit mycket kortvarigt. Enligt rekommendationer som RSV har utfärdat anses särskilda omständigheter som kan föranleda nedsättning normalt föreligga om betalning sker inom 15 dagar från förfallodagen. I sådana fall sätts avgiften ned till 2 %. Generaltullstyrelsen har utfärdat rekommendationer som också innebär att restavgift på tull och annan skatt sätts ned vid kortvariga dröjsmål.

Dröjsmålsavgiften har i mitt förslag särskilt avpassats för att inte framstå som oacceptabelt hög vid korta dröjsmål. Utrymmet för reduktion av avgiften endast på grund av att betalningsförseningen har varit kortvarig blir därför begränsat. Har dröjsmålet endast varat någon dag kan det dock finnas skäl för i vart fall nedsättning av dröjsmålsavgiften, särskilt om den betalningsskyldige haft anledning att räkna med att betalningen skulle ske i rätt tid.

Däremot bör särskilda skäl inte anses föreligga om betalningsförsummelsen beror på betalningsoförmåga. Inte heller bör endast den omständigheten att det rör sig om en engångsförsummelse grunda betalningsbefrielse.

Avgiftsbefrielse bör inte förutsätta en särskild ansökan från den betalningsskyldige. Är skälet till betalningsförseningen att söka hos beskattningsmyndigheten bör myndigheten naturligtvis självant besluta om befrielse. Det ligger dock i sakens natur att den betalningsskyldige i de flesta fall genom en skrivelse eller på något annat sätt måste fästa myndighetens uppmärksamhet på att en omständighet föreligger som kan föranleda avgiftsbefrielse.

Graden av godtagbar betalningsförsummelse bör normalt avta med tiden eftersom den betalningsskyldige efter hand bör få allt större möjligheter att undanröja föreliggande betalningshinder. Därför bör det knappast bli aktuellt med avgiftsbefrielse sedan så lång tid förflutit att ärendet har överlämnats för indrivning.

Till stor del bör de grundläggande omständigheter som kan föranleda avgiftsbefrielse vara desamma för alla medelsslag. Uppbördsförfarandet för olika medelsslag uppvisar dock sådana variationer att skälen till avgiftsbefrielse i viss utsträckning kan variera mellan olika typer av skatter och avgifter.

Den myndighet som beslutar att dröjsmålsavgift skall tas ut skall också pröva frågan om avgiftsbefrielse. Detta gäller även om avgiftsbefrielsen har aktualiserats först sedan ärendet har överlämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning.

4.4 Avskrivning av dröjsmålsavgift

Mitt förslag: Avskrivning av dröjsmålsavgift skall kunna ske under samma förutsättningar som nu gäller för debiterad skatt, kvarskattavgift eller ränta.

Utredningens förslag: Utredningen har inte någon motsvarighet till mitt förslag.

Remissinstanserna: Mitt förslag har inte remissbehandlats.

Skälen för mitt förslag: UBL innehåller i 66 och 67 §§ regler om avskrivning av fordran. Avskrivning får bl.a. ske om gäldenären befunnits sakna utmätningsbara tillgångar eller vistas på okänd ort. Likaså kan avskrivning äga rum då fordran inte överstiger 300 kr. och förutsättningar i övrigt föreligger enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Avskrivning får ske av debiterad skatt, kvarskattavgift eller ränta. Där emot kan avskrivning inte beslutas beträffande restavgift.

Avskrivning i de fall som berörts innebär inte att betalningsskyldigheten upphör men väl att beloppet i fråga inte skall vara föremål för aktiva indrivningsåtgärder. Närmast är avskrivningen alltså en teknisk åtgärd som i första hand vidtas sedan utsiktorna till indrivning av beloppet i fråga befunnits vara mycket små. Eftersom betalningsskyldigheten kvarstår kan kravet aktualiseras för indrivning om gäldenären får utmätningsbara tillgångar. Motivet till avskrivningsmöjligheten för mindre belopp är närmast av ekonomisk och administrativ art. Oftast aktualiserar kronofogdemyndigheten frågan om avskrivning. Formellt är det dock skattemyndigheten som beslutar.

Enligt min mening är det en brist att avskrivning inte får ske av restavgift när avskrivning kan äga rum av det skattebelopp på vilket avgiften belöper. Bristen är särskilt påtaglig när det gäller små belopp. Skattemyndigheten är således skyldig att överlämna även mycket små obetalda avgifter för indrivning medan indrivning av skattebelopp av samma storlek kan underlåtas genom att de skrivs av.

Utgångspunkten bör självfallet vara att alla skatte- och avgiftsbelopp skall betalas. Samtidigt bör emellertid staten som borgenär ha vissa möjligheter att göra undantag från denna regel. Exempelvis måste exekutiva åtgärder i viss utsträckning kunna avpassas så att kostnaderna för indrivningen står i rimligt förhållande till fordringsbeloppets storlek och det resultat som kan

uppnås genom åtgärderna. I fråga om mycket små belopp kan kostnaderna för indrivningen komma att bli många gånger större än den obetalda avgiften. Exekutionsväsendets resurser får inte i allt för hög grad ägnas åt mycket små fordringar utan bör koncentreras till indrivningen av större obetalda belopp.

Jag räknar med att i ett senare sammanhang lämna förslag som kan bidra till en effektivare indrivningsverksamhet. Redan nu bör man emellertid i någon mån vidga nuvarande möjligheter till avskrivning så att även det nya avgiftssystemet omfattas. Jag föreslår därför att avskrivning av dröjsmålsavgift skall få ske under samma förutsättningar som nu gäller för debiterad skatt, kvarskatteavgift och ränta.

Mitt förslag föranleder ändringar i 66 och 67 §§ UBL.

5 Vissa räntefrågor

5.1 Restitutionsränta, respitränta och anståndsränta

Mitt förslag: Respitränta enligt uppbördslagen tas ut fr.o.m. den 19 april året efter taxeringsåret t.o.m. den dag då skatten förfaller till betalning.

Anståndsränta tas ut från den dag beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den dag då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, t.o.m. den dag betalning skett.

Restitutionsränta, respitränta och anståndsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen skall i förekommande fall avrundas till procenttal med högst en decimal.

Restitutionsränta skall beräknas på dröjsmålsavgift som återbetalas.

Respitränta och anståndsränta skall inte vara avdragsgilla vid taxeringen.

Skälen för mitt förslag: I UBL finns fyra olika typer av räntor, nämligen ö-skatteränta, restitutionsränta, respitränta och anståndsränta.

Ö-skatteränta och restitutionsränta betalas vid återbetalning av skatt. Ö-skatteränta betalas enligt 69 § 1 mom. UBL vid återbetalning av överskjutande preliminär skatt och överskjutande ingående mervärdeskatt och beräknas vid debiteringen av den slutliga skatten. Restitutionsränta lämnas enligt 69 § 2 mom. UBL i andra fall när en skattskyldig har rätt att få tillbaka skatt, skattetillägg, förseningsavgift, kvarskatteavgift eller ränta, t.ex. när skatten satts ned efter ett omprövningsbeslut. Restitutionsränta beräknas i princip från utgången av taxeringsåret t.o.m. den månad beloppet återbetalas efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår.

Respittränta tas enligt 32 § UBL ut när den skattskyldige påförs skatt sedan debiteringen av den slutliga skatten avslutats (tillkommande skatt). Respittränta beräknas med ett undantag fr.o.m. den 1 maj året näst efter taxeringsåret t.o.m. den månad då skatten förfaller till betalning. Kredittiden fram till sluttidpunkten för inbetalning av kvarstående skatt, den 18 april året efter taxeringsåret, täcks av kvarskatteavgift (27 § 3 mom. UBL). Av förenklings-skäl tas dock respittränta ut först fr.o.m. den 1 maj året efter taxeringsåret. Respittränta tas ut med en räntesats som motsvarar det diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter.

Anståndsrenta beräknas enligt 49 § 4 mom. UBL från utgången av den månad då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den månad, då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, t.o.m. den månad betalning skedde. Även vad gäller anståndsrenta är räntesatsen diskontot med tillägg av tre procentenheter.

Även i annan lagstiftning på skatteområdet finns regler om ränta.

Räntetid

Motiven till att ränta beräknas i hela månader är i huvudsak praktiska. Sådana ränteberäkningar har ansetts lättare att hantera. Med dagens ADB-teknik föreligger inte några svårigheter att göra ränteberäkningar från dag till dag. Ränteberäkningar enligt UBL sker numera normalt automatiskt även om i undantagsfall manuella beräkningar är nödvändiga.

En bestämning av den tid ränta anses belöpa på som avviker från den faktiska räntetiden kan innebära stora räntevinster eller ränteförluster såväl för de skattskyldiga som för statsverket. Enligt min mening bör ränta i möjligaste mån beräknas för den faktiska kredittiden, inte för schablonmässigt bestämda tider.

Kvarskatteavgiften utgör en räntekompensation för statsverket för tiden t.o.m. den 18 april året efter taxeringsåret. Respittränta bör därför beräknas fr.o.m. den 19 april året efter taxeringsåret t.o.m. den dag då skatten förfaller till betalning. När ö-skatteavdrag, restitutionsränta och skatt som återbetalas enligt 68 § 2 mom. UBL ingår i tillkommande skatt beräknas respittränta från utgången av den månad då beloppet utbetalats. Med hänsyn till att restitutionsränta, enligt vad jag snart återkommer till, även fortsättningsvis bör beräknas t.o.m. den månad beloppet återbetalas, bör respittränta i de nu avsedda fallen tas ut från utgången av den månad då beloppet utbetalats.

Anståndsrenta bör beräknas fr.o.m. den dag då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den dag då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, t.o.m. den dag betalning skett.

Vad gäller restitutionsränta slutar den faktiska kredittiden den dag beloppet återbetalas. En beräkning av restitutionsränta fram till återbetalningsdagen blir emellertid felaktig så snart ett fel, maskinellt eller manuellt, förorsakar förskjutning i den beräknade återbetalningsdagen. En anknytning till dagen när beslut om återbetalning fattas är inte heller lämplig för återbetalningar enligt UBL med hänsyn till att manuella kontroller m.m. kan innebära att den faktiska återbetalningsdagen ligger betydligt senare än dagen

för återbetalningsbeslutet. De nuvarande reglerna om beräkning av räntetid för restitutionsränta bör därför kvarstå oförändrade.

Restitutionsränta betalas enligt 24 § USAL på avgiftsbelopp som återbetalas efter den 30 juni året efter utgiftsåret. Restitutionsränta bör för att få största möjliga överensstämmelse med ränteberäkningen enligt UBL beräknas från utgången av den månad då beloppet betalades in.

Vad jag nu föreslagit på uppborgsområdet bör också gälla på skattområdet i övrigt. Frågan om arvs- och gåvobeskattningens framtida utformning bereds för närvarande inom finansdepartementet. Med hänsyn härtill lägger jag inte fram något förslag om ändrade regler för beräkning av räntetid enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt. Jag föreslår inte heller någon ändring i reglerna i tullagen (1987:1065) i detta avseende. Det är lämpligt att en eventuell justering av reglerna i tullagen anstår i avvaktan på det fortsatta genomförandet av datoriseringen på tullområdet.

Räntesats m.m.

De nuvarande räntesatserna vid beräkning av restitutions-, respit- och anståndsränta är knutna till diskontot. De skillnader i räntesatser som gäller – restitutionsränta beräknas efter halva diskontot, medan respitränta och anståndsränta tas ut med diskontot med tillägg av tre procentenheter – har motiverats med att räntesatserna borde avvägas med hänsyn till den skillnad som på den allmänna kreditmarknaden görs mellan inlånings- och utlåningsräntor (prop. 1983/84:58 s. 28). Skillnaden är också motiverad av att restitutionsränta är skattefri, medan respitränta och anståndsränta är avdragsgilla.

Det faktum att restitutionsränta är skattefri medan respitränta och anståndsränta är avdragsgilla innebär enligt min mening en onödig komplikation. Räntorna bör behandlas mer enhetligt i skattehänseende på så sätt att samtliga de räntor som beräknas på skattebetalningar hålls utanför beskattningen genom att vara skattefria resp. ej avdragsgilla.

Nuvarande räntor på uppborgsområdet knyter an till diskontot. I senare skattelagstiftning knyts ränteregler till statslåneräntan i stället för diskontot. Jag anser att även räntereglerna vid in- och utbetalning av skatt bör knyta an till statslåneräntan. Utgångspunkten bör vara att räntesatsen skall överensstämma med statslåneräntan. Med hänsyn till att räntorna föreslås vara skattefria resp. ej avdragsgilla är en lämplig nivå en räntesats motsvarande 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bör bestämmas till procenttal med högst en decimal. Avrundning bör ske enligt vedertagna principer, dvs. om den andra decimalen är fem eller högre sker avrundning uppåt, i andra fall nedåt (jfr lag 1970:1029 om avrundning av vissa öresbelopp).

Visserligen kan skäl anföras för att räntesatserna vid in- och utbetalning bör differentieras i enlighet med vad som gäller på den allmänna kreditmarknaden, så att ränta vid senarelagd skattebetalning – respitränta och anståndsränta – beräknas efter en högre räntesats än restitutionsräntan. Med hänsyn till att den kredit den skattskyldige fått genom att betalningen blivit senarelagd inte sällan har uppkommit oavsiktligt och av förenklingsskäl, anser jag emellertid att en enhetlig procentsats är att föredra i detta sammanhang.

Restitutionsränta beräknas för närvarande inte vid återbetalning av restavgift. Jag kan inte finna något skäl att undanta dröjsmålsavgift från ränteunderlaget. Restitutionsränta bör därför beräknas även vid återbetalning av dröjsmålsavgift.

Minna förslag rörande ändrade räntesatser, som inte varit föremål för lagrådets granskning, föranleder ändringar i bl.a. 32 §, 49 § 4 mom. och 69 § 2 mom. UBL och 20 § kommunalskattelagen (1928:370), KL. Även i ränteregler i annan skattlagstiftning föreslås motsvarande förändringar.

5.2 Ö-skatteränta

Mitt förslag: Ö-skatteränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 60 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kr. På belopp däröver beräknas ö-skatteräntan efter en räntesats som motsvarar 45 % av statslåneräntan. Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal.

På belopp som betalats in genom fyllnadsinbetalning under tiden den 19 februari – den 30 april taxeringsåret beräknas räntan efter en räntesats som motsvarar 30 % av statslåneräntan.

Skälen för mitt förslag: Ö-skatteränta betalas enligt 69 § 1 mom. UBL vid återbetalning av överskjutande preliminär skatt och överskjutande ingående mervärdeskatt och beräknas vid debiteringen av den slutliga skatten. Ö-skatteräntan utgår för en beräknad tid av tolv månader, utom såvitt avser preliminär skatt som betalats efter den 18 februari taxeringsåret men senast den 30 april samma år, då ränta beräknas för en tid av sex månader. Ö-skatteränta beräknas efter en räntesats som motsvarar halva diskontot. På belopp som överstiger 20 000 kr. beräknas räntan efter en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot. Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal som i förekommande fall avrundas uppåt.

Jag har i föregående avsnitt föreslagit att restitutionsränta, respitränta och anståndsränta skall beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av statslåneräntan vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Jag anser att denna räntesats bör vara vägledande även vid bestämmandet av ö-skatteräntan. Normalt betalas ränta på överskjutande preliminär skatt som betalas senast den 18 februari taxeringsåret. Med hänsyn till att ö-skatteränta kan anses avse en räntetid på knappt 10 månader (den 19 februari – den 15 december taxeringsåret), bör ö-skatteränta i normalfallet utgå med 60 % av statslåneräntan.

Den nuvarande regeln om att ö-skatteränta på belopp överstigande 20 000 kr. beräknas efter en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot infördes för att förhindra att den skattefria ö-skatteräntan utnyttjas för att vinna skattefordelar (prop. 1984/85:180 s. 69). Några sådana skattefordelar torde inte längre kvarstå efter skattereformen. Emellertid kan man inte bortse från att den höjning av ö-skatteräntan jag föreslår kan medföra att en

överbetalning av preliminär skatt kan bli intressant ur placeringssynpunkt om ränteläget sjunker efter utgången av november inkomståret. Avsikten är naturligtvis inte att uppbördssystemet skall kunna utnyttjas för räntespekulationer. Det finns därför enligt min mening skäl att behålla en lägre procentsats vid beräkning av ö-skatteänta på stora överskjutande belopp. Jag föreslår att ö-skatteänta på överskjutande belopp som överstiger 20 000 kr. bör beräknas efter en räntesats som motsvarar 45 % av statslåneräntan.

När det är fråga om fyllnadsinbetalning som gjorts under tiden den 19 februari – den 30 april taxeringsåret bör räntan liksom hittills halveras och således beräknas efter en räntesats motsvarande 30 % av statslåneräntan. Med en sådan nivå på ö-skatteäntan vid sena fyllnadsinbetalningar anser jag inte att det finns skäl att i dessa fall behålla en lägre räntesats på överskjutande belopp överstigande 20 000 kr.

Räntesatserna bör i förekommande fall avrundas till procenttal med högst en decimal.

Mitt förslag rörande ö-skatteänta, vilket som jag redan inledningsvis nämnt (avsnitt 1) inte har varit föremål för lagrådets granskning, föranleder ändring i 69 § 1 mom. UBL.

5.3 Kvarskatteavgift

Mitt förslag: Kvarskatteavgift tas ut efter en räntesats som motsvarar 125 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret. Procentsatsen bestäms till tal med högst en decimal.

Kvarskatteavgift på fyllnadsinbetalning som görs under tiden den 19 februari – den 30 april året efter inkomståret tas ut efter en procentsats som motsvarar 20 % av statslåneräntan på belopp som överstiger 20 000 kr.

Kvarskatteavgifterna vid anstånd med att lämna deklARATION bestäms till 20 % av statslåneräntan på belopp om högst 20 000 kr. och 40 % av statslåneräntan på belopp överstigande 20 000 kr.

Kvarskatteavgiften kan, om skillnaden mellan preliminär och slutlig skatt beror på förhållande som den skattskyldige inte kunnat råda över, sättas ned till 90 % av statslåneräntan.

Skälen för mitt förslag: Kvarskatteavgiften består dels av en avgift om 2 % på fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt som görs under tiden den 19 februari – den 30 april året efter inkomståret på belopp överstigande 20 000 kr., dels av en avgift om 10 % beräknad på den kvarstående skatten efter avdrag för överskjutande ingående mervärdeskatt. Den som har fått anstånd med att lämna självdeklARATION till någon dag efter den 30 april taxeringsåret kan göra fyllnadsinbetalning senast den 30 juni taxeringsåret. Kvarskatteavgiften uppgår då till 2 % på belopp upp till 20 000 kr och till 4 % på resterande del av skillnaden mellan den slutliga skatten och den preliminära skatten, som täcks av inbetalningen.

Grundläggande principer i vårt uppbördssystem är att preliminär skatt

skall betalas med belopp som så nära som möjligt kan antas motsvara den slutliga skatten och att den preliminära skatten skall erläggas successivt under uppbördsåret. Reglerna om beräkning av preliminär skatt är emellertid schablonmässiga och förutsätter i viss utsträckning att de skattskyldiga själva tar initiativ till en riktig avvägning av skatten. Detta gäller i särskilt hög grad skattskyldiga med B-skatt, som i praktiken har tämligen stora möjligheter att själva påverka den preliminära skattens storlek, men också skattskyldiga som vid sidan av tjänste- och kapitalinkomster på vilka skall dras preliminär A-skatt har andra inkomster, t.ex. reavinster, eller skall betala förmögenhetsskatt eller fastighetsskatt.

Kvarskatteavgiften utgör dels en kreditavgift, dels ett påtryckningsmedel för att stimulera till jämkning av den preliminära skatten eller fyllnadsinbetalning. Kredittiden kan beräknas till 14 månader, nämligen från den 19 februari taxeringsåret t.o.m. den 18 april året efter taxeringsåret, som utgör den senaste tidpunkten för betalning av kvarstående skatt. Om man beaktar att preliminär skatt i princip skall betalas successivt under uppbördsåret och den sista uppbördsterminen inträffar den 18 januari året efter inkomståret blir kredittiden längre.

Jag anser att en bättre ordning än den nuvarande fasta avgiften är att även vad gäller kvarskatteavgift ha en anknytning till statslåneräntan. Därigenom kommer det allmänna ränteläget att återspegla sig även i kvarskatteavgiftens storlek. För att utgöra en skäligen ersättning för den skattecredit den skattskyldige åtnjutit behöver kvarskatteavgiften beräknas efter ett procenttal motsvarande 90 % av statslåneräntan. Kvarskatteavgiften utgör emellertid inte enbart en ren kreditavgift, utan bör också innebära en påtryckning på den skattskyldige att betala skatten som preliminär skatt. Jag anser att en kvarskatteavgift som motsvarar 125 % av den statslåneränta som gällde vid november månads utgång inkomståret är rimlig.

Kvarskatteavgiften bör bedömas också med hänsyn till att den inte är avdragsgill vid taxeringen. Den föreslagna nivån motsvarar – vid en statslåneränta på 10 % och en skattesats för kapitalinkomster på 25 % – en avdragsgill ränta om 14,3 %. Detta kan jämföras med förhållandet före skattereformen då marginalskatten på kapitalinkomster normalt var betydligt högre. Med en marginalskattesats på 50 % motsvarade kvarskatteavgiften om 10 % en avdragsgill ränta om 17,1 %.

De nuvarande reglerna om kvarskatteavgift vid fyllnadsinbetalning och vid anstånd med att lämna självdeklaration bör kvarstå, men med den förändringen att även här en anknytning till statslåneräntan bör ske. Avgiften vid fyllnadsinbetalning på belopp överstigande 20 000 kr. bör uppgå till 20 % av statslåneräntan. Vid anstånd med att lämna självdeklaration bör kvarskatteavgift tas ut med 20 % av statslåneräntan på belopp som ej överstiger 20 000 kr. och med 40 % av statslåneräntan på belopp däröver.

Skattemyndigheten får enligt nu gällande regler efter ansökan av den skattskyldige sätta ned kvarskatteavgiften till 5 %, om skillnaden mellan den slutliga och den preliminära skatten beror på förhållande som den skattskyldige inte kunnat råda över (27 a § UBL). Möjlighet att få nedsättning av avgiften bör enligt min mening föreligga även fortsättningsvis. Nedsättning bör inte komma i fråga för den del av kvarskatteavgiften som utgör en räntekom-

pensation. Jag anser att kvarskatteavgiften skall kunna sättas ned till ett procenttal motsvarande 90 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret.

Mitt förslag rörande kvarskatteavgift, som inte varit föremål för lagrådets granskning, medför ändringar i 27 § 3 och 4 mom. samt 27 a § UBL.

5.4 Räntebestämmelser i lagen om mervärdeskatt

Mitt förslag: Bestämmelser om ränta efter förebild från uppbördslagen förs in i lagen om mervärdeskatt.

RSV:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser ställer sig bakom förslaget att räntebestämmelser införs i ML. Olika uppfattningar om när ränta bör tas ut och hur bestämmelserna bör utformas framförs dock.

Bakgrunden till mitt förslag: För mervärdeskatten gäller ett uppbördsförfarande som har sin grund i mervärdeskattesystemets tekniska utformning. Mervärdeskatteprincipen innebär att man i varje beskattningsled endast skall beskatta det s.k. mervärde som tillförts skattepliktiga objekt. Ett sådant resultat uppnås genom att den skattskyldige har rätt att från skatten på omsättningen (den s.k. utgående skatten) göra avdrag för skatt som erlagts eller påförts inköp m.m. för verksamheten (den s.k. ingående skatten).

Skattskyldig, som bedriver verksamhet i vilken den skattepliktiga omsättningen för beskattningsåret överstiger 200 000 kr., är skyldig att registrera sig. Skattskyldig, som inte är skyldig att lämna självdeklaration, skall alltid anmäla sig för registrering (19 § ML). Den som inte har registrerats för mervärdeskatt skall redovisa utgående och ingående skatt i allmän självdeklaration för beskattningsåret (21 § ML). I fråga om förfarandet vid beskattningen gäller då bestämmelserna i taxeringslagen (1990:324), lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt UBL.

Den som är registrerad skall lämna en särskild deklaration för mervärdeskatt för varje verksamhet för vilken registrering skall ske. Deklaration skall lämnas för varje redovisningsperiod. En redovisningsperiod omfattar normalt två kalendermånader. I vissa fall kan skattemyndigheten besluta att redovisningsperioden i stället skall vara en kalendermånad eller ett helt beskattningsår.

Deklaration skall lämnas senast den 5 i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklARATIONEN avser. Deklaration som avser ett helt kalenderår skall lämnas senast den 5 april året därpå. Deklaration för en redovisningsperiod som går ut den 30 juni skall lämnas senast den 20 augusti. Föreligger hinder på grund av särskilda omständigheter att lämna deklARATION inom föreskriven tid får skattemyndigheten ge den skattskyldige anstånd med avlämnandet (22 a § ML).

Har den skattskyldige lämnat deklARATION i rätt tid anses beskattningsbeslut ha fattats i enlighet med deklARATIONEN (32 § ML). Skatt för en viss redo-

visningsperiod förfaller till betalning den dag då deklarationen senast skall lämnas. Om deklaration inte kommit in till skattemyndigheten i rätt tid anses skatten genom ett beskattningsbeslut ha bestämts till noll kr. Avviker skattemyndigheten från de deklarerade uppgifterna eller beslutar myndigheten om skönsbeskattning i avsaknad av deklaration fattas ett omprövningsbeslut. I sådana fall bestämmer skattemyndigheten en tid inom vilken skatten skall betalas.

Överstiger ingående avdragsgill skatt enligt deklarationen den utgående skatten, återbetalar skattemyndigheten det överskjutande beloppet i den mån kvittning mellan olika verksamheter inte skall ske (49 § ML). Skattskyldig som får tillbaka mervärdeskatt får inte ränta vare sig när återbetalning sker enligt det löpande avräkningsförfarandet eller vid restitution på grund av att skatten nedsatts efter omprövning eller överklagande.

Betalas inte mervärdeskatt i vederbörlig ordning tas restavgift ut. Restavgiften uppgår till 6 % av den skatt som inte betalats. Restavgift tas inte bara ut i de fall den skattskyldige underlåter att betala in de deklarerade beloppen i rätt tid, utan också när skattemyndigheten i beslut påför den skattskyldige ytterligare skatt i efterhand utöver deklarerade belopp eller i avsaknad av deklaration uppskattar mervärdeskatten skönsmässigt. Restavgift påförs då oberoende av om betalning sker inom den i beslutet utsatta tiden eller ej. Någon ränta tas däremot inte ut vare sig i de fall den skattskyldige påförs ytterligare mervärdeskatt att betala in eller när den skattskyldige fått anstånd med inbetalning av skatten.

Skälen för mitt förslag: Det har under lång tid diskuterats om inte räntebestämmelser borde införas i ML. Räntebestämmelser finns i andra lagar på skatte- och avgiftsområdet. Mervärdeskatten omsätter betydande belopp. Det kan nämnas att under år 1990 betalades 117 miljarder kr. mervärdeskatt in till skattemyndigheterna, medan 76 miljarder kr. betalades ut i form av överskjutande mervärdeskatt. Därtill kommer tullverkets uppbörd av mervärdeskatt på införsel på ca 75 miljarder. Avsaknaden av ränteregler i ML kan i vissa fall för de skattskyldiga få stötande konsekvenser, t.ex. när mervärdeskatt sätts ned efter en domstolsprocess, särskilt som statsverket genom reglerna om restavgift kan sägas få en viss kompensation för ränteförluster.

Samtliga remissinstanser har ställt sig positiva till att bestämmelser om ränta införs på mervärdeskatteområdet även om enskildheter i RSV:s förslag har kritiserats. Också jag anser att regler med syfte att kompensera den skattskyldige och statsverket för ränteförluster bör införas i ML. De förslag jag nyss lagt fram om att restavgiften skall ersättas med en dröjsmålsavgift talar också för ett införande av ränteregler. Dröjsmålsavgiften är anpassad till de fall den skattskyldige gjort sig skyldig till en betalningsförsummelse och innebär, förutom en räntekompensation för statsverket, även en påtryckning på den skattskyldige att betala skatten snarast möjligt. Dröjsmålsavgiften passar mindre väl in i situationer när den skattskyldige påförs ytterligare skatt att betala utan att ha gjort sig skyldig till en betalningsförsummelse, t.ex. efter en domstolsprocess. I sådana situationer bör endast ränta påföras.

Som förebild för utformningen av ett räntesystem i ML bör reglerna i UBL

ligga. Reglerna måste emellertid anpassas till de förhållanden som gäller på mervärdesskatteområdet för att tillgodose de behov av räntekompensation som är speciella för mervärdesskatten. En så god samstämmighet som möjligt med reglerna i UBL är dock viktig, inte minst eftersom näringsidkare med en omsättning understigande 200 000 kr. skall redovisa mervärdesskatten i sin allmänna självdeklaration, varvid UBL:s räntebestämmelser tillämpas.

Några remissinstanser har framfört farhågor för att ränteberäkningen skall bli alltför komplicerad och resurskrävande. Det är givetvis viktigt att bestämmelserna blir så enkla och lättillämpade som möjligt. Med hänsyn till de möjligheter till datastöd som finns på mervärdesskatteområdet – uträkningen av ränta torde alltid kunna ske maskinellt utom i rena undantagsfall – bör ett räntesystem kunna hanteras relativt smidigt av skattemyndigheterna.

5.5 Ränta vid återbetalning av mervärdesskatt

Mitt förslag: Ränta (restitutionsränta) betalas vid återbetalning av överskjutande ingående skatt och vid återbetalning på grund av att ett tidigare beskattningsbeslut ändrats. Ränta beräknas, förutom på återbetalad skatt, även på skattetillägg, ränta och dröjsmålsavgift som betalas tillbaka.

Restitutionsränta vid återbetalning av överskjutande ingående skatt skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då deklarationen för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas. Om deklarationen har lämnats efter den föreskrivna deklarationstidpunkten skall ränta beräknas från utgången av den första månaden efter den då deklarationen faktiskt lämnades. Vid återbetalning i övrigt beräknas ränta från utgången av den första månaden efter den då deklarationen för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas eller, om betalning skett senare, från utgången av den första månaden efter den då betalning skett. Restitutionsränta beräknas t.o.m. utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Vid ränteberäkningen skall bestämmelserna i uppbördslagen om beräkning av restitutionsränta tillämpas.

Vid återbetalning som skett med stöd av 76–76 b §§ ML beräknas inte ränta.

RSV:s förslag: RSV föreslår att restitutionsränta vid återbetalning av överskjutande ingående skatt skall beräknas från utgången av den andra månaden efter den då deklarationen för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas. Har deklaration lämnats efter föreskriven tid skall ränta beräknas från utgången av den andra månaden efter den då deklarationen lämnats. Vid återbetalning i övrigt föreslås att ränta skall utgå från utgången av den månad deklaration lämnades eller, om betalning skett senare, från utgången av den månad betalning skett. Ränta föreslås beräknas t.o.m. utgången av den månad då beslut om återbetalning meddelades.

Remissinstanserna: Länsskattemyndigheten i Östergötlands län anser att

den naturliga utgångspunkten för en ränteberäkning inte är den föreskrivna deklarationstidpunkten utan redovisningsperiodens utgång. Länskattemyndigheten anser också att ränta bör beräknas från en tidigare tidpunkt än den föreslagna och föreslår att ränta vid återbetalning skall beräknas från utgången av den tredje månaden efter redovisningsperiodens utgång. Enligt länskattemyndigheten kan det också ifrågasättas om det inte borde införas en möjlighet att vägra utbetalning av restitutionsränta om återbetalning av överskjutande ingående skatt fördröjts på grund av underlåtenhet från den skattskyldiges sida, t.ex. genom att han vägrat medverka i utredning. *Kooperativa förbundet*, *Småföretagarnas riksorganisation* och *Sveriges industriförbund* anser att restitutionsränta bör beräknas redan från den dag deklarationen senast skall lämnas. *Sveriges industriförbund* och *Sveriges köpmannaförbund* menar att räntesatserna bör justeras.

Skälen för mitt förslag: Utgångspunkten för utformningen av räntebestämmelserna bör vara att den enskilde och statsverket bör kompenseras för ränteförluster i samband med uppbörden av mervärdesskatt.

Antalet mervärdesskattedeclarationer är mycket stort. Under år 1990 gavs mer än 2 miljoner declarationer in. Ca 25 % av dessa utgör s.k. negativa declarationer där mervärdesskatt skall återbetalas till den skattskyldige. Som jag tidigare nämntt uppgick de utbetalade beloppen under år 1990 till ca 76 miljarder kr. Återbetalning skall enligt 23 § förordningen (1968:431) om mervärdesskatt ske skyndsamt.

Det förekommer att skattskyldiga försöker att obehörigen få överskjutande ingående mervärdesskatt. Det är därför av stor vikt att skattemyndigheten kan granska de negativa declarationerna innan utbetalning sker. Skattemyndigheten måste ha möjligheter att under en begränsad tid innehålla överskjutande ingående skatt i avvaktan på att en skatteutredning slutförs. Inte sällan innebär sådana utredningar att återbetalning inte skall ske eller att ett betydligt lägre belopp skall återbetalas. En snabbare utbetalning, innan utredning hunnit avslutas, kan medföra att belopp som betalats ut måste krävas åter. Å andra sidan är det inte rimligt att skattemyndigheten kan innehålla överskjutande mervärdesskatt en längre tid utan att restitutionsränta betalas. Regler om ränta i samband med återbetalning bör därför införas i ML.

Även om återbetalningarna hanteras skyndsamt kan det enligt RSV vid en normal hantering dröja upp till två eller tre månader innan utbetalning sker. Med hänsyn till detta föreslår RSV att ränta skall beräknas från utgången av andra månaden efter den då declarationen för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket ML. I de fall declarationen lämnas senare bör enligt RSV räntan i stället beräknas från utgången av andra månaden efter den då declarationen lämnats.

Det är enligt min mening rimligt att ränta börjar löpa först en tid efter det att deklarationstidpunkten gått ut. Skattemyndigheten bör ha möjlighet att utan räntekonsekvenser hantera utbetalningsärendena i normal takt. Ränta bör komma i fråga först om en utbetalning drar ut på tiden på grund av att utredning måste slutföras eller av annan orsak. Det helt övervägande antalet utbetalningar klaras av senast under månaden efter utgången av deklarationsmånaden. Jag anser därför att ränta på överskjutande ingående mer-

värdeskatt skall beräknas från utgången av månaden efter det att deklarationen lämnades in.

Återbetalning av mervärdeskatt kan också ske på grund av att ett beskattningsbeslut ändrats efter omprövning eller överklagande. Även i sådana situationer bör restitutionsränta betalas. I likhet med vad jag föreslagit i avsnitt 5.1 angående underlaget för beräkning av resitutionsränta på uppbördssområdet bör restitutionsränta enligt ML beräknas inte bara på återbetalad skatt, utan också på skattetillägg, ränta och dröjsmålsavgift.

RSV föreslår att räntetiden skall beräknas från utgången av den månad deklaration lämnades eller, om betalning skett senare, från utgången av den månad betalning skett. För att räntereglererna skall bli så enhetliga som möjligt bör enligt min mening ränta i dessa fall beräknas på motsvarande sätt som ränta på överskjutande mervärdeskatt. Räntetiden bör således börja löpa från utgången av den första månaden efter den då deklarationen lämnades eller, om betalning skett senare, från utgången av den första månaden efter den då betalning skett.

I likhet med vad som gäller på uppbördssområdet bör ränta enligt ML beräknas t.o.m. den månad då beloppet återbetalas.

Återbetalning av skatt kan även ske enligt 76 – 76 b §§ ML i samband med nedsättning av eller befrielse från skatt. Med hänsyn till den karaktär denna typ av återbetalning har, finns det inte skäl att betala någon ränta i dessa fall. Inte heller finns skäl att införa räntebestämmelser i lagen (1991:119) om återbetalning av mervärdeskatt till utländska förstagare.

Ränta vid återbetalning enligt ML bör, i likhet med vad jag föreslår skall gälla enligt 69 § 2 mom. UBL, för visst kalenderår beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår och vara skattefri.

Mina förslag i den här delen föranleder att en ny paragraf, 50 §, förs in i ML och en ändring i 19 § KL.

5.6 Ränta vid inbetalning av mervärdeskatt m.m.

Mitt förslag: När den skattskyldige påförs ytterligare mervärdeskatt utöver deklarerat belopp skall ränta (respitränta) påföras. Räntan beräknas från den dag skatten skulle ha betalats om den hade deklarerats t.o.m. den dag skatten skall betalas enligt beslutet. Dröjsmålsavgift skall tas ut om betalning inte sker senast på förfallodagen.

Skattskyldig som skönsbeskattas i avsaknad av deklaration påförs dröjsmålsavgift på det uppskattade beloppet.

Uppbördslagens regler om ränta vid anstånd med att betala skatt (anståndsränta) skall gälla även vid anstånd med att betala mervärdeskatt enligt 46 § lagen om mervärdeskatt.

Skattemyndigheten får befria den skattskyldige helt eller delvis från skyldigheten att betala respit- eller anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

Förseningsavgiften slopas.

RSV:s förslag: RSV föreslår att respitränta skall tas ut från utgången av

den månad skatten förfaller till betalning t.o.m. utgången av den månad skatten enligt beslutet förfaller till betalning och beräknas för högst två år. Verket föreslår vidare att respitränta vid skönsbeskattning skall tas ut med minst det belopp som restavgift skulle ha påförts med. Någon möjlighet för skattemyndigheten att befria den skattskyldige helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta föreslås inte. RSV föreslår att vid uppdelning av skattebetalning någon ny ränteberekening inte skall göras. Något förslag angående slopad förseningsavgift lämnas inte.

Remissinstanserna: *Länsskattemyndigheten i Stockholms län* anser att bestämmelser av det slag som föreslagits av RSV inte riktigt hör hemma i mervärdeskattesystemet. Restavgift i kombination med ett snabbt indrivningsförfarande bör vara ett tillräckligt korrektiv. *Länsskattemyndigheten i Östergötlands län* avstyrker förslaget om att räntan skall uppgå till samma belopp som en restavgift skulle gjort. Även förslaget att en ny ränteberekening inte skall göras vid uppdelning avstyrks. Flera länsskattemyndigheter påpekar att förslaget medför att den som deklarerar i rätt tid men betalar för sent kommer i ett sämre läge än den som inte alls lämnar någon deklaration utan spekulerar i att bli skönsbeskattad, eftersom räntan, men inte restavgiften, är avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Detta går stick i stäv mot myndigheternas strävanden att få ner antalet skönsbeskattningar. *Föreningen Auktoriserade revisorer FAR* anser att det bör införas en uttrycklig bestämmelse om att respitränta inte skall erläggas om den skattskyldige haft skäligen grund för sitt antagande att mervärdeskatt inte skall tas ut.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande regler tas inte någon ränta ut vid försenad betalning av mervärdeskatt. Däremot tas restavgift ut med 6 % av det obetalda beloppet. Restavgift tas också ut i de fall den skattskyldige påförs ytterligare skatt att betala eller skönsbeskattas, även om den skattskyldige betalar senast i beskattningsbeslutet angiven förfallodag. Dröjningsavgiften, som jag föreslår skall ersätta nuvarande restavgift, bör även på mervärdeskatteområdet i princip tas ut om betalning inte skett senast på förfalldagen. För de ränteförluster som uppstår när skatt beslutas först när den ordinarie betalningstidpunkten passerats bör statsverket i stället kompenseras genom respitränta.

Enligt 32 § UBL utgår respitränta på tillkommande skatt. I den tillkommande skatten inräknas inte skattetillegg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen, kvarskatteavgift eller respitränta. Ränta skall, i enlighet med vad jag tidigare föreslagit, utgå för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår.

Motsvarande ordning bör i princip gälla även på mervärdeskatteområdet. Påförs skattskyldig ytterligare mervärdeskatt att betala utöver deklarerade belopp bör således ränta tas ut. I underlaget för beräkning av ränta bör i likhet med vad som gäller enligt UBL inte ingå skattetillegg eller ränta.

RSV föreslår i sin promemoria att respitränta skall beräknas från utgången av betalningsmånaden t.o.m. utgången av den månad skatten enligt beslutet förfaller till betalning. Jag har tidigare föreslagit (avsnitt 5.1) att respitränta enligt UBL skall tas ut fr.o.m. den 19 april året efter taxeringsåret t.o.m. den dag då skatten förfaller till betalning och att ränta på tidigare åter-

betalat belopp liksom hittills skall beräknas från utgången av den månad då beloppet utbetalts. För att få största möjliga överensstämmelse mellan de olika områdena bör respitränta enligt ML tas ut fr.o.m. den dag skatten skulle ha betalats t.o.m. den dag då skatten förfaller till betalning enligt skattemyndighetens beslut. I fråga om tidigare återbetalat skattebelopp bör respitränta beräknas från utgången av den månad beloppet återbetalades.

Den sanktion som påförs när deklaration inte lämnats i rätt tid, förseningsavgiften, uppgår normalt till endast 100 kr. Har den skattskyldige antingen förelagts att lämna deklaration men inte fullgjort denna skyldighet inom tid som föreskrivs i föreläggandet eller underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid även för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, bestäms förseningsavgiften till 200 kr. (64 e § ML). Beloppen har varit oförändrade alltsedan förseningsavgiften infördes år 1972.

Mervärdeskatt förfaller normalt till betalning när deklarationen senast skall lämnas, dvs. den 5 i andra månaden efter den då redovisningsperioden gått ut. Lämnar den som är registrerad till mervärdeskatt inte någon deklaration skickas en påminnelse om deklarationsskyldigheten ut. Därefter sker regelmässigt skönsbeskattning. Skönsbeskattningen grundar sig på uppgifter om deklarerade belopp för tidigare redovisningsperioder, förhållandena i den aktuella branschen etc. Ett sådant beslut fattas ca en månad efter deklarationstidpunkten. Den skattskyldige påförs då, förutom skattebeloppet, restavgift, skattetillägg och förseningsavgift. Skattetillägget undanröjs helt om den skattskyldige kommer in med deklaration inom viss tid (64 b § ML). Restavgiften och förseningsavgiften kvarstår dock.

RSV föreslår i sin promemoria att respitränta skall uppgå till minst det belopp som restavgift skulle ha påförts med när skönsbeskattning sker i avsaknad av deklaration. Förslaget motiveras med att respiträntan vid skönsbeskattning kommer att bli så låg i förhållande till den tidigare restavgiften att det kan inbjuda till att inte lämna deklaration utan att avvakta ett skönsbeskattningsbeslut. Den som inte lämnar en deklaration i rätt tid påförs visserligen en förseningsavgift, men den uppgår till så lågt belopp att den inte torde ha någon som helst betydelse för benägenheten att fullgöra deklarationsskyldigheten i rätt tid.

Det är enligt min mening uppenbart att verkningfulla medel behövs för att ge eftertryck åt skyldigheten att lämna in deklaration. Systemet får inte innebära att en skattskyldig som över huvud taget inte lämnar deklaration kommer i ett fördelaktigare läge än den som deklarerar men inte betalar in den redovisade mervärdeskatten i rätt tid. När beskattningsbeslut fattas efter skälig grund i avsaknad av deklaration påförs enligt nuvarande regler restavgift. Restavgiften har på mervärdeskatteområdet inte bara en funktion som påtryckning för att betala skatt i rätt tid, utan också för att lämna deklaration inom föreskriven tid. Enligt min mening bör inte ränta, utan dröjsmålsavgift tas ut när skönsbeskattning sker i avsaknad av deklaration. Förseningsavgiften torde inte ha någon betydelse som sanktion mot deklara-tionsförsummelse. Jag föreslår därför att den slopas.

Om synnerliga skäl föreligger kan skattemyndigheten enligt 43 § ML medge att betalningen av skatten i ett beslut får delas upp på högst tre inbetalningstillfällen. Enligt RSV talar praktiska skäl för att någon ny räntebe-

räkning inte görs vid beslut om uppdelning. Förslaget har kritiserats av några länskattemyndigheter som anser att i sådana fall en ny ränteberäkning bör göras. Jag delar den åsikten. En ny ränteberäkning kan göras automatiskt och torde inte leda till några större administrativa problem.

När deklarationstidpunkten för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret har passerats får ändring av skatt som berör mer än en redovisningsperiod hänföras till den sista redovisningsperioden för beskattningsåret. Även vid ränteberäkningen bör i sådant fall godtas att skatten hänförs till samma redovisningsperiod.

RSV föreslår att respitränta inte skall debiteras för längre tid än två år. En sådan regel fanns tidigare i UBL, men begränsningen slopades samtidigt som det infördes en möjlighet för skattemyndigheten att, om det finns synnerliga skäl, befria den skattskyldige helt eller delvis från respitränta. I överensstämmelse med UBL:s regler bör räntetiden inte begränsas men en möjlighet att meddela befrielse införs.

Enligt 46 § ML kan den skattskyldige få anstånd med att betala mervärdeskatt om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. UBL gäller då i tillämpliga delar.

Enligt 49 § 4 mom. UBL skall den som har fått anstånd med att betala skatten betala anståndsrenta för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. Anståndsrenta enligt UBL beräknas enligt vad jag föreslagit i avsnitt 5.1 från den dag då skatten skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den dag då anståndstiden gått ut. Ränteunderlaget är det belopp som skall betalas vid anståndstidens slut. Ränta tas för visst kalenderår ut med en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår.

Någon skyldighet att betala anståndsrenta finns inte vid anstånd med att betala mervärdeskatt. Vid anstånd med skatteinbetalningen har den skattskyldige haft en skattekredit. I likhet med vad som gäller enligt UBL bör den skattskyldige för att kompensera statsverket för ränteförlusten påföras anståndsrenta när anstånd beviljats enligt 46 § ML. Anståndsrenta bör beräknas enligt bestämmelserna i 49 § 4 mom. UBL.

I enlighet med vad som gäller på uppbörsområdet bör skattemyndigheten, om det finns synnerliga skäl, kunna befria den skattskyldige helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsrenta.

Mina förslag föranleder bl.a. införandet av två nya paragrafer i ML, 44 a och 50 §§, och förändringar i 46 och 47 §§ ML.

Mitt förslag: När arbetsgivare påförs ytterligare arbetsgivaravgifter utöver redovisade belopp påförs ränta (respitränta). Rântetiden beräknas från den dag då avgiftsbeloppet rätteligen skulle ha redovisats t.o.m. den dag beloppet enligt beslutet förfaller till betalning. Respitränta på avgiftsbelopp som motsvarar tidigare återbetalat belopp beräknas från utgången av den månad då beloppet återbetalades. Dröjsmålsavgift tas ut om betalning inte sker senast den utsatta förfalldagen.

Arbetsgivare som påförs arbetsgivaravgift som beräknats skönmässigt i avsaknad av uppbördsdeklaration påförs dröjsmålsavgift på det uppskattade beloppet.

Förseningsavgiften slopas.

Skälen för mitt förslag: USAL innehåller bestämmelser om anståndsränta och restitutionsränta men inte respittränta. Betalas inte arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som föreskrivs i USAL tas restavgift och tilläggsavgift ut enligt bestämmelserna i UBL. Avgift tas ut inte bara i de fall arbetsgivaren underlåter att betala in de deklarerade beloppen i rätt tid, utan också när skattemyndigheten i beslut påför ytterligare arbetsgivaravgifter utöver de deklarerade eller i avsaknad av uppbördsdeklaration uppskattar avgiftsbeloppet skönmässigt. Avgift påförs då även om betalning skett senast den i beslutet utsatta förfalldagen.

I likhet med mitt förslag på mervärdeskatteområdet bör, när skattemyndigheten avviker från deklarerat belopp och påför ytterligare arbetsgivaravgift, dröjsmålsavgift tas ut först när inte betalning sker senast utsatt förfalldag. För den kredit arbetsgivaren åtnjutit för tiden från utgången av den ordinarie uppbörds månaden till utgången av den månad avgiften enligt beslutet senast skall betalas bör arbetsgivaren – i enlighet med vad jag nyss föreslagit för mervärdeskattens del – påföras ränta. Jag föreslår därför att bestämmelser om respittränta förs in också i USAL. Respitträntan bör beräknas enligt de grunder som gäller enligt UBL. I likhet med vad som gäller på skatteområdet, bör skattemyndigheten kunna befria en arbetsgivare helt eller delvis från skyldigheten att betala respittränta på arbetsgivaravgifter.

Lämnas inte uppbördsdeklaration inom föreskriven tid påförs arbetsgivaren förseningsavgift med 100 kr. Har den som anmanats att lämna uppbördsdeklaration inte fullgjort denna skyldighet inom tid som angetts i anmaningen, skall förseningsavgift påföras med 200 kr. (4§ USAL och 54§ 3 mom. UBL). Enligt 10§ tredje stycket USAL kan skattemyndigheten uppskatta arbetsgivaravgifter skönmässigt om arbetsgivaren inte lämnat uppbördsdeklaration. Förutsättningarna för sådan skönsuppskattning är desamma som på bl.a. mervärdeskatte- och inkomstskatteområdet.

Restavgiften har även för arbetsgivaravgifter den funktion som jag tidigare beskrivit i fråga om mervärdeskatt. Dröjsmålsavgift, som jag föreslår

skall ersätta nuvarande restavgift, bör därför tas ut när uppbördsdeklaration inte lämnas utan arbetsgivaravgift påförs med ett skönsmässigt belopp.

Prop. 1991/92:93

Förseningsavgiften torde även på uppbördsområdet ha spelat ut sin roll. Den verkliga påtryckningen för att fullgöra deklarationsskyldigheten i rätt tid är i stället dröjsmålsavgiften. Förseningsavgiften kan därför slopas.

6 Avgift vid indrivning

Mitt förslag: Utsökningsavgift i form av grundavgift skall få tas ut hos gäldenären vid indrivning i allmänna mål i huvudsak på samma sätt som nu görs vid verkställighet av privaträttsliga fordringar. Avgift skall också få tas ut vid införsel i enskilda mål.

Staten eller annan sökande i de angivna målen skall inte svara för avgift som inte kan tas ut hos gäldenären.

Utredningens förslag: Utredningen har inte någon motsvarighet till mitt förslag även om utredningen, som framgår av avsnitt 4.1, föreslår att det sista steget i avgiftssystemet – som uppgår till 4 % – skall tas ut på skattebelopp som är obetalt fyra månader efter det att skatten har överlämnats för indrivning.

Remissinstanserna: Mitt förslag har inte remissbehandlats.

Bakgrunden till mitt förslag: Hos kronofogdemyndigheten handläggs med något undantag indrivningen av skatter, böter, avgifter och liknande medel som tillkommer staten som allmänna utsökningsmål medan verkställigheten av privaträttsliga fordringar handläggs som enskilda utsökningsmål. Bestämmelser om detta finns i 1 kap. 6 § utsökningsbalken.

För statens kostnader för förfarandet hos kronofogdemyndigheten kan ersättning tas ut i form av utsökningsavgifter. I mål som avser betalningsskyldighet är emellertid möjligheten att ta ut ersättning begränsad till mål där verkställighet sker genom utmätning. Enligt 17 kap. 1 § utsökningsbalken får nämligen ersättning för statens förrättningskostnader inte tas ut vid införsel, vilket gäller såväl skattefordringar m.m. (allmänna utsökningsmål) som underhållsbidrag (enskilda utsökningsmål).

Förrättningskostnaderna i utsökningsmål tas i första hand ut hos den betalningsskyldige. Uttagandet sker utan särskild begäran. Om kostnaderna inte kan tas ut hos gäldenären svarar sökanden för dem i de flesta typer av enskilda mål. När det gäller allmänna mål är enligt 17 kap. 13 § utsökningsbalken förhållandet det motsatta. Staten, kommuner och andra sökande i allmänna mål skall således inte i utsökningsmålet betala de utsökningsavgifter som kronofogdemyndigheten inte kan ta ut hos gäldenären.

Utsökningsavgifterna utgörs av grundavgift, försäljningsavgift och särskild avgift. Grundavgiften kan närmast liknas vid en allmän ansökningsavgift som tas ut för att generellt täcka kostnaderna för ärendets registrering, kommunikationen med gäldenären och liknande åtgärder som vidtas hos myndigheten i så gott som alla mål. Försäljningsavgift tas ut när egendom

säljs exekutivt medan särskild avgift motsvarar vissa faktiska kostnader som uppkommer hos kronofogdemyndigheten, exempelvis kostnader för värderingsman, transport och magasinering. Försäljningsavgift och särskild avgift tas ut vid utmätning i både enskilda och allmänna utsokningsmål. Däremot tas grundavgift inte ut i allmänna mål. Detta följer av förordningen (1981:1185) om utsokningsavgifter.

Frågan om utsokningsavgifternas utformning i enskilda mål togs upp av riksdagen vid behandlingen av riksdagens revisorers förslag (1986/87:7) om kronofogdemyndigheternas utnyttjande av personalresurser m.m. (LU 1986/87:21, rskr. 231). Lagutskottet framhöll bl.a. att kronofogdemyndigheternas befattning med enskilda mål får anses utgöra en del av statens rättsvårdande verksamhet och att det därför knappast kan ställas krav på att kostnaderna för verksamheten till fullo skall täckas genom avgifter. Samtidigt måste enligt utskottet det statsfinansiella intresset av en rimlig taxesättning beaktas, liksom intresset av att exekutionsväsendet är så effektivt som möjligt. Om avgifterna skulle sättas för lågt skulle kronofogdemyndigheternas kapacitet i viss utsträckning komma att tas i anspråk i onödan eftersom det enligt utskottet finns risk för att borgenärerna annars begär exekutiva åtgärder trots att utsikterna till ett positivt resultat är små eller helt saknas. Vid behandlingen av 1991 års budgetproposition uttryckte lagutskottet sin tillfredsställelse över att föredragande statsrådet hade anfört att han hade för avsikt att inom kort låta RRV göra den av riksdagen begärda översynen av taxesättningen (prop. 1990/91:100 bil. 9, LU18, rskr. 191). Mot bakgrund av en motion i frågan uttalade utskottet att man i det sammanhanget inte kunde förorda att en översyn skulle vidgas till att omfatta även frågan om införande av avgifter i allmänna mål. Utskottet anförde att spörsmålet huruvida staten, i egenskap av sökande i utsokningsmål, skulle erlagga avgift var av mer övergripande karaktär och måste ses i ett större sammanhang. Utskottet förutspådde att regeringen vid lämpligt tillfälle tog upp frågan till närmare överväganden. Riksdagen följde utskottet.

I mars 1991 uppdrog regeringen åt RRV att göra den översyn av taxesättningen i enskilda mål som riksdagen begärt. I uppdraget ingår bl.a. att beräkna hur stor grundavgiften behöver vara för att full kostnadstäckning skall uppnås och att överväga om någon ändring behöver göras i bestämmelserna om sökandens ansvar för kostnaderna i de fall dessa inte kan tas ut hos svaranden. Uppdraget är ännu inte redovisat.

Sedan den 1 juli 1991 är den grundavgift som tas ut i enskilda mål 750 kr. Avgiften sätts dock ner till 350 kr. om gäldenären erlagger full betalning till följd av den underrättelse som kronofogdemyndigheten sänder ut i inledningsskedet av sin handläggning. Grundavgiften är också 350 kr. om sökanden endast begär utmätning i lön eller annan liknande förmån, s.k. begränsad tillgångsundersökning. Avgifterna regleras i förordningen om utsokningsavgifter.

Skälen för mitt förslag: Att någon grundavgift inte tas ut i allmänna mål hänger samman med att restavgiften, förutom att den skall verka betalningsfrämjande, också anses ha till syfte att ersätta staten för indrivningskostnaderna, kostnader som i enskilda mål alltså täcks genom grundavgiften i utsokningsmålet. Jämfört med grundavgiften i enskilda mål är emellertid rest-

avgiften, liksom den konstruktion som utredningen har föreslagit, ett alltför trubbigt instrument för att på ett ändamålsenligt sätt ta ut ersättning för förrättningskostnaderna från den betalningsskyldige.

När nu restavgiftssystemet avskaffas är tiden mogen för en renodlad konstruktion med en avgift som täcker kostnaderna för kronofogdemyndigheternas arbete i de allmänna utsökningsmålen. För min del ser jag inte något skäl att välja någon annan avgiftsmodell än den som nu finns för enskilda mål. Detta innebär att grundavgift bör tas ut även i de allmänna målen.

Min utgångspunkt är att grundavgift i princip skall tas ut i alla allmänna utsökningsmål, alltså även i mål där någon dröjsmålsavgift inte skall tas ut. Bland sådana mål återfinns bl.a. mål om indrivning av böter, TV-avgift och felparkeringsavgift.

För närvarande medger inte utsökningsbalken att grundavgift tas ut vid införsel (17 kap. 1 §). Detta gäller oberoende av om det är fråga om allmänna eller enskilda mål. Bestämmelsen har sitt ursprung i en tid då införsel endast fick ske för uttagande av familjerättsligt underhållsbidrag. I förarbetena till 1917 års införsellag motiverades en motsvarande bestämmelse med underhållsfordringens i regel ömmande natur och det allmännas intresse av att försörjningsplikten fullgjordes.

Det uppkommer självfallet förrättningskostnader hos kronofogdemyndigheten oavsett om verkställighet sker i form av utmätning eller införsel. Båda verkställighetsformerna kan förekomma på grund av en och samma exekutionstitel.

Vad först gäller allmänna mål kan jag inte se någon anledning att inte tillåta att ersättning för förrättningskostnaderna får tas ut hos gäldenären.

Beträffande enskilda införselmål, dvs. mål som avser underhållsbidrag, hör till bilden att det allmänna numera tillhandahåller en grundtrygghet för underhållsberättigade barn genom rätten till bidragsförskott. De skäl av social natur som vid seklets början anfördes mot att ta ut avgift för kostnaderna vid verkställighet av familjerättsligt underhållsbidrag har därför mer eller mindre mist sin betydelse. Dessutom avser jag inte att nu föreslå att sökanden i målet ytterst skall svara för att avgiften betalas. Avgiften skall endast få tas ut av den underhållsskyldige.

Mot den här bakgrunden föreslår jag att det genom en ändring i 17 kap. 1 § utsökningsbalken öppnas möjlighet att ta ut ersättning för förrättningskostnaderna i alla mål om införsel.

När ersättning får tas ut för förrättningskostnader för införsel uppkommer frågan om ersättningen skall tas ut före eller efter införselfordringen. Frågan rymmer olika aspekter. Jag har erfarit att RSV överväger att föreslå att införsel och utmätning i lön sammanförs till ett enda institut för löneexekution. I det sammanhanget måste företrädesordningen mellan exekutionsfordringar och kostnader närmare belysas. I avvaktan på resultatet av RSV:s överväganden är det enligt min mening lämpligast att nu bara se till att införselfordringarna påverkas så litet som möjligt av mitt förslag om ersättning för förrättningskostnaderna. Jag föreslår därför att ersättning skall tas ut efter införselfordringen. Det föranleder en ändring i 15 kap. 15 § utsökningsbalken.

Som jag nyss berörde väcks frågan om sökanden i ett allmänt mål skall

ansvara för att utskökningsavgiften betalas i likhet med vad som nu gäller beträffande enskilda mål.

Avgiftsansvaret i enskilda mål innebär att det ligger i borgenärens intresse att bedöma motpartens betalningsförmåga och väga den mot angelägenheten av att han får betalt för sin fordran. Beroende på omständigheterna kan borgenären avstå från att ansöka om utmätning i fall där utsikten till betalning är begränsad. Inte sällan anlitar borgenären företag som bedriver inkasoverksamhet.

I allmänna mål är läget i regel ett annat. Skattemyndigheten eller någon annan sökande som företräder staten har normalt inte rätt att underlåta att lämna ett betalningskrav för indrivning. Myndigheten i vars verksamhet fordringen uppkom får med vissa undantag inte heller efterge betalningskravet eller söka träffa någon överenskommelse med den enskilde om ändrade betalningsvillkor. En förändring av den principen förenat med ett avgiftsansvar för sökanden skulle vidare förutsätta att myndigheten övertar en del av det utredningsarbete rörande gäldenärens ekonomiska förhållanden som nu görs av kronofogdemyndigheten eller att några liknande åtgärder vidtas.

Med hänsyn härtill är jag för närvarande inte beredd att föreslå att sökanden i ett allmänt mål skall ha ett kostnadsansvar för de avgifter som inte kan tas ut hos gäldenären. Inte heller i sådana enskilda mål som avser införsel för underhållsbidrag finns det enligt min mening tillräckliga skäl att nu införa ett kostnadsansvar för sökanden.

När det sedan gäller frågan om hur stor grundavgiften bör vara i allmänna mål vill jag framhålla följande.

Min grunduppfattning är att gäldenären skall ersätta i princip samtliga de förrättningskostnader som hans uteblivna betalning leder till. Avgifterna i allmänna mål bör således bestämmas med utgångspunkt i principen om full kostnadstäckning. På den här punkten finns enligt min mening inte anledning till någon tvekan motsvarande den som – enligt vad som redovisats – har förts fram i fråga om enskilda mål.

Även om graden av kostnadstäckning inte skall vara helt densamma i allmänna mål som i enskilda framstår det som välgrundat att ha likartade utgångspunkter för avgiftssättningen. Exempelvis bör en ursprunglig avgift även sänkas i allmänt mål om gäldenären betalar hela skulden i anledning av kronofogdemyndighetens anmaning.

Det förekommer emellertid sådana skillnader mellan enskilda och allmänna mål att det kan finnas skäl att tillämpa en något annorlunda avgiftsmodell för allmänna mål än vad som gäller för enskilda. Det kan inte uteslutas att avgifterna bör något variera mellan olika måltyper. Vidare är det för närvarande inte belyst om gäldenärer med flera pågående allmänna mål av samma typ bör erlägga grundavgift i alla målen eller om det bör införas något tak för hur många avgifter som får tas ut. Det kan således finnas fog för vissa inskränkningar i principen att grundavgiften i allmänna mål helt skall täcka förrättningskostnaderna hos kronofogdemyndigheten.

Jag är ännu inte beredd att ta ställning till hur avgifterna närmare bör utformas för de allmänna målen. På motsvarande sätt som RRV nu utreder frågor om avgifter i enskilda mål bör verket också få i uppdrag att utreda ett ändrat avgiftssystem för allmänna mål. Jag avser att senare återkomma till

7 Ikraftträdande

Mitt förslag: De nya bestämmelserna om dröjsmålsavgift skall tillämpas i fråga om fordringar som förfaller till betalning fr.o.m. den 1 januari 1993.

Vad gäller skatter och avgifter som omfattas av uppbördslagen eller lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare skall de nya bestämmelserna dock tillämpas först fr.o.m den 1 februari 1993.

Skälen för mitt förslag: Införandet av dröjsmålsavgiften förutsätter ett ganska omfattande arbete med ändringar av handläggningsordningar, data-program o.d. På grund härav kan de nya bestämmelserna börja tillämpas först omkring årsskiftet 1992/1993. Utgångspunkten bör vara att dröjsmålsavgift tas ut på fordringar som förfaller till betalning efter utgången av år 1992 om de inte betalas i tid. Med hänsyn till att skatteuppbörden enligt UBL till stor del knyter an till begreppet uppbördsår, vilket avser tiden fr.o.m. februari ett år t.o.m. januari följande år, bör bestämmelserna om dröjsmålsavgift tillämpas på skatter m.m. enligt UBL först fr.o.m. februari 1993. Detsamma bör gälla i fråga om arbetsgivaravgifter enligt USAL.

Fråga om att ta ut avgift kan komma att aktualiseras, exempelvis efter en utdragen skatteprocess, beträffande vissa numera upphävda författningar. Det kan gälla i fråga om lagar som innehåller föreskrifter om tidsbegränsade avsättningar till olika fonder och konton. Motsvarande gäller för lagen (1908:128 s. 1) om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter som skall upphöra att gälla den 1 januari 1993. Enligt min mening är det inte påkallat med en särskild övergångsreglering för de aktuella lagarna. Nuvarande bestämmelser om restavgift bör alltså tillämpas.

Även ändringarna i utsökningsbalken i fråga om förrättningskostnaderna bör träda i kraft den 1 januari 1993. I utsökningsmål som har kommit in till kronofogdemyndigheten före ikraftträdandet bör inte tas ut avgift enligt de nya reglerna.

8 Ekonomiska konsekvenser

SIU har i sitt betänkande redovisat beräkningar som belyser de ekonomiska konsekvenserna av ett ändrat avgiftssystem. Den av SIU föreslagna avgiftskonstruktionen beräknades medföra ökade avgiftsintäkter i storleksordningen 75 milj. kr. per år. Hänsyn hade dessutom tagits till att de föreslagna avgifterna borde förstärka betalningstendensen.

Det av mig framlagda förslaget skiljer sig från SIU:s såvitt nu är i fråga främst genom att långvariga dröjsmål kommer att föranleda högre eller be-

tydligt högre avgifter. Vidare inbjuder det i ännu högre grad till skyndsamma betalningar. Mot bakgrund av SIU:s beräkningar kan antas att den föreslagna dröjsmålsavgiften medför ökade avgiftsintäkter på i varje fall 100 milj. kr. per år.

Förslaget om att ersättning skall få tas ut för förrätningskostnader i allmänna mål genom grundavgift kan beräknas medföra en årlig inkomstförstärkning i storleksordningen 350 milj. kr. Beräkningen grundas på den taxeringsnivå som för närvarande gäller för enskilda mål.

Vad gäller övriga förslag är i statsfinansiellt hänseende den nya utformningen av ö-skatteräntan och kvarskatteavgiften av störst betydelse. Den samlade effekten beror i hög grad på hur det allmänna ränteläget utvecklas. Om den nu föreslagna utformningen av ö-skatteräntan och kvarskatteavgiften hade gällt vid 1991 års taxering skulle – förutsatt att den överskjutande och den kvarstående skatten uppgått till oförändrade belopp – nettoresultatet ha blivit ökade statsinkomster på mer än 400 milj. kr. Ett räknexempel i fråga om 1992 års taxering, vilket bygger på lika stora skattebelopp som vid 1991 års taxering, mynnar däremot ut i att utfallet för staten skulle ha blivit negativt, huvudsakligen på grund av att statslåneräntan sjönk från utgången av november 1990 till utgången av november 1991 från 12,56 % till 9,99 %. Statsverket skulle ha förlorat bortemot 150 milj. kr.

Den föreslagna utjämnningen av nuvarande skillnader i räntesatser mellan å ena sidan anståndsrenta och respitränta och å andra restitutionsränta kan antas leda till en årlig försvagning av statsbudgeten i storleksordningen 50 milj. kr.

Införandet av bestämmelser om ränta i fråga om mervärdeskatt kan sammanlagt antas leda till en utgiftsökning på 10–15 milj. kr. per år.

Slutligen bör nämnas att RSV behöver ta i anspråk tämligen stora resurser för bl.a. ADB-utveckling för att mina förslag, främst det som gäller dröjsmålsavgift, skall kunna genomföras i praktiken. Merkostnaderna, som är av engångsnatur, kan beräknas till ungefär 30 milj. kr.

9 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
2. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
3. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
4. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
5. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
6. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
7. lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.,
8. lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift,
9. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
10. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift.

11. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
12. lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
13. lag om ändring i utsökningsbalken,
14. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
15. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,
16. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
17. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
18. lag om ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier,
19. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
20. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
21. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
22. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327),
23. lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift,
24. lag om ändring i utlänningslagen (1989:529),
25. lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg,
26. lag om ändring i lagen (1990:328) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.,
27. lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.,
28. lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,
29. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
30. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,
31. lag om ändring i lagen (1992:000) om koncessionsavgift på televisionens område.

Förslagen har upprättats i samråd med andra berörda statsråd.

De under 1–27 upptagna förslagen har granskats av lagrådet. Följande bestämmelser om främst ränteberäkning har dock inte varit föremål för lagrådets granskning: 2 § 2 mom., 27 § 3 och 4 mom., 27 a §, 68 § 4 mom. och 69 § 1 mom. UBL, 52 § 1 mom., 61 och 61 a §§ lagen om arvsskatt och gåvoskatt, 36 § 3 mom. lagen om sjömansskatt, 5 kap. 14 § lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 32 och 33 §§ tullagen, 60 § vägtrafikskattelagen och 6 § lagen om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.

10 Författningskommentarer

Det framgår av avsnitt 1 och 9 att några delar av lagförslagen inte har varit föremål för lagrådets granskning. I övrigt har vissa smärre ändringar av främst redaktionell art gjorts i de av lagrådet granskade förslagen. En mer betydelsefull ändring gäller hänvisningarna i olika lagar till bestämmelserna

om dröjsmålsavgift i UBL. I lagrådsremissen avsåg hänvisningarna 58 § 2–4 mom. Därmed kom bestämmelsen i 58 § 5 mom. UBL om åtgärd enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter att omfatta endast skatter och avgifter som direkt regleras i UBL. Det framstår emellertid som obilligt om dröjsmålsavgift kan tas ut sedan sådan åtgärd vidtagits beträffande skatter och avgifter som regleras i andra lagar. Samtliga hänvisningar i förslagen till 58 § UBL omfattar därför nu även 5 mom.

10.1 Uppbördslagen

2 § 2 mom.

Definitionerna av kvarstående och överskjutande skatt har justerats i anledning av att inte enbart preliminär skatt och överskjutande ingående mervärdeskatt skall gottskrivas den skattskyldige enligt 27 § 2 mom., utan också t.ex. särskild inkomstskatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta för tid under beskattningsåret då den skattskyldige varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här.

22 §

Regleringen av det nya avgiftssystemet innebär att många författningar hänvisar till UBL i fråga om beräkning av dröjsmålsavgiften. Bestämmelsen om öresavrundning skall bl.a. tillämpas på avgifter som fastställs på det sättet.

27 §

3 mom.

Av första stycket framgår att kvarskatteavgiften normalt tas ut efter en procentsats som motsvarar 125 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november inkomståret (se avsnitt 5.3). Procentsatsen avrundas till högst en decimal. Avgift på fyllnadsinbetalningar som görs under tiden den 19 februari – den 30 april året efter inkomståret tas ut efter en procentsats som motsvarar 20 % av statslåneräntan på belopp över 20 000 kr. En justering har också skett med hänsyn till att även belopp som skall gottskrivas den skattskyldige enligt 27 § 2 mom. första stycket 5 eller andra stycket i samma mom. (i bestämmelsens lydelse enligt prop. 1991/92:82) skall avräknas vid beräkning av underlaget för kvarskatteavgift.

I andra stycket har regeln om avrundning av beräkningsunderlaget till närmast lägre hundratal kronor slopats.

Tredje stycket har justerats bl.a. i anledning av den lydelse av 27 § 2 mom. som föreslås i prop. 1991/92:82.

Kvarskatteavgiften är inte avdragsgill vid taxeringen (20 § KL).

4 mom.

Kvarskatteavgift vid anstånd med att lämna självdeklaration efter den 30 april taxeringsåret tas ut efter en procentsats som motsvarar 20 % av statslåneräntan på belopp som inte överstiger 20 000 kr. och efter en procentsats som motsvarar 40 % av statslåneräntan på belopp däröver.

Har den skattskyldige påförts kvarskatteavgift och beror detta på förhållande som den skattskyldige inte kunnat råda över, får skattemyndigheten sätta ned kvarskatteavgiften till en procentsats motsvarande 90 % av statslåneräntan, vilket enbart utgör en kompensation för den skattekredit den skattskyldige åtnjutit.

32 §

Ändringen innebär att respitränta skall beräknas fr.o.m. den 19 april året efter taxeringsåret t.o.m. den dag skatten förfaller till betalning. Vidare beräknas respitränta, i likhet med anståndsrenta och restitutionsränta, efter en räntesats motsvarande 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår (se avsnitt 5.1). Räntesatsen skall med tillämpning av vedertagna regler avrundas till procenttal med högst en decimal.

49 § 4 mom.

Anståndsrenta skall enligt *andra stycket* beräknas från den dag då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den dag då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, t.o.m. den dag betalning skett.

Tredje stycket har ändrats i anledning av att det av den föreslagna lydelsen av 69 § 2 mom. framgår att restitutionsränta skall beräknas på återbetalad anståndsrenta.

Av ändringen i 58 § framgår att dröjsmålsavgift kan tas ut om ränta inte betalas i rätt tid. Därmed kan *fjärde stycket* upphävas.

51 §

Ändringen innebär en anpassning till den nya avgiftskonstruktionen. Av *tredje stycket* framgår att dröjsmålsavgift endast får tas ut på belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång. Detta gäller oberoende av när anståndet har begärts eller medgetts.

54 § 3 mom.

Motivet till slopandet av förseningsavgiften framgår av avsnitt 5.7.

58 §

1 mom.

Dröjsmålsavgift skall i första hand påföras om skatt inte har betalats inom den tid som föreskrivs. Av 1 § följer att skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen är att anse som skatt. Som anförs i kommentaren till 49 § 4 mom. skall dröjsmålsavgift också kunna tas ut om anståndsrenta inte betalas.

Av 32 § sista stycket framgår att bestämmelserna om tillkommande skatt

skall tillämpas i fråga om respitränta. När det gäller kvarskatteavgift skall enligt 27 § 3 mom. sista stycket bestämmelserna om kvarstående skatt och tillkommande skatt tillämpas. Genom dessa föreskrifter kan dröjsmålsavgift också tas ut när respitränta eller kvarskatteavgift inte betalas i tid.

Lagens bestämmelser om betalningsdag (förfalldag) innebär att skatten normalt skall betalas senast den 18 i uppbörds månaden. Som framgår av 51 § kan dock betalningsdagen förskjutas genom att den betalningsskyldige får anstånd med inbetalningen av skatt enligt 48 eller 49 §.

Den som har fått anstånd med betalningen av skatt enligt 49 § är skyldig att betala anståndsrenta på anståndsbeloppet. Genom att reglerna för räntebereäkningen i 49 § 4 mom. ändras kommer dröjsmålsavgift och anståndsrenta inte att tas ut för samma tidsperiod. Motsvarande gäller beträffande respitränta enligt 32 §.

På indrivningsstadiet förekommer det att kronofogdemyndigheten medger gäldenären uppskov med betalningen av skatter eller med vederbörande träffar uppgörelse om avbetalning. Denna möjlighet anses myndigheten generellt ha i allmänna mål med stöd av 4 kap. 36 § utsökningsbalken. Kronofogdemyndighetens överenskommelse med gäldenären kan i detta sammanhang inte jämföras med anstånd eller på något annat sätt medföra att uttagandet av dröjsmålsavgift upphör eller avbryts. Dröjsmålsavgift skall således i dessa fall beräknas under hela perioden från skattens ursprungliga förfalldag till dess slutlig betalning sker.

2–4 mom.

Den närmare beräkningen av dröjsmålsavgiftens storlek anges i 2–4 mom. Bakgrunden till bestämmelserna har berörts närmare i avsnitt 4.1 och 4.2.

I den mån den föreslagna lagstiftningen föranleder särskilda verkställighetsföreskrifter har RSV möjlighet att med stöd av 67 § uppbördsförordningen utfärda sådana föreskrifter. Bestämmelsen i nuvarande 58 § 2 mom. andra stycket bör utgå.

5 mom.

Momentet har sin motsvarighet i nuvarande 1 mom. sista stycket.

6 mom.

Bakgrunden till bestämmelsen framgår av avsnitt 4.3.

64 §

På motsvarande sätt som restavgift nu utgår skall dröjsmålsavgift påföras i framtiden. Enligt paragrafen skall således dröjsmålsavgift tas ut i fråga om fordringar som får verkställas genom utmätning utan föregående dom. Därigenom kommer dröjsmålsavgift att tas ut för ganska många olika typer av statliga fordringar som inte betalas i tid, bl.a. rättshjälpsavgifter och expeditionavgifter. Av kommentaren till ändringen i studiestödslagen framgår att

studiemedelsavgifter, som för närvarande påförs restavgift, föreslås undantagna från dröjsmålsavgift. Redan nu är också vissa andra typer av avgifter, exempelvis TV-avgift och felparkeringsavgift, undantagna från restavgift med stöd av särskilda bestämmelser. Undantagen kommer också att gälla beträffande dröjsmålsavgift.

Vissa av de fordringar som faller in under bestämmelserna i paragrafen påförs ränta efter förfallodagen. Till sådana fordringar hör bl.a. lantmätariavgifter enligt lantmäteritaxan (1971:1101). Av sista meningen i paragrafens nuvarande lydelse följer att räntan inte påförs sedan avgiften överlämnats för indrivning. I stället tas restavgift ut. Detta har ansetts motiverat för att förenkla rutinerna vid indrivningen. När nu en rörlig dröjsmålsavgift införs bör räntan tas ut även under indrivningsstadiet och fordringarna i fråga helt undantas från bestämmelserna om dröjsmålsavgift.

I likhet med vad som nu gäller skall dröjsmålsavgift som tas ut med stöd av paragrafen påföras först sedan fordringen i fråga överlämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning. Avgiften beräknas dock från fordringens ursprungliga förfalldag med tillämpning av 58 § 2–5 mom. I enlighet med vad som sägs om påminnelser i avsnitt 4.1 är avsikten att det skall införas bestämmelser om att den myndighet som beslutar om fordringen skall underätta den betalningsskyldige bl.a. om den dröjsmålsavgift som kan komma att tas ut.

66 och 67 §§

Av avsnitt 4.4 framgår att ändringarna görs för att dröjsmålsavgift skall kunna avskrivas.

68 § 4 mom.

Första stycket har justerats med anledning av att restavgiften ersatts av dröjsmålsavgift.

Den ändrade lydelsen av *andra stycket* föranleds av den ändrade lydelsen av 27 § 2 mom. (jfr prop. 1991/92:82).

69 §

1 mom.

Första stycket har justerats i anledning av den ändrade lydelsen av 27 § 2 mom (jfr prop. 1991/92:82).

I andra stycket har regeln om avrundning av beräkningsunderlaget till närmast lägre hundratal kronor slopats.

Räntetiderna beaktas vid bestämning av procentsatserna för ö-skatteränta (se nya tredje stycket). Det förutvarande tredje stycket har därför slopats.

Av det nya *tredje stycket* framgår att ö-skatteränta normalt skall beräknas efter en räntesats som motsvarar 60 % av statslåneräntan vid utgången av november inkomståret. På belopp över 20 000 kr. skall ö-skatteränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 45 % av statslåneräntan. Ö-skatteränta på fyllnadsinbetalningar som sker under tiden den 19 februari – den 30 april

året efter inkomståret beräknas efter en räntesats som motsvarar 30 % av statslåneräntan. Den lägre procentsats som beräknas på fyllnadsinbetalningar överstigande 20 000 kr. föreslås slopad. Räntan är skattefri (19 § KL).

2 mom.

Restitutionsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Ränta skall beräknas på dröjsmålsavgift som betalas tillbaka. Den nya lydelsen omfattar även anståndsränta. Tredje stycket i 49 § 4 mom. UBL har därför justerats.

75 a §

På motsvarande sätt som nu är fallet beträffande restavgift, skall dröjsmålsavgift tas ut då arbetsgivare eller arbetstagare åläggs skyldighet att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp enligt 75 §.

Restavgiften påförs i samband med att skattebeloppet fastställs till betalning. På grund av att dröjsmålsavgiften är beroende av betalningsdröjsmålets längd behövs en uttrycklig bestämmelse om från vilken tidpunkt avgiften skall beräknas. *Tredje stycket* har därför kompletterats med en bestämmelse om att avgiften skall beräknas från den dag då skatten skulle ha betalats in till skattemyndigheten om arbetsgivaren hade fullgjort sin skyldighet att göra skatteavdrag.

76 §

Paragrafen behandlar för närvarande arbetsgivares regressrätt för betald skatt. Den fordran som arbetsgivaren i dessa fall har på arbetstagaren är inte en skattefordran. Av vad som sägs i paragrafens andra stycke följer dock att indrivningsmålet hos kronofogdemyndigheten handläggs som ett allmänt mål och att restavgift för närvarande påförs arbetstagaren.

Förslaget i avsnitt 6 innebär att det i samtliga allmänna mål skall tas ut en utsökningsavgift för att täcka förrättningskostnaderna hos kronofogdemyndigheten. Det är med denna ordning, och då regresskravet till sin natur inte är en skatterättslig fordran, inte påkallat att ta ut en särskild dröjsmålsavgift av arbetstagaren. Bestämmelsen i paragrafen om restavgift har således inte ersatts med en motsvarande om dröjsmålsavgift.

77 a §

Även det ansvar för skatt som enligt paragrafen kan drabba företrädare för arbetsgivare som är juridisk person skall vara förenat med en skyldighet att betala dröjsmålsavgift på skattebeloppet från den dag beloppet skulle betalats av den som är betalningsskyldig i första hand.

Enligt paragrafen är gift skattskyldig i vissa fall ansvarig för makes skatt jämte restavgift. När dröjsmålsavgiften införs bör makes skyldighet att betala restavgift inte ersättas med en skyldighet att betala dröjsmålsavgift.

78 a §

Vid den avstämning som efter uppbördsårets utgång sker mot avlämnade kontrolluppgifter inträffar inte sällan att misstämningar upptäcks och att arbetsgivaren skall betala in ytterligare innehållen preliminär skatt. I sådana situationer kan det ofta vara svårt att hänföra det tillkommande beloppet till en viss uppbördsmanad. Förevarande paragraf innebär att skattemyndigheten kan hänföra ett beslut om skatt till den sista uppbördsmanaden under uppbördsåret (jfr 10 § andra stycket USAL).

Ikraftträdande m.m.

Ikraftträdande- och övergångsregleringen har berörts närmare i avsnitt 7. De nya bestämmelserna om dröjsmålsavgift tillämpas första gången under det uppbördsår som börjar den 1 februari 1993.

Äldre bestämmelser om restavgift skall således gälla i fråga om skatt, avgift och ränta som förfaller till betalning före den 1 februari 1993. Av detta följer att äldre bestämmelser också skall gälla i fall där en arbetsgivare eller, om denne är en juridisk person, en ställföreträdare efter den 1 februari 1993 åläggs betalningsskyldighet enligt 75 eller 77 a §§ beträffande skatt som skulle ha betalats före den 1 februari 1993.

Av avsnitt 7 framgår att frågan om restavgift kan komma att aktualiseras beträffande vissa författningar som är upphävda när den nya lagstiftningen har trätt i kraft. Fjärde punkten i övergångsbestämmelserna klargör att restavgift enligt UBL:s nuvarande bestämmelser skall tas ut i sådana fall.

10.2 Lagen om arvsskatt och gåvoskatt

52 § 1 mom.

Ränta skall, enligt vad som föreslås på skatteområdet i övrigt, beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av statslåneräntan närmast föregående år (se avsnitt 5.1). Räntan är inte avdragsgill (20 § KL).

53 §

Ändringen innebär att den skattskyldige kan befrias från skyldighet att betala dröjsmålsavgift under samma förutsättningar som gäller för flertalet andra skatter.

61 §

Ändringen innebär att ränta skall beräknas på dröjsmålsavgift som återbetalas.

Restitutionsränta skall beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av statslåneräntan föregående år (avsnitt 5.1). Räntan är skattefri (19 § KL).

10.3 Lagen om sjömansskatt

14 §

2 mom.

Som anförs i avsnitt 4.1 behövs inte längre den särskilda tilläggsavgiften. Bestämmelsen i *första stycket* om denna avgift har därför slopats samtidigt som ordet restavgift har bytts ut mot dröjsmålsavgift.

Det följer av 1 mom. att sjömansskatten oftast skall betalas den sista dagen i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång.

3 mom.

Förseningsavgiften slopas såväl i sjömansskattelagen som i UBL (jfr avsnitt 5.7).

17 a §

Förändringen av paragrafen motsvaras av ändringen i 75 a § UBL.

18 §

Vid regressfordran enligt denna bestämmelse avses sjömannen slippa betala dröjsmålsavgift. Skälet till ändringen framgår av kommentaren till 76 § UBL.

36 § 3 mom.

Restitutionsränta skall beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Ränta skall beräknas på dröjsmålsavgift som betalas tillbaka.

10.4 Lagen om mervärdeskatt

42 §

Mervärdeskatt förfaller till betalning den dag då deklarationen senast skall lämnas enligt bestämmelserna i 22 § tredje stycket, alltså normalt den 5 i andra månaden efter utgången av redovisningsperioden. Har anstånd med att lämna deklaration medgetts enligt 22 a § ML förfaller dock skatten till betalning först den dag då deklarationen skall lämnas enligt anståndsbeslutet. *Första stycket* i förevarande paragraf har ändrats i enlighet härmed.

44 a §

Regler om respitränta har införts i ML (se avsnitt 5.4). Respitränta skall enligt *första stycket* tas ut när den skattskyldige med avvikelse från deklaratio-

nen påförts ytterligare skatt att betala in. Respirränta påförs inte på skattetillägg. Har den skattskyldige skönsbeskattats i avsaknad av deklARATION skall respirränta inte påföras. I sådant fall tas dröjsmålsavgift ut på det uppskattade beloppet. Respirränta beräknas från den dag då skatten skulle ha betalats om den hade deklarerats enligt 42 § t.o.m. den dag då skatten skall betalas enligt skattemyndighetens beslut. Är det fråga om skattebelopp som tidigare återbetalats, skall ränta beräknas från utgången av den månad då beloppet återbetalades. Vid beräkning av respirränta skall bestämmelserna i 32 § UBL tillämpas. Ränta tas således ut efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår.

Av *andra stycket* framgår att skattemyndigheten får befria en skattskyldig från skyldigheten att betala respirränta (jfr 32 a § UBL).

Bestämmelserna om beskattningsbeslut gäller enligt *tredje stycket* för beslut om respirränta. Beslut om respirränta – vilket naturligtvis inkluderar beslut angående befrielse från respirränta – kan således omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

46 §

Av det nya *andra stycket* framgår att skattskyldig som fått anstånd enligt första stycket skall betala anståndsrenta (se avsnitt 5.6). Vid räntebereäkningen skall bestämmelserna i UBL om beräkning av anståndsrenta gälla.

Skattemyndigheten får enligt *tredje stycket* befria en skattskyldig från skyldigheten att betala anståndsrenta. En sådan befrielse kan omfatta hela räkningen eller del av den.

Bestämmelserna om beskattningsbeslut gäller enligt *fjärde stycket* för beslut om anståndsrenta. Beslut om anståndsrenta kan således omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

47 §

Som framgår av den allmänna motiveringen skall den nuvarande restavgiften ersättas med en dröjsmålsavgift. Dröjsmålsavgift tas ut på skatt, ränta och skattetillägg.

Första stycket har ändrats i anledning av att dröjsmålsavgiften får en annan konstruktion än vad den tidigare restavgiften haft. Dröjsmålsavgift skall tas ut i tre olika situationer. Enligt första stycket punkt 1 tas dröjsmålsavgift ut när ett skattebelopp som deklarerats i vederbörlig ordning inte betalats in inom föreskriven tid. Dröjsmålsavgift skall också tas ut när skatten beräknats skönsmässigt i avsaknad av deklARATION (punkt 2) och beräknas i sådant fall på det skönsuppskattade beloppet oavsett om den skattskyldige betalar skatten när den förfaller till betalning. Slutligen påförs dröjsmålsavgift enligt punkt 3 när skatt i annat fall, ränta eller skattetillägg inte betalas inom den tid som bestämts i beslutet.

I paragrafen görs också den lagtekniska förändringen att dröjsmålsavgiftens storlek inte anges direkt utan framgår genom en hänvisning till bestämmelserna i UBL.

Enligt fjärde stycket får skattemyndigheten meddela befrielse från dröjsmålsavgift om det finns särskilda skäl. Det kan på mervärdeskatteområdet finnas exempel på ytterligare omständigheter än vad som sägs i avsnitt 4.3 som bör föranleda avgiftsbefrielse, exempelvis att den skattskyldige har erhållit handlingar för mervärdeskattedeklaration för sent för att kunna fullgöra sin redovisningsskyldighet i rätt tid.

Av femte stycket framgår att bestämmelserna om beskattningsbeslut i tillämpliga gäller i fråga om beslut om dröjsmålsavgift. Detta innebär att ett beslut om dröjsmålsavgift och naturligtvis även beslut angående befrielse från dröjsmålsavgift kan omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

48 §

Paragrafen har justerats i anledning av att restavgiften ersatts av dröjsmålsavgift och bestämmelser om ränta har införts i ML.

48 a §

Ändringen i *tredje stycket* har samma innebörd som ändringen i 77 a § UBL och medför således att den företrädare för juridisk person som nu kan bli skyldig att betala restavgift genom förslaget kan åläggas att utge dröjsmålsavgift från den dag mervärdeskatten skulle ha betalats.

49 §

Ändringarna föranleds främst av att bestämmelser om ränta införts i ML.

50 §

I denna nya paragraf har införts bestämmelser om ränta vid återbetalning av mervärdeskatt m.m. (se avsnitt 5.5). Restitutionsränta beräknas på skatt, skattetillegg, ränta och dröjsmålsavgift som skall återbetalas enligt 49 §. Vid återbetalning som sker med stöd av 76–76 b §§ utgår däremot inte ränta.

Bestämmelserna om beskattningsbeslut skall gälla för beslut om restitutionsränta. Beslut om restitutionsränta får således omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

51 §

Första stycket 4 har justerats i anledning av att det av 47 § sista stycket framgår att den avgift som föreslås ersätta restavgiften, dröjsmålsavgift, får omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

70 §

Paragrafen har justerats i anledning av att även ränta och dröjsmålsavgift skall anges i helt krontal så att öretal bortfaller.

10.5 Kupongskattelagen

19 §

Ändringen är en följd av att dröjsmålsavgiften ersätter restavgiften och av att tilläggsavgiften avskaffas. Dessutom görs den lagtekniska förändringen att grunden för avgiftsberäkningen anges genom en hänvisning till UBL.

Kupongskatt skall i enlighet med 8 och 15 §§ betalas i första hand senast fyra månader efter utdelningstillfället.

10.6 Skattebrottslagen

1 §

Begreppet restavgift ersätts med dröjsmålsavgift. Enligt nuvarande ordning tillämpas skattebrottslagen inte på restavgift. Ändringen innebär att lagen inte heller skall vara tillämplig på dröjsmålsavgift.

10.7 Lagen om förmånsberättigade skattefordringar m.m.

1 §

Förmånsrätt enligt lagen omfattar inte restavgift. Inte heller dröjsmålsavgift skall vara förenad med förmånsrätt.

10.8 Lagen om överlastavgift

9 §

Ändringen klargör att vägtrafikskattelagens bestämmelser om dröjsmålsavgift skall tillämpas även i fråga om överlastavgift.

10.9 Studiestödslagen

8 kap. 16 §

En mycket stor grupp av sådana fordringar som i dagsläget påförs restavgift med stöd av 64 § UBL är årsbelopp och andra avgifter som skall betalas enligt bestämmelserna i 8 kap. studiestödslagen. Avgiften tas dock ut först om kravet överlämnas till indrivning.

Enligt 8 kap. 1 § studiestödsförordningen (1973:418) uttas en avgift för administrativa kostnader vid påminnelse om förfallna årsbelopp. Denna avgift är för närvarande 120 kr. för varje påminnelse. Som framgår av avsnitt 6 föreslår jag att så gott som alla fordringar som överlämnas till indrivning skall påföras en grundavgift hos kronofogdemyndigheten. Vid indrivning av obetalda avgifter enligt studiestödslagen kommer således både påminnelseavgift och grundavgift i utsokningsmålet att avkrävas gäldenären. Med hänsyn till dessa båda avgiftspåslag är det inte lämpligt att också belasta en försenad betalning av studiemedelsavgift med dröjsmålsavgift. Jag föreslår därför att det i studiestödslagen införs en bestämmelse som undantar årsbelopp och andra avgifter enligt lagen från dröjsmålsavgift. Därmed blir ordningen den-

samma som för TV- och parkeringsavgifter som inte heller kan förenas med avgift enligt UBL men väl med annan avgift enligt särskilda regler.

Prop. 1991/92:93

10.10 Utsökningsbalken

15 kap.

1 §

När det nu införs en möjlighet att ta ut förrättningskostnader för införsel uppkommer frågan hur dessa kostnader skall tas ut. Enligt min mening är det lämpligt att kostnaderna får tas ut i samma ordning som huvudfordringen. Härav följer att förrättningskostnaderna uttryckligen måste anges i paragrafen.

15 §

Bestämmelsen i det nya *andra stycket* reglerar ersättningens företrädesrätt i förhållande till införselfordringen. Ersättningen skall tas ut först sedan fordringen eller fordringarna har tillgodosetts.

17 kap.

1 §

Skälet till förändringen framgår av avsnitt 6. Ändringen innebär att regeringen kan meddela föreskrifter om utsökningsavgifter även i utsökningsmål som verkställs genom införsel.

3 §

Som framgår av avsnitt 6 föreslås det att den som ansöker om införsel inte skall svara för förrättningskostnad som inte kan tas ut hos gäldenären. Bestämmelsen därom i det nya *andra stycket* tar sikte på enskilda mål (mål om verkställighet av underhållsbidrag). Av 13 § följer nämligen redan att sökandena i alla typer av allmänna mål är befriade från ansvar för förrättningskostnaderna.

7 §

Av 6 § följer att kronofogdemyndigheten skall ta ut förrättningskostnad utan särskild begäran. Någon ansökan från sökanden krävs således inte. Av det nya *tredje stycket* i 7 § följer att förrättningskostnaden i allmänna mål genast får tas ut genom införsel hos gäldenären.

10.11 Lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

7 §

Ändringen är föranledd av att restavgiften ersätts med en dröjsmålsavgift och av att tilläggsavgiften avskaffas.

Enligt 12 § kan en uppdragsgivare drabbas av ansvar för uppdragstagares skatt om han inte fullgör sin skyldighet att göra skatteavdrag. I 13 § finns en liknande bestämmelse för den som är skyldig att i sin självdeklaration lämna upplysning om utbetald ersättning. I båda fallen är ansvaret för skatten för närvarande förenat med en skyldighet att betala restavgift.

Uppdragsgivare som nu är skyldig att erlagga restavgift blir med förslaget skyldig att betala dröjsmålsavgift från den dag då beloppet skulle ha betalats om det hållits inne. Däremot skall uppgiftsskyldig som blir betalningsansvarig enligt 13 § inte betala dröjsmålsavgift.

19 §

Ändringen är av samma innebörd som i 76 § UBL. Skälet till förslaget framgår av kommentaren till den paragrafen.

22 §

Paragrafen reglerar ställföreträdarens betalningsskyldighet. Ändringen har samma innebörd som ändringen i 77 a § UBL och innebär att ställföreträdarens ansvar för innehålllet belopp också är förenat med en skyldighet att betala dröjsmålsavgift från den dag det innehållna beloppet rätteligen skulle ha betalats av uppdragsgivaren.

10.12 Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter

5 kap.

8 §

Av ordbytet i paragrafen följer att dröjsmålsavgift skall tas ut när skatt inte betalas inom föreskriven tid. Det framgår av 1 kap. 4 § andra stycket att bestämmelserna om skatt också gäller för bl.a. ränta och skattetillägg.

10 §

Ändringen innebär att avgiftens beräkningsgrunder framgår genom en hänvisning till UBL. 58 § 2 mom. UBL innehåller också en bestämmelse om avrundning av avgiften till hela kronor.

11 §

Lydelsen av bestämmelsen om avgiftsbefrielse i första stycket har anpassats till motsvarande bestämmelse i 58 § 6 mom. UBL. Andra meningens i första stycket är inte längre nödvändig i det nya förfarande som infördes från och med den 1 januari 1991. Av 1 kap. 4 § andra stycket LPP framgår att bestämmelserna om skatt också skall gälla för dröjsmålsavgift. Beslut om dröjsmålsavgift kan således omprövas och överklagas i den ordning som gäller för beskattningsbeslut.

Nuvarande andra stycket har utgått. Något bemyndigande i lag behövs inte beträffande de verkställighetsföreskrifter som lagen kan behöva kompletteras med.

12 §

Andra stycket har justerats i anledning av att beräkning av anståndsränta enligt UBL föreslås ändrad och därmed kommer att överensstämja med den ordning som gäller enligt LPP.

Genom det nya *tredje stycket* får beskattningsmyndigheten befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta. Motsvarande möjligheter till befrielse finns också i UBL och i förslaget till ändring i ML. Befrielsemöjligheten skall i enlighet med vad som gäller på uppbörsområdet tillämpas restriktivt och främst vid fel av beskattningsmyndigheten (jfr prop. 1989/90:74 s. 351).

14 §

Ränta skall beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåncränta som gällde vid utgången av november föregående kalenderår (se avsnitt 5.1). Röntan är skattefri resp. ej avdragsgill (19 och 20 §§ KL).

10.13 Lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

34 §

I paragrafen görs den lagtekniska förändringen att bestämmelserna om avgiftsberäkningen framgår genom en hänvisning till UBL.

40 §

Ränta utgår efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår (avsnitt 5.1). Ränta skall beräknas även vid återbetalning av dröjsmålsavgift.

10.14 Lagen om uppörd av socialavgifter från arbetsgivare

2 §

Bestämmelser om respitränta har införts i 14 § USAL. Förevarande paragraf har därför kompletterats med en definition av begreppet respitränta.

7 §

Förändringen innebär att paragrafen enbart reglerar möjligheterna att få anstånd med att redovisa månadsavgift. Av 3 § andra stycket framgår att beslut avseende utländska arbetsgivare skall fattas av skattemyndigheten i Stockholms län. De nya *tredje och fjärde styckena* har utformats i enlighet med annan lagstiftning på skatte- och avgiftsområdet (jfr 2 kap. 9 § LPP och 22 a § ML).

I *andra stycket* har införts ett tillägg för att klargöra att i ett beslut om årsavgift arbetsgivaravgifterna får hänföras till den sista månaden under utgiftsåret.

12 §

Första stycket reglerar inom vilken tid månadsavgift skall betalas. Månadsavgift skall betalas inom den tid som gäller för avlämnande av deklARATIONEN, alltså normalt den 18 i uppbörds månaden efter den månad då lönen utgavs (4 § USAL och 54 § 1 mom. UBL). Har anstånd med redovisningen medgetts enligt 7 § skall månadsavgiften betalas senast den dag då deklARATIONEN skall lämnas enligt anståndsbeslutet eller den tidigare dag skatte myndigheten bestämt.

Enligt det nya *andra stycket* skall arbetsgivaravgifter som beslutats på annat sätt än enligt första stycket betalas inom den tid som skatte myndigheten bestämmer.

13 §

Anstånds ränta skall enligt *andra stycket* beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 % av den statslåneränta som gällde vid utgången av november det föregående året (se avsnitt 5.1).

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anstånds ränta skall beräknas fr.o.m. den dag då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den dag då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, t.o.m. den dag betalning skett. Motsvarande ändring föreslås i 49 § 4 mom. UBL.

Fjärde stycket har ändrats i anledning av att det av bestämmelserna om restitutions ränta i 24 § framgår att restitutions ränta skall beräknas på återbetalad anstånds ränta. Vidare skall det inte längre vara en förutsättning för återbetalning av ränta att domstols dom vunnit laga kraft.

Femte stycket föreslås slopat eftersom det av 28 § framgår att dröjningsavgift, som ersätter den tidigare restavgiften, skall tas ut om anstånds ränta inte betalas i rätt tid.

14 §

Bestämmelser om respitränta har införts USAL i enlighet med vad som gäller på skatteområdet i övrigt (se avsnitt 5.7).

Reglerna har utformats med 32 § UBL som förebild. Respittränta enligt USAL skall dock inte tas ut när avgiftsbeloppet uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklARATIONEN. I sådant fall tas i stället dröjningsavgift enligt 28 § ut. Skatte myndigheten har möjlighet att medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala respitränta om det finns synnerliga skäl.

21 §

Det ansvar för arbetsgivaravgifter som kan drabba företrädare för arbetsgivare som är juridisk person kan genom ändringen kombineras med en skyldighet för företrädaren att betala dröjsmålsavgift från den dag arbetsgivaravgifterna skulle ha betalats. Paragrafen har också justerats i anledning av att 9 § föreslås byta beteckning till 12 §.

24 §

Första stycket föreslås uttömmande reglera på vilket underlag restitutionsränta skall beräknas. I motsats till vad som tidigare gällt beträffande restavgift, föreslås att restitutionsränta skall beräknas på dröjsmålsavgift som betalas tillbaka.

Ändringen i *andra stycket* innebär att restitutionsränta utgår även i de fall avgiftsbeloppet betalats tillbaka före den 30 juni året efter utgiftsåret. Restitutionsränta skall beräknas från utgången av den månad då beloppet betalades in t.o.m. den månad då beloppet återbetalas.

27 a §

Bestämmelserna har justerats i anledning av att bestämmelser om respit-ränta införts i USAL.

28 §

Dröjsmålsavgift kan enligt *första stycket* tas ut i tre situationer. Enligt punkt 1 tas dröjsmålsavgift ut på arbetsgivaravgifter som tagits upp i en uppbördsdeklaration inte betalas i rätt tid. Dröjsmålsavgift tas också ut när arbetsgivaravgifter bestämts skönsmässigt i avsaknad av uppbördsdeklaration även i det fall arbetsgivaren betalar beloppet inom angiven tid (punkt 2). Slutligen tas dröjsmålsavgift ut enligt punkt 3 när arbetsgivaravgifter i annat fall, ränta och avgiftstillägg inte betalas senast förfallodagen.

31 och 32 §§

Ändringarna föranleds av att 9 och 30 §§ har ändrat beteckning.

50 §

Ändringen innebär bl.a. att beslut rörande dröjsmålsavgift kan omprövas.

76 §

Ändringarna föranleds av att 30 § ändrat beteckning till 13 §.

10 kap. 29 §

Den avgift som avses i 28 § skall betalas inom två månader från det att domen eller beslutet om avgiften vann laga kraft. Därefter kan dröjsmålsavgift tas ut i enlighet med bestämmelserna i UBL.

10.16 Tullagen

29 §

Förutom att dröjsmålsavgiften ersätter restavgiften och att tilläggsavgiften avskaffas görs den förändringen att de närmare bestämmelserna om avgiftsberäkningen anges genom en hänvisning till 58 § 2–5 mom. UBL.

32 §

Ränta föreslås beräknas även på återbetalad dröjsmålsavgift (se avsnitt 5.1).

33 §

Förslaget har kommenterats i avsnitt 5.1.

10.17 Vägtrafikskattelagen

60 §

Sista meningen i andra stycket har slopats eftersom anståndsrenta enligt UBL också föreslås beräknas från den dag skattebeloppet skulle ha betalats t.o.m. den dag anståndstiden gått ut.

61 §

Genom ändringen anges att dröjsmålsavgift skall tas ut om skatt inte betalas inom föreskriven tid. Av 2 § följer att lagens bestämmelser om skatt också gäller för skattetillägg och ränta.

62 §

Beräkningsgrunderna för dröjsmålsavgiften framgår genom en hänvisning till UBL.

63 §

Ändringen är föranledd av ändringen i lagen om överlastavgift. Genom att den lagen hänvisar direkt till 61 – 63 §§ behövs inte hänvisningen i paragrafen till 58 § 2 mom. UBL.

10.18 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.

7§

Ändringen är endast en konsekvens av att dröjsmålsavgiften ersätter restavgiften och av att tilläggsavgiften avskaffas.

Inbetalningen av den innehållna skatt som avses i 5§ är inte fixerad till någon särskild uppbördsdag i månaden utan skall göras inom 14 dagar från det att avdraget gjordes. Därefter kan dröjsmålsavgift således tas ut.

10.19 Lagen om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.

9§

Även i denna lag är ändringen endast en konsekvens av det nya avgiftssystemet.

10.20 Kommunalskattelagen

19§

Restitutionsränta enligt 50§ ML skall, i enlighet med vad som gäller för räntor i annan lagstiftning vid återbetalning av skatt, vara skattefria.

20§

Ändringen föranleds av att respitränta och anståndsränta enligt UBL m.fl. lagar inte skall vara avdragsgilla vid taxeringen (se avsnitt 5.1).

11 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
2. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
3. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
4. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
5. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
6. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
7. lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.,
8. lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift,
9. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
10. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
11. lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,
12. lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
13. lag om ändring i utsökningsbalken,
14. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),

15. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,

16. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,

17. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,

18. lag om ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier,

19. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,

20. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),

21. lag om ändring i tullagen (1987:1065),

22. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327),

23. lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift,

24. lag om ändring i utlänningslagen (1989:529),

25. lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg,

26. lag om ändring i lagen (1990:328) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.,

27. lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.,

28. lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

29. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

30. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,

31. lag om ändring i lagen (1992:000) om koncessionsavgift på televisionens område.

12 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition anta de förslag som föredraganden lagt fram.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar skatteindrivningsutredningen frågan om det kostnadspåslag som aktualiseras när skatt inte betalas i rätt tid. Nuvarande ordning innebär att det härvid tas ut en restavgift. Denna tas ut med 6 % av den vid uppbördstillfället obetalda skatten, dock aldrig med mindre belopp än 50 kr. Restavgiften är för närvarande en fast avgift, vilket innebär att den tas ut med samma belopp oberoende av om skatten betalas kortare eller längre tid efter uppbördstillfället.

Beskattningsmyndighetens uppbörd pågår som regel några månader efter det egentliga uppbördstillfället. Fordringen är under tiden registrerad i det centrala skatteregistret. Om betalning inte inflyter överlämnas fordringen till kronofogdemyndigheten för indrivning. Fordringen registreras då som en skuldpost i utsökningsregistret och avförs samtidigt ur skatteregistret. Att fordringen på detta sätt överförs mellan två skilda register i samband med att indrivningsuppdraget lämnas skapar speciella problem vid en ändring av avgiftskonstruktionen.

Restavgifter inflyter till både uppbörds- och indrivningsmyndigheter, beroende på när skatten betalas. Enligt utredningens beräkningar inflöt 1987 125 milj.kr. i restavgifter till uppbördsmyndigheterna och 147 milj.kr. i avgifter till kronofogdemyndigheterna.

Den kritik som har riktats mot restavgiften har främst gällt den omständigheten att avgiftens storlek inte är beroende av betalningsdröjsmålets längd. Avgiften främjar, sägs det, visserligen en betalning på förfalldagen men inte en skyndsam betalning därefter. Avgiften är ju densamma även om betalning inflyter först sedan extra uppbörds- och kanske t.o.m. indrivningsåtgärder har måst vidtagas. Likaså täcker inte avgiften det allmännas ränteförluster och kostnader om dröjsmålet med betalningen är långvarigt. Kritik har också riktats mot att den skattskyldiges avgiftskostnad är mycket hög vid korta betalningsdröjsmål. Detta har enligt kritiken medfört att antalet ärenden om befrielse från och nedsättning av restavgiften är stort hos beskattningsmyndigheterna.

Utredningen anser sammanfattningsvis att restavgiften skall fylla vissa funktioner, nämligen

- att främja den skattskyldiges intresse att betala på förfalldagen,
- att stimulera en skyndsam betalning beträffande dem som försummat att betala vid det ordinarie uppbördstillfället,
- att täcka uppbörds- och indrivningskostnaderna och
- att ersätta det allmännas ränteförluster.

Den skattskyldiges kostnad bör alltså öka med betalningsdröjsmålets längd. Frågan om vilken konstruktion som härvid är att föredra – periodvis uppräknade avgiftspåslag eller en dröjsmålsränta i enlighet med räntelagens bestämmelser – har bedömts utifrån hur de olika alternativen uppfyller funktionskraven och vilka övriga för- och nackdelar de har.

Utredningen förordar en konstruktion med fasta avgiftspåslag. Genom en

successiv uppräknig av avgiften på uppbörds- och indrivningsstadierna främjas intresset av betalning före varje avgiftspåslag. Samtidigt relateras avgiftens storlek till längden på betalningsdröjsmålet och det allmännas växande ränteförluster och kostnader för uppbörds- och indrivningsåtgärder. Genom den stabilitet i kraven som fasta avgiftspåslag medför kan myndigheterna avisera de skattskyldiga om kontoställningen och ange avgiftens storlek på utskickade krav. För de skattskyldiga blir avgiften mera rättvis än för närvarande, vilket torde medföra en minskning av antalet ärenden om befrielse och nedsättning. Ett fast avgiftspåslag är – jämfört med ett datamaskinellt uträknat räntebelopp – dessutom lätt att kontrollera och följa manuellt för de skattskyldiga och för myndigheterna t.ex. när ett avgiftsbeslut överklagas eller en återbetalning av en del av skattebeloppet/avgiftsunderlaget görs.

Utredningen har funnit det ändamålsenligt att skilja på restavgiftens funktioner hos uppbörds- och indrivningsmyndigheterna. Själva begreppet restavgift härrör från en föråldrad ordning med särskild restföring av skatter och avgifter som inte betalades till uppbördsmyndigheten. Utredningen vill i stället för restavgift införa de nya begreppen uppbördsavgift och indrivningsavgift. Uppbördsavgift skall tas ut om skatten inte betalas vid det ordinarie uppbördstillfället, indrivningsavgift kan i förekommande fall tas ut om skattefordringen har lämnats till indrivning. Uppbörds- och indrivningsavgifterna skall sinsemellan vara samordnade på så vis att indrivningsavgiften skall ses som en fortsättning på uppbördsavgiften.

En utgångspunkt har varit att varje avgiftspåslag bör ske senast vid den tidpunkt då den skattskyldiges kreditkostnad på grund av den redan påförda avgiften har blivit lägre än vad en alternativ bankränta skulle motsvara.

Utredningen föreslår att uppbördsavgiften tas ut i två steg, nämligen med 2 % i anslutning till det ordinarie uppbördstillfället och med 6 % efter en avgiftshöjning vid en senare tidpunkt på uppbördsstadiet. Vid valet av tidpunkt för avgiftshöjningen har utredningen stannat vid att föreslå att höjningen tidigast inträder en månad efter uppbördstillfället. Om beskattningsmyndigheten dessförinnan har utskickat en handling med betalningspåminnelse, bör avgiftshöjningen i stället inträda först om den skattskyldige inte betalar i enlighet med påminnelsen.

Varje betalningsdröjsmål orsakar extra kostnader i den administrativa uppbördshanteringen. Utredningen föreslår att en minimiavgift om 100 kr. alltid skall tas ut, således även i de fallen skattebeloppen betalas inom en månadsfristen.

En uppbördsavgift som efter avgiftshöjningen uttas med 6 % ger i princip staten tillräcklig ersättning för de ränteförluster och övriga kostnader som uppstår under uppbördsstadiet och under de inledande månaderna på indrivningsstadiet. Utredningen föreslår att nästa avgiftshöjning, nu i form av en indrivningsavgift om 4 %, påförs vissa skuldposter fyra månader efter utgången av den månad skattebeloppet registrerades i utsökningsregistret. Inhämtat statistikmaterial visar att det är under de första månaderna på indrivningsstadiet som flest skuldposter betalas fullt ut. Därför avtar betalningsfrekvensen på ett markant sätt.

Utredningen förordar att indrivningsavgiften beräknas för en tid av om-

kring ett år från skattens registrering i utsökningsregistret. Det är den tid som en aktiv indrivning i allmänhet pågår. Med en uppbördsavgift om 6 % och en indrivningsavgift om 4 % kommer den skattskyldiges sammantagna kostnad för "skattekrediten" ned till en nivå som är jämförbar med en avdragsgill marknadsränta om 14–17 % först när indrivningen har pågått under ca ett år. Enligt utredningens uppfattning är det därför inte motiverat med ett ytterligare avgiftspåslag.

Utredningen föreslår i fråga om indrivningsavgiften att sådan avgift skall påföras endast om den uppgår till minst 400 kr. Härigenom undantas de skuldposter som vid avgiftstidpunkten understiger 10 000 kr. Den föreslagna beloppsgränsen innebär att 70 % av målen mot näringsidkare och 90 % av målen mot icke näringsidkare undantas från indrivningsavgiften.

Utredningen har särskilt övervägt om det vid sidan av ett avgiftspåslag på indrivningssidan är motiverat att beträffande vissa typfall påföra den skattskyldige en särskild ränta. Av intresse är framför allt de fall när den skattskyldige av kronofogdemyndigheten beviljas uppskov med betalningen. Utredningen har emellertid inte funnit skäl att föreslå bestämmelser om särskild ränta.

Utredningen föreslår slutligen bestämmelser om befrielse från eller nedsättning av avgift. För en ändring av avgiftsuttaget förutsätts dock att särskilda skäl föreligger vid uppbördstillfället eller vid tidpunkten för resp. avgiftshöjning. I de föreslagna bestämmelserna ges exempel på sådana särskilda skäl men också exempel på omständigheter som inte bör medföra befrielse eller nedsättning. Med en tydlig reglering av rekvisiten för en avgiftsändring bör myndigheternas prövning av dessa ärenden kunna ske efter schablon i en större utsträckning än i dag. Antalet ärenden om befrielse och nedsättning bedöms dessutom minska med mer än hälften av den nuvarande ärendemängden.

Den föreslagna avgiftskonstruktionen inverkar på avgiftsintäkterna på såväl uppbörds- som indrivningsstadierna. Utredningens förslag får också administrativa återverkningar hos uppbörds- och kronofogdemyndigheterna. Utredningen beräknar att förslaget sammantaget skulle medföra en årlig nettoökning av statens intäkter av dröjsmålsavgifter i storleksordningen 70–75 milj.kr.

Bestämmelser om ränteberäkning i samband med inbetalning och återbetalning av mervärdeskatt saknas f.n. i lagen (1986:430) om mervärdeskatt (ML). Förslag att införa ränta har tidigare lagts fram av olika utredningar men inte föranlett lagstiftning. I riksdagen har flera motioner väckts med förslag om att införa ränta vid återbetalning av mervärdeskatt. Regeringen uppdrog i beslut 1985-09-05 åt riksskatteverket att utreda och efter samråd med mervärdeskattutredningen lägga fram förslag till bestämmelser om ränta i lagen om mervärdeskatt.

I denna promemoria läggs fram förslag till såväl restitutionsränta som respitränta och anståndsränta. Dessutom läggs fram förslag till ändrade bestämmelser om restavgift och om minsta belopp för återbetalning och inbetalning av skatt. Därutöver föreslås – förutom vissa smärre ändringar av redaktionell karaktär – att hänvisningen i 49 § sjätte stycket ML till uppborðslagens bestämmelser om restitution ändras så att där direkt skrivs ut den regel som även nu gäller, nämligen att länsstyrelsen har möjlighet att innehålla en återbetalning i avvaktan på att ytterligare skatt kommer att påföras av länsstyrelsen eller av skattedomstol.

Räntebestämmelserna inom andra lagar på skatte- och avgiftsområdet beskrivs kortfattat i kapitel 4. I kapitel 5 beskrivs översiktligt bestämmelserna om fastställelse av skatt beträffande mervärdeskatt och de nuvarande bestämmelserna om restavgift. I kapitel 6 redovisas överväganden och förslag.

Utgångspunkterna för de bestämmelser om ränta och restavgift som genomförts senast har varit att ränta skall utgå huvudsakligen i syfte att kompensera statsverket eller den enskilde för ränteförluster i samband med uppborð av skatt och avgifter, medan reglerna om restavgift skall vara ett påtryckningsmedel för att förmå de skattskyldiga att betala i rätt tid. Motsvarande utgångspunkter har förelegat vid utformningen av de nu framlagda förslagen. Med hänsyn till mervärdeskattens nära samröre med inkomsttaxeringen har förslagen om ränta i ML utformats med motsvarande bestämmelser i uppborðslagen som grund.

Restitutionsränta

I fråga om restitutionsränta har föreslagits att ränta dels skall utgå i samband med återbetalning av överskjutande ingående skatt och dels vid återbetalning av skatt efter fastställelsebeslut eller beslut av skattedomstol. Därvid föreslås att delvis skilda regler skall gälla för ränteberäkning.

Mervärdeskatt redovisas enligt huvudregeln i tidsperioder om två kalendermånader. Återbetalning av överskjutande ingående skatt, d.v.s. enligt avlämnad deklaration, gjordes under 1985 i knappt 400 000 fall till ett belopp om cirka 45 miljarder kronor. Dessa deklarationer blir föremål för olika kontrollåtgärder. Normalt sett torde länsstyrelserna hinna kontrollera och behandla dessa s.k. negativa deklarationer under uppborðsmånaden och ytterligare två månader, d.v.s. innan deklarationerna för nästa redovisningspe-

riod kommer till länsstyrelsen. RSV föreslår därför att restitutionsränta vid återbetalning av överskjutande ingående skatt enligt deklaration skall ske först om återbetalning inte kan ske inom den nyss angivna tiden. Motsvarande regler har införts i lag om uppbörd av socialavgifter (SFS 1984:668). Enligt denna lag skall en skattskyldig lämna en årsuppgift senast den 1 mars och restitutionsränta skall utgå för återbetalningar som sker senare än den 30 juni samma år.

Återbetalning av mervärdeskatt sker också på grund av att skattskyldig fått nedsättning av skatten i beslut av länsstyrelsen eller skattedomstol. I dessa fall kan lång tid ha förflutit sedan skatten inbetalades. Restitutionsräntan föreslås därför införas även i dessa fall. Ränteberäkningen i dessa fall påbörjas från utgången av uppbörds månaden eller betalningsmånaden och ränta skall beräknas till och med den månad då länsstyrelsen meddelat beslut om återbetalning.

Restitutionsräntan föreslås beräknas efter den räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av närmast föregående kalenderår. Ränta som understiger femtio kronor skall inte återbetalas.

Respittränta m.m.

Förslaget att införa restitutionsränta föreslås – i likhet med vad som gäller andra skatteslag – motsvaras av en skyldighet att utge respittränta när ytterligare mervärdeskatt fastställs sedan den ordinarie fastställlesdagen passerats.

Respitträntan föreslås i likhet med bestämmelserna i uppbördslagen beräknas efter den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Ränta som understiger femtio kronor påförs inte. Respittränta bör inte heller påföras för längre tid än två år. Ändrade regler för att påföra restavgift föreslås också. Dessa innebär i princip att restavgift påförs först om den skattskyldige inte betalat deklarerad skatt eller skatt enligt ett beslut i rätt tid.

Mot bakgrund av de nya reglerna om respittränta och restavgift kommer en skattskyldig som lämnar sin deklaration i rätt tid utan betalning att påföras restavgift. Den skattskyldige som inte lämnar någon deklaration utan avvaktar ett fastställelsebeslut (skönsbeskattning) kommer att påföras respittränta. Eftersom påförd ränta i skönsbeskattningsfallen normalt kommer att understiga påförd restavgift föreslås att respittränta skall uppgå till minst det belopp som en påförd restavgift skulle ha uppgått till.

Anståndsränta

Inom andra skatteslag finns bestämmelser om att den som fått anstånd med betalning av skatt i avvaktan på att beskattningsfrågan avgörs av skattedomstol skall erlägga ränta för den skatte kredit han erhåller. Även på mervärdeskattens område föreslås sådana bestämmelser införas. Dessa bestämmelser har utformats i enlighet med motsvarande bestämmelser i uppbördslagen.

Anståndsrenta föreslås således beräknas från utgången av den månad då skatten skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t.o.m. den månad då anståndstiden går till ända. I underlaget för ränteberäkningen skall ingå hela det belopp som anståndet innefattar. Röntan beräknas efter det diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter.

Övriga ändringsförslag

De nuvarande bestämmelserna i 42 § ML om att skatten för viss redovisningsperiod förfaller till betalning senast viss dag föreslås ändrade. Bestämmelserna får i stället den innebörden att skatt skall betalas senast viss dag. Detta är en följd av att restavgiftsbestämmelserna getts en annan innebörd.

Inbetalning och återbetalning av mervärdeskatt skall ske om skattebeloppet inte understiger 25 kronor. I likhet med vad som gäller beträffande punktskatter föreslås en höjning av beloppsgränsen till 50 kronor. Därutöver föreslås vissa smärre följdändringar av 49 § fjärde och femte styckena ML.

Ekonomiska effekter

I kapitel 7 redovisas vissa ekonomiska effekter av de nu föreslagna räntebestämmelserna. Förslaget om ränta i ML torde inte medföra några större ekonomiska konsekvenser för statsverket. Statsverkets ränteutbetalningar kommer troligen att understiga ränteintäkterna och det förändrade restavgiftsuttaget med några miljoner kronor.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1992-01-23

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt Hamdahl, justitierådet Hans-Gunnar Solerud, regeringsrådet Anders Swartling.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 19 december 1991 har regeringen på hemställan av statsrådet Lundgren beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272), m.m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Björn Karlsson och kammarrättsassessorn Karin Almgren.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

1 Förslag till Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Prop. 1991/92:93
Bilaga 4
Utdrag ur lagråds-
remissens lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹
dels att 54 § 3 mom. skall upphöra att gälla,
dels att i 53 § 2 mom., 68 § 4 mom. och 77 a § ordet "restavgift" i olika
böjningsformer skall bytas ut mot "dröjsmålsavgift" i motsvarande former,
dels att 22 och 32 §§, 49 § 4 mom., 51 §, 58 § 1 och 2 mom., 59, 64, 66 och
67 §§, 69 § 2 mom. samt 75 a, 76 och 77 b §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas fyra nya moment, 58 § 3–6 mom. och en ny
paragraf, 78 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §²

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. Skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. Skatt, avgift och ränta enligt denna lag *utgår* i helt kronotal, varvid öretal bortfaller.

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. Skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. Skatt, avgift och ränta *beräknas* enligt denna lag i helt kronotal, varvid öretal bortfaller.

32 §

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (*respirränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta *utgår* för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respirränta gäller,

att i den tillkommande skatten inte inräknas skattetillegg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och inte heller kvarskatteavgift och respirränta;
att ränta utgår från och med den 1 maj året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatte-*ränta*, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall *utgå* från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; samt

att ränta utgår till och med den månad då skatten förfaller till betalning.

att ränta tas ut från och med den 19 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatte-*ränta*, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall *tas ut* från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; samt

att ränta tas ut till och med den dag då skatten förfaller till betalning.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respirränta.

¹ Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771

68 § 4 mom. prop. 1991/92:82.

² Lydelse enligt prop. 1991/92:43.

49 §

*4 mom.*³ Den som har fått anstånd enligt 1 eller 2 a mom. skall betala ränta (*anståndsrenta*) för den del av anståndsbeloppet som skall betalas senast vid anståndstidens utgång. Vid räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Anståndsrenta *utgår* från *utgången* av den *månad*, då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den *månad*, då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, till och med den *månad* betalning skett.

Bifalls den skattskyldiges yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten eller bifaller domstol ett överklagande skall betald ränta återbetalas. *På återbetalat belopp beräknas restitutionsränta. I fråga om räntebereäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.*

Bestämmelserna i 58 § gäller i fråga om anståndsrenta.

Anståndsrenta *tas ut* från den *dag*, då beloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den *dag*, då anståndstiden gått ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, till och med den *dag* betalning skett.

Bifalls den skattskyldiges yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten eller bifaller domstol ett överklagande skall betald ränta återbetalas.

51 §

Sedan anstånd har meddelats, får den av anståndet omfattade skatten inte indrivnas under tiden för anståndet, *ej heller får restavgift uttagas för skatten.*

Är skattskyldig berättigad att få tillbaka för mycket erlagd skatt, får denna tagas i anspråk för betalning av skatt, som avses med anståndet.

Har anståndstiden gått till ända utan att skatten till fullo har betalats, skall den skattskyldige erlägga restavgift på den del av skatten, som då var obetald.

Sedan anstånd har meddelats, får den av anståndet omfattade skatten inte indrivnas under tiden för anståndet.

Har anstånd medgetts, tas dröjsmålsavgift enligt 58 § ut endast på den del av skatten som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

58 §

1 m o m. Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag *underlåtit att inbetala* skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall *restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har betalats, dock inte mindre än femtio kronor.*

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den upp-

1 m o m. Har *en* skattskyldig eller *en* arbetsgivare som gjort skatteavdrag *inte betalat in* skatt, *kvarskatteavgift eller ränta* i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall *en avgift (dröjsmålsavgift) tas ut.*

³ Lydelse enligt prop. 1991/92:43.

bördsmanad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller storleken av det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala blivit bestämd enligt 77 §. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta moment jämföras med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

2 m o m. Då särskilda omständigheter därtill föranleda, må befrielse från skyldighet att erlägga restavgift meddelas av skattemyndighet.

Riksskatteverket äger meddela föreskrifter i fråga om befrielse från skyldighet att erlägga restavgift.

2 m o m. Dröjsmålsavgift tas, om inte annat sägs nedan eller i 3 eller 4 mom., ut med

1. två procent på belopp som betalas före utgången av den månad då beloppet förfaller till betalning (förfallomånaden),

2. fyra procent på belopp som betalas under första månaden efter förfallomånaden,

3. sex procent på belopp som betalas under andra månaden efter förfallomånaden,

4. sex procent, med tillägg av en procentenhet för varje påbörjad ytterligare månad, på belopp som betalas efter andra månaden efter förfallomånaden.

Dröjsmålsavgift tas ut med två procent på belopp som betalas inom tio dagar från den dag då beloppet förföll till betalning.

3 m o m. Dröjsmålsavgiften är minst 100 kronor. Om det ursprungligen obetalda beloppet är mindre än 100 kronor, får dröjsmålsavgift dock endast tas ut med motsvarande belopp.

4 m o m. Har den skattskyldige eller arbetsgivaren skriftligen påmint om sin betalningsskyldighet och sker betalning senast viss i påminnelsen angiven dag, skall dröjsmålsavgift tas ut som om betalning skett den dag påminnelsen sändes.

Första stycket tillämpas inte i fråga om påminnelse av kronofogdemyndigheten sedan myndigheten beviljat uppskov med betalningen.

5 m o m. Vid tillämpning av bestämmelserna i denna paragraf jämföras med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

6 m o m. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

59 §

Det åligger kronofogdemyndigheten att verkställa indrivning av skatt. Därvid får verkställighet enligt utsökningsbalken äga rum.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, restavgift, tilläggsavgift, förseningsavgift eller ränta enligt denna lag.

Bestämmelserna om indrivning av skatt skall också tillämpas på indrivning av kvarskatteavgift, dröjsmålsavgift och ränta enligt denna lag.

64 §

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrivs i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Restavgift utgår enligt 58 § 1 mom. Under den tid, då sådan fordran är föremål för indrivning genom kronofogdemyndighets försorg, beräknas ej ränta som på grund av särskild föreskrift skall utgå efter förfallodagen.

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrivs i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Dröjsmålsavgift tas därvid ut enligt 58 § 2–4 mom. Dröjsmålsavgift tas dock inte ut i fråga om fordran på vilken enligt särskild föreskrift skall beräknas ränta efter förfallodagen.

66 §

Avskrivning av debiterad skatt, kvarskatteavgift eller ränta må äga rum:

Avskrivning av debiterad skatt, avgift eller ränta må äga rum:

1) då den skattskyldige saknar utmätningsbara tillgångar och fordringen ej kan uttas genom införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken, dock att avskrivning icke må ske för fordran, för vilken fast egendom svarar, med mindre utretts att betalning för fordringen icke kunnat vinnas ur egendomen;

2) då upplysning icke kunnat erhållas om skattskyldigs vistelseort eller skattskyldig icke kunnat anträffas å ort, där han enligt inhämtade upplysningar antagits uppehålla sig;

3) då den skattskyldige vistas utomlands och kronofogdemyndigheten vidtagit åtgärd för att driva in fordringen i utlandet utan att uppnå något resultat eller avstått från sådan åtgärd därför att den framstått som utsiktslös eller inte var försvarlig med hänsyn till kostnaderna för förfarandet;

4) då fordran icke överstiger trehundra kronor och förutsättningar för övrigt föreligga för avskrivning enligt föreskrifter av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer; samt

5) då fordran preskriberats eller bortfallit på grund av ackord som antagits enligt 62 § tredje stycket.

Avskrivning av preliminär skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av andra uppbördsåret efter det, under vilket skatten förfallit till betalning.

Avskrivning av kvarstående och tillkommande skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten förfallit till betalning.

Då arbetsgivare jämlikt 75 § är ansvarig för arbetstagares skatt, må avskrivning av denna icke äga rum, förrän det befunnits, att skatten av anledning, som i första stycket sägs, ej heller kan utfås av arbetsgivaren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer äger föreskriva att avskrivning av skattefordran hos juridisk person i särskilda fall får äga rum före de tidpunkter som angivits i andra och tredje styckena.

67 §

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt, *kvarskatteavgift* eller ränta prövas av skattemyndigheten.

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt, *avgift* eller ränta prövas av skattemyndigheten.

Avskrivning medför icke ändring i betalningsskyldighet enligt denna lag.

69 §

2 m o m.⁴ På skatt, *kvarskatteavgift* och *respiränta*, som återbetalas enligt 68 § 2 mom. och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger 50 kronor betalas inte ut.

2 m o m. På skatt, *avgift* och *ränta*, som återbetalas enligt 68 § 2 mom. och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger 50 kronor betalas inte ut.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalats som preliminär skatt, och på belopp, som avser överskjutande ingående mervärdeskatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalats;

att, om skatt har betalats före den uppbörds månad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbörds månad;

⁴ Lydelse enligt prop. 1991/92:82.

att, om skatten har betalats i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalats; samt

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas.

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i 49 § 4 mom. fjärde stycket och 75 a § fjärde stycket.

75 a §

Har betalningsskyldighet enligt 75 § ålagts både arbetsgivare och arbetstägare och vistas arbetstägaren på känd ort inom riket, får arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstägaren har underrättats om sin skyldighet att betala skattebeloppet.

Efterkommer arbetsgivaren inte anmodan att betala beloppet, får det uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt. Införsel får dock ej beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstägare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala *restavgift* på beloppet. Arbetsgivare eller arbetstägare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala *dröjsmålsavgift* på beloppet.

Om arbetsgivare efter omprövning eller överklagande av skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstägares skatt, skall skattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstägaren, samt betald *restavgift*. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstägares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och *restavgift*. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Som förfallodag räknas därvid den dag då beloppet skulle ha betalats om skatteavdrag hade gjorts.

Om arbetsgivare efter omprövning eller överklagande av skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstägares skatt, skall skattemyndigheten till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstägaren, samt betald *dröjsmålsavgift*. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstägares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och *dröjsmålsavgift*. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Har arbetstägares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivnings-

kvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållanden anmärkas på in-
drivningskvittot.

76 §

Arbetsgivare som har betalat skatt i enlighet med beslut om betalnings-
skyldighet enligt 75 § får söka beloppet åter av arbetstägaren. Den arbetsgi-
vare som vill söka belopp åter av arbetstägaren skall till kronofogdemyndig-
heten ge in det kvitto som han har fått vid betalningen eller på annat sätt
styrka, att han har betalat skatten.

Kronofogdemyndigheten får hos
arbetstägaren driva in beloppet i den
ordning som gäller för indrivning av
skatt. Införsel får dock inte beviljas.
*Arbetstägaren skall betala restavgift
på beloppet.*

Kronofogdemyndigheten får hos
arbetstägaren driva in beloppet i den
ordning som gäller för indrivning av
skatt. Införsel får dock inte beviljas.

Bestämmelsen i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller i fråga om arbets-
givarens regressfordran enligt första stycket.

77 b §⁵

Har gift skattskyldig icke i före-
skrivna tid och ordning inbetalat
skatt som påförts på grund av sådan
inkomst som avses i tredje stycket av
anvisningarna till 52 § kommunal-
skattelagen (1928:370), är maken
jämte den skattskyldige betalnings-
skyldig för skattebeloppet *jämte rest-
avgift*. Beloppet får uttagas hos ma-
ken i den ordning som gäller för in-
drivning av skatt som påförts ho-
nom.

Har gift skattskyldig icke i före-
skrivna tid och ordning inbetalat
skatt som påförts på grund av sådan
inkomst som avses i tredje stycket av
anvisningarna till 52 § kommunal-
skattelagen (1928:370), är maken
jämte den skattskyldige betalnings-
skyldig för skattebeloppet. Beloppet
får uttagas hos maken i den ordning
som gäller för indrivning av skatt
som påförts honom.

Makes ansvarighet enligt första stycket avser det belopp som utgör skillna-
den mellan den skattskyldige debiterad skatt på grund av inkomst och den
skatt på grund av inkomst som skulle ha påförts den skattskyldige om denne
icke haft att erlägga skatt för inkomst som avses i första stycket. Skatt, som
har erlagts på annat sätt än genom indrivning hos den skattskyldiges make,
anses i första hand avse annat än inkomst enligt första stycket. I fråga om
betalning av skatt enligt detta stycke äger bestämmelserna i 29 § första
stycket motsvarande tillämpning.

Beslut om makes betalningsskyldighet enligt första och andra styckena
skall fattas av skattemyndigheten.

78 a §

*Vid tillämpning av 75 och 77 §§ får
beslut om betalningsskyldighet som
fattas efter uppbördsårets utgång an-
ses gälla belopp hänförligt till den
sista uppbörds månaden under upp-
bördsåret.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock
fortfarande i fråga om skatt, avgift och ränta som förfallit till betalning före
den 1 februari 1993.

⁵ Lydelse enligt prop. 1991/92:43.

Hänvisning i annan lag till bestämmelser om restavgift i uppbördslagen (1953:272) avser dessa bestämmelser i deras lydelse intill den 1 januari 1993.

Prop. 1991/92:93
Bilaga 4
Utdrag ur lagråds-
remissens lagförslag

19 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av
socialavgifter från arbetsgivare

Prop. 1991/92:93
Bilaga 4
Utdrag ur lagråds-
remissens lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av social-
avgifter från arbetsgivare¹

dels att rubriken närmast före 30 § skall utgå,

dels att nuvarande 9 och 30 §§ skall betecknas 12 § respektive 13 §,

dels att 2, 7, 10, nya 12 och 13, 21, 24, 27 a, 28, 31, 32, 34, 50, 75 och 76 §§
samt rubriken närmast före 10 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 8 § skall lyda "Beräkning av månadsavgift",

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 14 §, och närmast före nya
12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag förstås med

lön: sådan lön eller annan ersättning enligt 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691)
om socialavgifter på vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas;

uppbördsdeklaration: sådan uppbördsdeklaration som anges i 54 § 1 mom.
uppbördslagen (1953:272);

månadsavgift: de arbetsgivaravgifter som skall redovisas enligt 4 §;

utgiftsår: det kalenderår för vilket arbetsgivaravgifter skall betalas;

årsavgift: summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på utgiftsåret;

redaravgift: de arbetsgivaravgifter som avser lön för vilken sjömansskatt
skall betalas;

restitutionsränta: ränta enligt 24 §;

a n s t å n d s r ä n t a: ränta enligt
30 §.

a n s t å n d s r ä n t a: ränta enligt
13 §;

r e s p i t r ä n t a: ränta enligt 14 §.

7 §

Skattemyndigheten kan om sär-
skilda skäl föreligger medge att ar-
betsgivare *redovisar och betalar* må-
nadsavgift *inom viss tid efter den dag*
då avgiften annars skall betalas.

Skattemyndigheten i *Stockholms*
län kan om särskilda skäl föreligger
medge att sådan arbetsgivare som
avses i 3 § första stycket sista me-
ningen redovisar *och betalar* arbets-
givaravgifter i annan ordning än som
föreskrivs i denna lag.

Skattemyndigheten kan om sär-
skilda skäl föreligger medge arbets-
givare *anstånd med att redovisa* må-
nadsavgift.

Skattemyndigheten kan om sär-
skilda skäl föreligger medge att så-
dan arbetsgivare som avses i 3 §
första stycket sista meningen redovi-
sar arbetsgivaravgifter i annan ord-
ning än som föreskrivs i denna lag.

Ansökan om anstånd skall ha
kommit in till skattemyndigheten se-
nast den dag då deklarationen skulle
ha lämnats.

Ändras förutsättningarna för an-
ståndet innan anståndstiden gått ut
skall anståndet omprövas.

¹ Lagen omtryckt 1991:98.

Beslut om månadsavgift**Beslut om månadsavgift m.m.**

10 §

Månadsavgift skall beslutas för varje månad med ledning av uppbördsdeklaration och övriga tillgängliga handlingar.

Efter den 1 mars året efter utgifts-
året får beslut om månadsavgift er-
sättas med beslut om årsavgift.

Efter den 1 mars året efter utgifts-
året får beslut om månadsavgift er-
sättas med beslut om årsavgift. *I ett
beslut om årsavgift får arbetsgivarav-
gifterna hänföras till den sista måna-
den under utgiftsåret.*

Har arbetsgivaren inte lämnat uppbördsdeklaration eller kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den avgift som skall beslutas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

Betalning av månadsavgift(9 §)²

Månadsavgiften skall betalas till den skattemyndighet till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas och inom den tid som gäller för deklarationens avlämnande. I övrigt skall bestämmelserna i 52 § uppbördslagen (1953:272) om inbetalning tillämpas. Vad där sägs om inbetalning från landsting och kommun av preliminär A-skatt som innehållits genom skatteavdrag gäller också i fråga om månadsavgift.

12 §³

Månadsavgift som beslutats enligt 11 § skall betalas till den skattemyndighet till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas och inom den tid som gäller för deklarationens avlämnande. *Har anstånd med redovisningen medgetts enligt 7 §* skall månadsavgiften betalas senast den dag då deklarationen skall lämnas enligt anståndsbeslutet eller den tidigare dag skattemyndigheten bestämmer. I övrigt skall bestämmelserna i 52 § uppbördslagen (1953:272) om inbetalning tillämpas. Vad där sägs om inbetalning från landsting och kommun av preliminär A-skatt som innehållits genom skatteavdrag gäller också i fråga om månadsavgift.

Arbetsgivaravgifter som har beslutats på annat sätt än enligt 11 § skall betalas till den skattemyndighet som fattat beslutet och inom den tid som skattemyndigheten bestämmer.

Har en arbetsgivare betalat in ett lägre belopp än som enligt uppbördsdeklarationen skall betalas som arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och innehållen skatt skall beloppet i första hand räknas som betalning av den innehållna skatten och därefter som betalning av arbetsgivaravgifterna.

Har en arbetsgivare betalat in ett lägre belopp än som enligt uppbördsdeklarationen eller särskilt beslut skall betalas som arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och innehållen skatt skall beloppet i första hand räknas som betalning av den innehållna skatten och därefter som betalning av arbetsgivaravgifterna.

² Senaste lydelse 1991:000.

³ Förutvarande 12 § upphävd genom 1990:1318.

(30 §)

13 §⁴

Har omprövning begärts av ett beslut om arbetsgivaravgifter eller har ett sådant beslut överklagats eller kan annars avgiftsbeloppet antas komma att sättas ned får skattemyndigheten medge anstånd med betalningen. Därvid gäller bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.

Den som har fått anstånd skall betala ränta (*anståndsränta*) för den del av anståndsbeloppet för vilket betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den, då beloppet skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgetts, till och med den månad, då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, till och med den månad betalning skett. Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Bifalls arbetsgivarens yrkande av skattemyndigheten skall erlagd ränta återbetalas. Bifaller domstol ett överklagande skall erlagd ränta återbetalas sedan domen vunnit laga kraft. På återbetalat belopp beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar 24 §.

Bestämmelserna i 58 § uppbördslagen gäller i fråga om anstånds-
ränta.

I fråga om befrielse från anstånds-
ränta gäller bestämmelserna i 49 § 5
mom. uppbördslagen.

Anståndsränta utgår från den dag, då beloppet skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgetts, till och med den dag, då anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, till och med den dag betalning skett. Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Bifalls arbetsgivarens yrkande
skall erlagd ränta återbetalas.

Skattemyndigheten får befria en
arbetsgivare helt eller delvis från
skyldigheten att betala anstånds-
ränta, om det finns synnerliga skäl.

14 §⁵

Ränta (*re s p i t r ä n t a*) skall betalas på avgiftsbelopp som avses i 12 § andra stycket om beloppet inte uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklaration. I avgiftsbeloppet skall inte inräknas avgiftstillägg. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående ka-

⁴ Förutvarande 13 § upphävd genom 1990:1318.

⁵ Förutvarande 14 § upphävd genom 1987:563.

lenderår med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då avgiften debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret. Ränta beräknas från den dag, då avgiften skulle ha betalats enligt 12 § första stycket, till och med den dag då avgiften skall betalas enligt skattemyndighetens beslut. Ränta på avgiftsbelopp, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, skall dock beräknas från utgången av den månad, då beloppet återbetalades. Ränta som understiger 50 kronor påförs inte. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Skattemyndigheten får befria en arbetsgivare helt eller delvis från skyldigheten att betala respitränta, om det finns synnerliga skäl.

21 §

Den som i egenskap av företrädare för en arbetsgivare, som är juridisk person, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala arbetsgivaravgifter i den tid och ordning som följer av 4, 7 och 9 §§ är tillsammans med arbetsgivaren betalningsskyldig för beloppet samt den *restavgift och tilläggsavgift* som belöper på detta. Betalningsskyldigheten får jämkas eller efterges om det föreligger särskilda skäl.

Talan om att ålägga betalningsskyldighet skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan arbetsgivarens betalningsskyldighet för beloppet har bortfallit enligt lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i den ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen (1953:272). Därvid får införsel enligt 15 kap. utskökningsbalken äga rum.

Den som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt första stycket får söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid skall bestämmelserna i 76 § uppbördslagen tillämpas.

Bestämmelserna i 4 § preskriptionslagen (1981:130) gäller in fråga om regressfordran enligt tredje stycket.

24 §

På avgiftsbelopp som en arbetsgivare har rätt att få tillbaka *och som återbetalas efter den 30 juni året efter utgiftsåret* utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår

På avgiftsbelopp, *avgiftstillägg, ränta och dröjsmålsavgift* som en arbetsgivare har rätt att få tillbaka utgår ränta (restitutionsränta). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som mot-

efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

På avgiftsbelopp som betalats in senast den 30 juni året efter det utgiftsår som avgiften avser beräknas restitutionsränta från utgången av nämnda månad till och med den månad då beloppet återbetalas. I andra fall beräknas restitutionsränta från utgången av den månad då beloppet betalades in. Har avgiftsbeloppet betalats in i flera poster och avser restitutionen endast viss del av detta, skall det belopp som restitueras avräknas mot den eller de poster som betalats sist.

Restitutionsränta som understiger 50 kronor betalas inte ut. Örtal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Har ett beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha beräknats eller skulle ha beräknats med lägre belopp om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är arbetsgivaren skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Sedan skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för beloppet får det omedelbart drivas in.

27 a §

Arbetsgivaravgifter och anstånds-ränta som inte har betalats i rätt tid och ordning får omedelbart drivas in.

Arbetsgivaravgifter, ränta och dröjsmålsavgift som inte har betalats i rätt tid och ordning får omedelbart drivas in.

28 §

Har arbetsgivaravgifter inte betalats i den tid och ordning som är föreskriven i denna lag för betalning av sådan avgift eller som har bestämts enligt 7 § eller 30 §, utgår restavgift och tilläggsavgift enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272). Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. första stycket samma lag tillämpas.

En avgift (dröjsmålsavgift) skall tas ut på

1. arbetsgivaravgifter som tagits upp i en deklARATION men inte betalas inom den tid som anges i 12 § första stycket,

2. arbetsgivaravgifter som uppskattats med stöd av 10 § tredje stycket i avsaknad av uppbördsdeklARATION,

3. arbetsgivaravgifter i övrigt, ränta och avgiftstillägg som inte betalas inom den tid som har bestämts enligt 12 § andra stycket.

Har anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter medgetts enligt 13 §, tas dröjsmålsavgift ut endast på det

svarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Restitutionsränta beräknas från utgången av den månad då beloppet betalades in till och med den månad då beloppet återbetalas. Har avgiftsbeloppet betalats in i flera poster och avser restitutionen endast viss del av detta, skall det belopp som restitueras avräknas mot den eller de poster som betalats sist.

belopp som inte har betalats senast vid anståndstidens utgång.

Dröjningsavgiften beräknas enligt 58 § 2-4 mom. uppbördslagen (1952:273). När dröjningsavgift tas ut enligt första stycket 2 anses arbetsgivaravgifterna ha förfullit till betalning inom tid som anges i 12 § första stycket.

Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjningsavgift, om det finns särskilda skäl.

Uppbördslagens bestämmelser om indrivning, avkortning, avskrivning och antagande av ackordsförslag skall också tillämpas i fråga om belopp på vilket denna lag är tillämplig. Införsel enligt 15 kap. utsköningsbalken får äga rum.

31 §

Bestämmelserna i 1-12, 21-30 och 50-67 §§ gäller också redaravgift, om inte annat följer av vad som föreskrivs i andra stycket eller i 32-35 och 37 §§.

Bestämmelserna i 1-8, 10-14, 21-29 och 50-67 §§ gäller också redaravgift, om inte annat följer av vad som föreskrivs i andra stycket eller i 32-35 och 37 §§.

I stället för tidsangivelsen den 1 mars året efter utgiftsåret i 10 § skall i fråga om redaravgift gälla den 30 april året efter utgiftsåret.

32 §

Skattemyndighetens behörighet enligt 11, 15 och 30 §§ tillkommer skattemyndigheten i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av skattemyndigheten i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.

Skattemyndighetens behörighet enligt 11 och 13 §§ tillkommer skattemyndigheten i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av skattemyndigheten i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.

Det allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt får hos sjömansskattekontoret yrka att redaravgift påförs en redare.

34 §

Redaravgift skall redovisas och betalas för de perioder och i den tid och ordning som gäller för redovisning och inbetalning av sjömansskatt enligt 14 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd, restavgift, tilläggsavgift och förseningsavgift skall också tillämpas på redaravgift.

Bestämmelserna i lagen om sjömansskatt om anmaning, anstånd och dröjningsavgift skall också tillämpas på redaravgift.

50 §

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut enligt denna lag i en fråga som kan ha betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, ränta eller särskild avgift, om ar-

Skattemyndigheten skall ompröva ett beslut enligt denna lag i en fråga som kan ha betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, avgiftstillägg, ränta eller avgift,

betsgivaren begär det eller om det finns andra skäl. Beslut om förhandsbesked enligt 22 a § får dock omprövas endast på begäran av någon av sökandena. Att omprövning skall ske när ett beslut har överklagats framgår av 72 §.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

75 §

Om riksskatteverket har överklagat ett avgiftsbeslut, skall därav föranledd talan om avgiftstillägg och förseningsavgift föras samtidigt.

76 §

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, 22 a § andra stycket eller 30 § första stycket får inte överklagas.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 22 a § andra stycket eller 30 § första stycket får dock inte överklagas.

om arbetsgivaren begär det eller om det finns andra skäl. Beslut om förhandsbesked enligt 22 a § får dock omprövas endast på begäran av någon av sökandena. Att omprövning skall ske när ett beslut har överklagats framgår av 72 §.

Om riksskatteverket har överklagat ett avgiftsbeslut, skall därav föranledd talan om avgiftstillägg föras samtidigt.

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, 13 § första stycket eller 22 a § andra stycket får inte överklagas.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 13 § första stycket eller 22 a § andra stycket får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande i fråga om arbetsgivaravgifter, andra avgifter och ränta som förfallit till betalning före den 1 februari 1993. Respittränta skall inte betalas för tid före ikraftträdandet.

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	2
Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt...	15
Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt	18
Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdesskatt	21
Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	26
Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)	28
Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m.	29
Lag om ändring i lagen (1972:435) om överlastavgift	30
Lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)	31
Lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift	32
Lag om ändring i lagen (1976:339) om saluvagnsskatt	33
Lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter	34
Lag om ändring i utsökningsbalken	35
Lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)	37
Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar	38
Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter	40
Lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	42
Lag om ändring i lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier...	43
Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare	44
Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)	51
Lag om ändring i tullagen (1987:1065)	52
Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327)	54
Lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift	56
Lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)	57
Lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg	58
Lag om ändring i lagen (1990:328) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.	59
Lag om ändring i lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m.	60
Lag om ändring i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	61
Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	62
Lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.	66

	Prop. 1991/92:93
Lag om ändring i lagen (1992:000) om koncessionsavgift på televisionens område	68
Utdrag ur protokoll från regeringssammanträde.....	69
1 Inledning	69
2 Nuvarande avgiftssystem för skatter m.m. som inte betalas i tid	70
3 Utgångspunkter för ett nytt avgiftssystem	72
4 Dröjsmålsavgift vid betalningsförseningar	74
4.1 Dröjsmålsavgiftens konstruktion	74
4.2 Dröjsmålsavgiftens tillämpningsområde m.m.....	78
4.3 Befrielse från dröjsmålsavgift.....	80
4.4 Avskrivning av dröjsmålsavgift	82
5 Vissa räntefrågor.....	83
5.1 Restitutionsränta, respitränta och anståndsränta	83
5.2 Ö-skattevänta	86
5.3 Kvarskatteavgift	87
5.4 Räntebestämmelser i lagen om mervärdeskatt	89
5.5 Ränta vid återbetalning av mervärdeskatt.....	91
5.6 Ränta vid inbetalning av mervärdeskatt m.m.	93
5.7 Respittränta vid uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare m.m.	97
6 Avgift vid indrivning.....	98
7 Ikraftträdande	102
8 Ekonomiska konsekvenser	102
9 Upprättade lagförslag.....	103
10 Författningskommentarer	104
10.1 Uppbördslagen	105
10.2 Lagen om arvsskatt och gåvoskatt.....	110
10.3 Lagen om sjömansskatt.....	111
10.4 Lagen om mervärdeskatt.....	111
10.5 Kupongskattelagen	114
10.6 Skattebrottslagen	114
10.7 Lagen om förmånsberättigade skattefordringar m.m....	114
10.8 Lagen om överlastavgift	114
10.9 Studiestödslagen	114
10.10 Utsökningsbalken	115
10.11 Lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar	115
10.12 Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter	116

10.13 Lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter . . .	117	Prop. 1991/92:93
10.14 Lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare .	117	
10.15 Plan- och bygglagen	120	
10.16 Tullagen	120	
10.17 Vägtrafikskattelagen	120	
10.18 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m.m.	121	
10.19 Lagen om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. . . .	121	
10.20 Kommunalskattelagen	121	
11 Hemställan	121	
12 Beslut	122	
Bilaga 1. Sammanfattning av SIU:s förslag	123	
Bilaga 2. Sammanfattning av RSV:s promemoricförslag	126	
Bilaga 3. Lagrådets yttrande	129	
Bilaga 4. Utdrag ur lagrådsremissens lagförslag	130	

